

Vantaan keskiaikaisten teiden inventointi vuonna 2007
V.-P. Suhonen

Museovirasto/RHO

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ	3
ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT	4
1. JOHDANTO	5
2. HISTORIAALLINEN TAUSTA	6
2.1. Helsingin pitäjän historia	6
2.2. Vantaan keskiaikainen tiestö.....	10
2.2.1. Lähtökohta.....	10
2.2.2. Keskiaikaiset tiet ja lait	10
2.2.3. Keskiaikaisen tien määritelmästä.....	13
2.2.4. Vantaan tiet historiallisissa lähteissä	14
2.2.5. Tiet muinaisjäännöksinä.....	15
3. INVENTOINNIN PÄÄMÄÄRÄT JA MENETELMÄT	16
3.1. Päämäärät.....	16
3.2. Menetelmät	16
TULOKSET	18
LÄHTEET JA KIRJALLISUUS	19
Liitteet	
Liite 1: Kohdeluettelo	
Liite 2: Kohdekartat	
Liite 3: Diakuvat	
Liite 4: Mustavalkokuvat	
Liite 5: Vantaan 1600- ja 1700-lukujen vaihteen tiestö nykyään	

Kannen kuva ja kartat: Suurelta rantatieltä Haxbölen kohdalla pohjoiseen Hanaböleen kääntyvä tie. Kartta: KA, MMH; Kuva: V.-P. Suhonen

Tiivistelmä

Vantaan keskiaikaisten teiden inventoinnin aikana tarkastettiin maastossa 40 erilaista kohdetta. Kohteet valittiin oletetun arkeologisen tutkimuspotentiaalin perusteella. Kohteet muodostavat melko kattavan ja kuvaavan otoksen kaupungin alueella olevista erityyppisistä vanhoista teistä. Joukkoon mahtuu valtakunnallisesti arvokkaan Suuren rantatien ohella runsaasti erilaisia paikallisteitä (kirkkoteitä, kyläteitä, tonttiteitä ja myllyteitä).

Suuren rantatie osalta voitiin todeta, että 1600- ja 1700-lukujen kartoille merkitty linjaus on suurelta osin sulautunut Vantaan nykyiseen tieverkostoon. Suuri rantatie on tuhoutunut täysin ainoastaan pääkaupungin suurten ulosmeno-/sisääntuloväylien (Kehä III, Lahdenväylä, Tuusulanväylä, Vihdintie) kohdilta. Jokseenkin alkuperäisenkaltaisena pysynyttä 1600- ja 1700-lukujen linjausta on jäljellä lyhyitä pätkiä siellä täällä ympäri Vantaata. Lisäksi Koillis-Vantaalla on muutaman sadan metrinpituisen täysin käytöstä jäänyt osuus.

Inventoinnin perusteella Suuren Rantatien mahdollisesta 1600- ja 1700-lukujen vaihdetta edeltävästä linjauksesta ovat jäljellä seuraavat osuudet: 1) Gammelgård-Tavastby; 2) Vinickby-Stobbacka-Brutuby; 3) Brutuby-Övitsböle-Tolkby ja 4) Dickursby-Fastböle. Näistä Brutuby-Övitsböle-linjaus on osin jäänyt käytöstä.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kunta:	Vantaa
Laji:	Kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	Kulkuväylät
Tyypin tarkenne:	Polut, sillat, tienpohjat
Ajoitus:	Historiallinen aika (n. 1250→nykyaika)
Peruskartta:	204301-07
Tutkimuksen laatu:	Inventointi
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)
Kaivauksenjohtaja:	V.-P. Suhonen.
Kenttätöaika:	15.10.–3.11.2007
Rahoittaja:	Vantaan kaupunki (21 900 €)
Diapositiivit:	MV/RHO 125806: 1-112
Mustavalkonegatiivit:	MV/RHO 125805: 1-158
Tutkimushistoria:	<i>Korpinen, Lauri 1981:</i> Käsikirjoitus Helsingin pitäjän historiaksi 1550–1865, osa 1: vuodet 1550–1721 Helsingin perustamisesta Uudenkaupungin rauhaan. Vantaa. <i>Kuisma, Markku 1990:</i> Helsingin pitäjän historia II, vanhan Helsingin synnystä Isoonvihaan 1550–1713. Jyväskylä. <i>Salminen, Tapio 1993:</i> Suuri rantatie. Tiemuseon julkaisuja 7. Helsinki.
Alkuperäinen raportti:	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHO:A).
Kopiot (3 kpl):	Vantaan historiatoimikunta; Vantaan kaupungin museo; Helsingin kaupungin museo.

1. Johdanto

Museoviraston rakennushistorian osaston tutkijat inventoivat 15.10.–3.11.2007 Vantaan kaupungin alueella olevia vanhoja teitä. Päämääränä oli päästä kiinni Vantaan keskiaikaisperäiseen tiestöön. Kenttätöiden kustannuksista (21 900 €) vastasi Vantaan kaupungin historiatoimikunta. Tutkimuksia johti FM V.-P. Suhonen. Apulaistutkijana toimi FM Andreas Koivisto.

Kartta 1: Helsingin pitäjän Gammlegårdby (Vanhakartano) vuonna 1700. Kartan oikeassa alanurkassa näkyy Gammlegårdin ja Tavastbyn välinen raja. Samalla paikalla on nykyään Espoon ja Vantaan kaupunkien raja.

2. Historiallinen tausta

2.1. Helsingin pitäjän historia

Kuva 2 Keskiajan Västersundom ja kehä III.

Nykyinen Vantaan kaupungin alue oli keskiajalla osa Helsingin pitäjää. Helsinginjoki (*"Heelsingaa"*) ilmaantuu lähteisiin vuonna 1351 kuningas Magnus Erikssonin luovuttaessa lohenkalastusoikeudet virolaiselle Padisten luostarille.¹ Helsingin nimen vakiintuessa paikkakunnan nimeksi alettiin Helsinginjokea kutsua Vantaanjokeksi. Ensimmäisen kerran 1550-luvulla mainitun Vanda-nimen alkuperä juontaa mahdollisesti Hämeeseen.²

Muutamit pääkaupunkiseudulta tehdyt siitepölyanalyysit kertovat alueen kiinteän asutuksen saaneen alkunsa jo viikinkiajalla, ensimmäisen vuosituhannen lopulla³. Rautakautisia kalmistoja tai asuinpaikkoja ei kuitenkaan ainakaan toistaiseksi ole löydetty. Nykyisen tiedon valossa Vantaa on asutettu pysyvästi vasta ruotsalaissiirtolaisten muuttaessa Itä-Uudenmaan

¹ FMU 601; REA 142.

² Hako 1979, s. 14.

³ Ks. Kepsu 2005, s. 14; Sarmaja-Korjonen 1994.

rannikolle vuosien 1250 ja 1350 välisenä aikana. Joko ruotsalaismuuttoa edeltävästä tai keskiaikaisesta hämäläisimmigraatioista saattavat kertoa useiden kylien ja tilojen suomalaisperäiset nimet (esim. Ripuby)⁴. Lisäksi hämäläisten eräretkistä Suomenlahden rannoille on säilynyt yksi keskiaikainen, tosin vasta 1600-luvulla kopioitu, lähde. Hattulan miehet kiistelivät vielä 1300-luvun alkupuolella Västersundomin eli Länsisalmen ruotsalaiskylien asukkaiden kanssa rannikkovesien kalastusoikeuksista⁵.

Kartta 2: Helsingin pitäjän Nordsjön kartano Samuel Broteruksen vuoden 1698 maanmittauskonseptilla. Kartanosta etelään sijaitsevan Gambelbyäkernin luona on saattanut sijaita keskiajalla Noringsbölen kylä.

Jos 1600-luvulla kopioituun keskiaikaiseen asiakirjaan on luottamista, Helsingin pitäjän Pyhän Laurin kirkko ja samalla luonnollisesti myös seurakunta ovat olleet olemassa jo vuonna 1401⁶. Seurakunta on ilmeisesti perustettu 1300-luvun lopulla. Samoihin aikoihin on

⁴ Uudenmaan asuttamisesta ks. esim. Orrman 1991, s. 204; Orrman 1994, s. 11–12 & Kepsu 2005, s. 9–58.

⁵ FMU 540 (Porvoo 19.12.1347). Asiakirjassa viitataan tuomioihin, joita herra Mats Kettilmundsson, herra Peter Jonsson ja muut Itämaassa toimineet kuninkaan voudit ovat antaneet. Peter Jonsson esiintyy lähteissä Viipurin voutina vuosien 1324 ja 1336 välisenä aikaa (DS 2467; FMU 355, 440, 441, 443, 540; Fritz 1973, s 131–133; REA 42, 66, 75; ST I: 205, 209). Mats Kettilmundsson oli puolestaan vuosina 1324–1326 Suomen käskynhaltija (FMU 319, 323, 326, 328–330; REA 37–38).

⁶ FMU 1145.

mahdollisesti saanut alkunsa myös Helsingin hallintopitäjä. Pitäjä tosin näyttää olleen olemassa ainakin verohallinnon alueellisena yksikkönä jo joko 1200-luvun lopulla tai aivan 1300-luvun alussa.⁷

Kartta 3: Samuel Broteruksen vuonna 1699 laatima Brutubyn, Winickbyn ja Stobbackan maanmittauskonsepti. Kartalle ei ole merkitty teitä. Teiden suunnat erottuvat kuitenkin siltoina ja peltokäytävinä. Kartan oikeassa yläkulmassa olevaan metsäkartaan on piirretty Suuri rantatie.

Helsingin hallintopitäjän ja kirkkopitäjän rajat eivät aluksi käyneet yksiin. Hallintopitäjä muodostettiin paikallishallintoa, verotusta ja oikeudenkäyttöä varten. Kirkkopitäjä sen sijaan vastasi paremmin asutuksellista kokonaisuutta⁸. Varhaisimmat tarkat tiedot Helsingin pitäjän laajuudesta ovat vasta 1500-luvulta, ensin tallinnalaisen kauppiaan Helmich Fincken velkakirjoissa ja sitten 1540-luvulta lähtien Porvoon läänin maakirjoissa. Helsingin hallinto-

⁷ Orrman 1994, s. 22, 30.

⁸ Hako 1979, s. 2-6.

ja kirkkopitäjään kuului 1500-luvulla osia nykyisestä Vantaasta, Helsingistä, Espoosta, Tuusulasta, Nurmijärvestä ja Sipoosta.⁹

Helsingin kirkkopitäjän ja hallintopitäjän rajat muuttuivat vuosisatojen kuluessa useita kertoja. Ensimmäinen merkittävä ja samalla tulevaisuuden kannalta ratkaiseva muutos oli Helsingin kaupungin perustaminen Vantaanjoen suulle vuonna 1550. Helsingin pitäjän rajat vakiintuivat 1600- ja 1700-lukujen kuluessa idässä, pohjoisessa ja lännessä. Lisäksi kuningas Kustaa III:n vuonna 1775 tekemän vierailun aikana järjestettiin asioita siten, että hallintopitäjän ja kirkkopitäjän rajat vihdoinkin yhtyivät. Nurmijärven ja Tuusulan kylät erotettiin Helsingin pitäjästä. Tilalle annettiin kuitenkin ne kylät Sipoosta, jotka olivat kuuluneet aiemmin kirkollisesti Helsingin pitäjään. Tämän jälkeen Helsingin pitäjän rajat pysyivät samoina yli 100 vuotta.¹⁰

Kartta 4: Helsingin pitäjän Kirkonkylä vuonna 1699. Kartalla näkyy Kirkonkylän asema eri puolista tulevien teiden risteyskseenä. (Kylän halki lännessä itään kulkeva Suuri Rantatie on merkitty mustalla katkoviivalla.)

Seurakuntien hallinto erotettiin vuonna 1865 paikallishallinnosta ja Helsingin pitäjämästä tuli Helsingin maalaiskunta. Maalaiskunnan alue pieneni etelästä sitä mukaan kun Helsingin kaupunki kasvoi. Viimeisin suuri muutos tapahtui vuonna 1966, kun Vuosaari siirrettiin maalaiskunnalta kaupungille.

Helsingin maalaiskunta ei ole ollut vuosien varrella pelkästään menettäjän roolissa. Maalaiskunta sai vuonna 1954 Keravalle ja Tuusulalle kuuluneet Korson osat. Lisäksi maalaiskuntaan liitettiin vuonna 1959 pieni alue Tuusulan Ruotsinkylästä (=Klemetskog).¹¹

⁹ Kerkkonen 1963, s. 8-12, 145–157.

¹⁰ Hako 1979, s. 2-6.

¹¹ Hako 1979, s. 2-6.

Maalaiskunnasta tuli vuonna 1972 Vantaan kauppala, joka puolestaan sai kaksi vuotta myöhemmin kaupunkistatuksen.¹²

2.2. Vantaan keskiaikainen tiestö¹³

2.2.1. Lähtökohta

Suomen keskiaikaisista teistä on jäljellä vain vähän suoraa ja yksiselitteistä tietoa. Satunnaisesti ja vaihtelevissa muodoissa säilyneiden keskiajan kirjallisten lähteiden perusteella ei voida muodostaa kokonaiskuvaa tiestöstä. Keskiaikaisten kulkureittien jäljittämiseksi on välttämätöntä käyttää taannehtivasti uudempaa lähdeaineistoa, etenkin 1600- ja 1700-lukujen karttoja. Toinen vaihtoehto on lähestyä tiekysymystä kokonaan teoreettiselta kannalta¹⁴. Käytetystä menetelmästä riippumatta, arkeologian roolina on viime kädessä tuottaa inventoinnein ja kaivauksin konkreettista tietoa vanhoista teistä.

2.2.2. Keskiaikaiset tiet ja lait

Ruotsin valtakunnan keskiaikaisissa maanlaeissa on monia teitä koskevia määräyksiä¹⁵. Pitkälle uuden ajan puolelle voimassa pysyneet keskiaikaiset lait antavat hyvän lähtökohdan vanhojen teiden tutkimukselle. Pitää kuitenkin ottaa huomioon mahdollisuus, että lait kuvaavat enemmän valtiovallan pyrkimyksiä kuin todellisuutta. Voitaneen pitää ilmeisenä, etteivät kruunun resurssit riittäneet keskiajalla kuin tärkeimpien teiden valvontaan, jos niidenkään. Kontrollin pikkuhiljaa voimistuessa talonpoikien haluttomuus osallistua teiden ja siltojen ylläpitoon johti siihen, että laiminlyöntejä alettiin käsitellä tuomioistuimissa säännöllisesti.

Suomessa 1300-luvun jälkipuoliskolla käyttöön tulleen kuningas Maunu Eerikinpojan maanlain rakentamisenkaaren kohdan I ensimmäisessä §:ssä todetaan seuraavasti: "*Eenskils almanna vægher til by huars ok annar fraan, fly æt eno flere æt byamæn siæluæ vilia*"¹⁶. Jokaiseen kylään tuli siis johtaa yleinen tie ja jokaisesta kylästä oli lähdettävä yleinen tie. Määräys pitää ymmärtää siten, että jokaisen kylän lävitse oli kuljettava ainakin yksi yleinen tie.

Maunu kuninkaan maanlain rakentamisenkaaren kohdassa II määrätään suuren sakon uhalla, että jokainen joka sulkee yleisen tien ilman, että hänellä on asettaa sen tilalle samantasoista tietä, joutuu rakentamaan yhtä pitkän ja hyvän tien omalle maalleen¹⁷.

¹² Hako 1979, s. 2-6, 52.

¹³ Ellei erikseen mainita, teksti pohjautuu teoksiin J. Masonen Hämeen Härkätie 1989 & T. Salminen Suuri Rantatie 1993. Ks. erityisesti Masonen 1989, s. 11–37, 99–113.

¹⁴ Jansson 2007, s. 131–139.

¹⁵ KML1-2; LT; MEL1-2. Maunu Eerikinpojan maanlaki keskiaikaiseksi Ruotsiksi ks. Fornsvenska textbanken (<http://www.nordlund.lu.se/Fornsvenska/Fsv%20Folder/>)

¹⁶ MEL 1-2.

¹⁷ MEL 1-2.

Määräys lienee omalta osaltaan vaikuttanut olemassa olleen tiestön pysyvyyteen. Kukapa talonpoika olisi halunnut maksaa, ainakaan ilman kunnan syytä, uuden tien rakentamisesta.

Kartta 5: Suuren rantatien vuoden 1702 linjaus (punainen viiva) nykyisen Vantaan ja Sipoon rajalla Myraksessa (Myrbyssä).

Maanlain rakentamisen kaaren kohdan XXVII §:n 1 mukaan yleisten teiden eli maakuntia yhdistävien teiden ja käräjäteiden tuli olla kymmenen kyynärää (n. 5,9 m) leveitä¹⁸. Kirkkotiet saivat mahdollisesti olla kapeampia, sillä saman lain kohdan mukaan kirkkoteiden siltojen tarvitsi olla vain viisi kyynärää leveitä.

Maunu Eerikinpojan maanlain kohdan XXIII mukaan yleisten teiden varrella tuli olla tavernoita ja suurkylissä kyytirättäreitä. Tavernoiden piti myydä ruokaa ja rehua sekä lainata huonetilaa (tupa, makuuhuone, talli) niin haluaville.

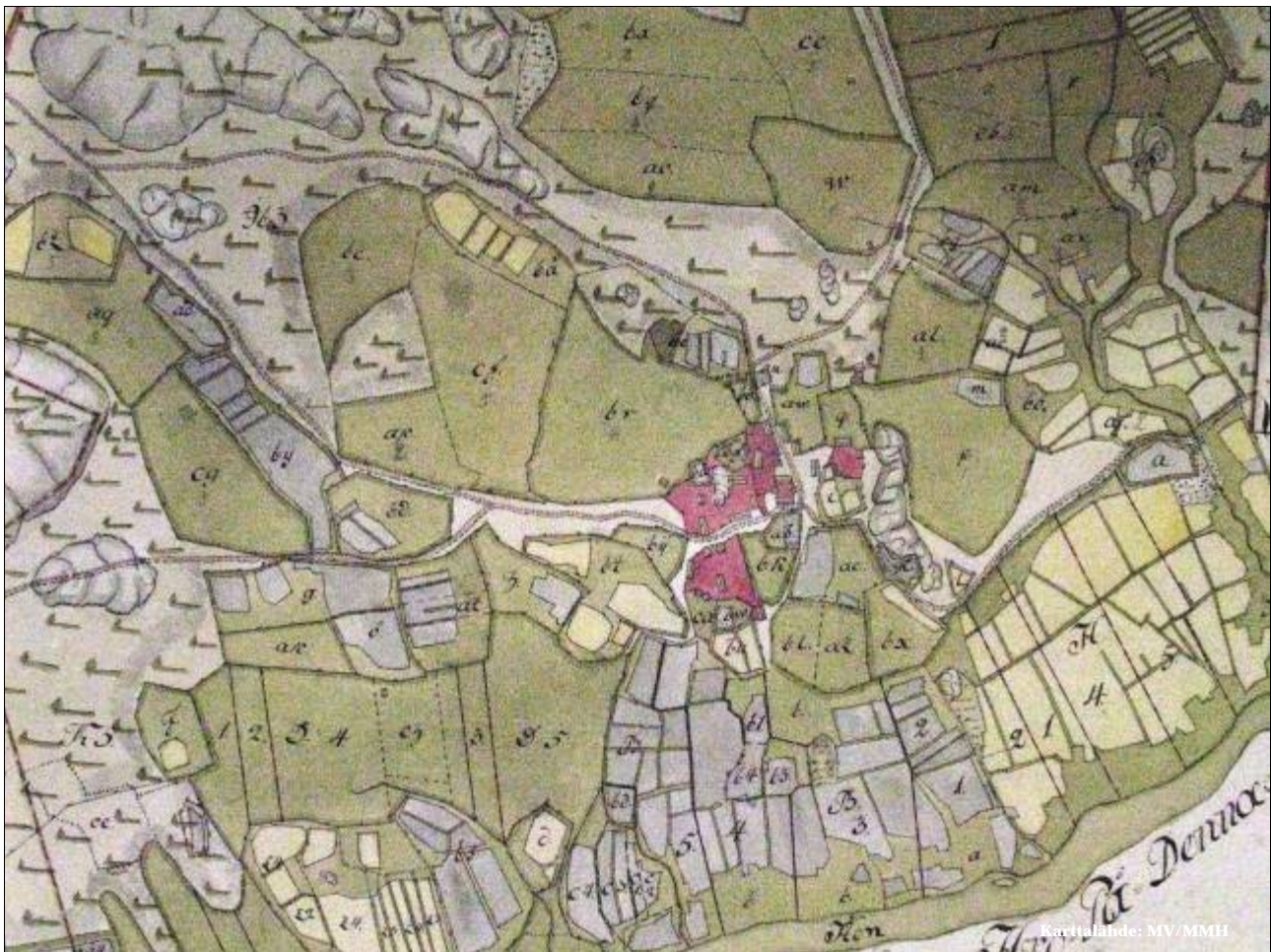
Vuonna 1442 voimaan tullut Kristoffer kuninkaan maanlaki noudatteli tieasioissa pitkälti edeltäjänsä Maunu Eerikinpojan maanlakia, mm. samat tieleveudet pysyivät voimassa.

¹⁸ MEL 1-2.

Kristofferin maanlain tärkein kulkureitteihin liittyvä lisäys oli se, että yleisten teiden varrella tuli olla 2-2,5 peninkulman eli noin 21–27 kilometrin välein majatalot ja isoissa kylissä kyytirättärit.¹⁹

Ruotsin keskiaikaisten maanlakien (ja Mooseksen lain) tilalle tuli vasta vuonna 1734 Valtakunnan laki. Valtakunnan lain rakennuskaaren neljännessä luvussa kerrotaan kuinka kylän tiet ja ojat tulee tehdä. Ensimmäisen §:n mukaan oli oltava kulkutie kylään ja kylästä ulos pelloille, luhdalle, kirkkoon ja myllyyn. Tien piti olla kuusi kyynärää leveä ja ojien kaksi kyynärää. Valtamaantien oli oltava ojien välillä kymmenen kyynärää leveä.²⁰

Keskiaikaisia teitä tutkittaessa on luonnollisesti huomioitava myös uudempien lakien vaikutus. Keskiajalta nykyaikaan käytössä pysyneihin teihin ovat vaikuttaneet tavalla tai toisella kulloinkin voimassa olleet lait. Keskiaikaiset tiet ovat olleet jatkuvan muotoutumisprosessin alaisia. Prosessin kuluessa tien keskiaikaiset rakenteet ovat saattaneet kadota kokonaan.

Kartta 6: Övitsbölebyn tiestöä vuonna 1769.

¹⁹ KLM 1-2.

²⁰ Ruotsin valtakunnan vuoden 1734 laki ks. <http://agricola.utu.fi/hist/kktk/lait/1734/>

tulkintaan. Tällöin lähdetään siitä, että 1600- ja 1700-lukujen tiet saattavat periytyä keskiajalta.

Keskiaikaista tietä määriteltäessä on syytä muistaa, että jokainen tie on nykytilassaan omien erityisten historiallisten prosessiensa tulos. Vaikka taustalta voidaan löytää yleisiä ja kaikille yhteisiä historiallisia tendenssejä, vanhoihin teihin tulee suhtautua aina yksilöinä. Keskiaikaisen tien määritelmän tulee olla toisaalta tarpeeksi avoin, mutta samalla riittävän selkeä ja yksiselitteinen. Tällä periaatteella keskiaikainen tie on yksinkertaisesti kahden keskiaikaisen toiminnallisen pisteen (esim. kylän) yhdistävä maaliikenneväylä, jonka linjaukseen ja rakenteisiin ovat vaikuttaneet mm. funktiot, topografia, asutushistoria ja taloudelliset seikat. Ongelmana on se, ettemme tiedä varmuudella, missä nämä keskiajan toiminnalliset pisteet ovat sijainneet. Yksinomaan 1600- ja 1700-lukujen kartta-aineistoon perustuva tieajoitus on pelkkä hypoteesi, joka pitäisi joko vahvistaa tai kumota arkeologisilla tutkimuksilla.

2.2.4. Vantaan tiet historiallisissa lähteissä

Vantaata koskevissa keskiaikaisissa asiakirjalähteissä ei ole suoria tiemainintoja. Alueen teillä liikkumisesta on vain yksi tieto. Vuoden 1511 toukokuulta säilyneessä kirjeessä viitataan luultavasti Suureen Rantatiehen. Turun linnan voudin Klemet Hogenskildin luona oli vierailut Viipurin voudin Erik Turessonin lähetti. Raaseporin vouti oli kohdannut samaisen lähetin Helsingissä ollessaan matkalla yötä päivää Viipuriin²².

Kartta 8: Helsingin pitäjän Tavastby vuonna 1700. Kylän halki kulkee idästä länteen Suuri rantatie.

²² FMU 5518. ”Kere herre, mötthe Thönne Ericsson thetta bodh nw j tisdagx i Helsingo, sa han war tiil vegx nath ok dagh til Viborgh.”

Vantaan alueen tiet alkavat näkyä lähteissä kunnolla vasta 1500-luvulla. Vuodelta 1540 peräisin olevassa Porvoon läänin vanhimmassa maakirjassa kylät ovat joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta listattu maantieteellisessä järjestyksessä²³. Ongelmana on vain se, ettemme tiedä ovatko verottajat liikkuneet maitse, vesitse vai jätitse.

Jaakko Teitin vuosina 1555–1556 rälssiä vastaan laatimassa valitusluettelossa mainitaan Uudenmaan halki Turusta Viipuriin kulkenut yleinen tie.²⁴ Tuomiokirjoissa esiintyvät puolestaan 1500- ja 1600-luvuilla ainakin seuraavat sillat: v:na 1555–1556 Winetefärsz (= Qvarnbacka); v:na 1596 ja 1621 Tomptbacka (=Haltiala); v. 1622 Fastböle (=Kuninkaala); v. 1631 Haxböle (Hakkila); v. 1637 Tavastby/Kärböle (=Hämeenkylä/Kaarela); v. 1662 Tomtbacka, Qvarnbacka, Hanaböle, Heikbacka ja Sottungsby; v. 1666 Staffansby/Kyrkoby; v:na 1688 ja v. 1698 Mellungsby.²⁵ Helsingin pitäjässä tiedetään olleen 1500-luvulla kymmenen virallista tienvarsikrouvia.²⁶

Taulukko 1: Vantaan tunnetut keskiaikaiset kylät

Kylä	Ensimmäinen tieto kylästä	Vanhin kartta
Borghby/Linna	1540 (Kepsu 2005, s. 97)	1776
Brutuby/Voutila	1417 (FMU 1492)	1699/1773–1774
Dickursby/Tikkurila	1501 (FMU 4926)	1699
Fastböle/Kuninkaala	1540 (KA 2920, Es 703)	1708
Hacksböle/Hakkila	1556 (Kerkkonen 1963, s. 13)	1699/1808
Häkansböle/Hakunila	1540 (KA 2920, Es 703)	1708
Hanaböle/Rekola	1511 (FMU 5560)	1699
Kärböle/Kaarela	1417 (FMU 1492)	1699
Keimby/Keimola	1440-luku? (FMU 6645)	1769–1772
Kyrkoby/Kirkonkylä	1401 (FMU 1145)	1699
Lappböle/Lapinkylä	1509 (FMU 5388)	1732
Märtensby/Martinkylä	1513 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1699
Meilby-Sjöskog/Seutula	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1700
Räckhals/Rekola	1401 (FMU 1145)	1699
Ripuby/Riipilä	1511 (FMU 5560)	1734–1735
Sillböle/Silvola	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113)	1699
Skattmansby/Veromiehenkylä	1480 (FMU 3824).	1699
Skrattböle	1556 (Kepsu 2005, s. 167)	1691
Sottungsby/Sotunki	1347 (FMU 540)	1708
Tavastby/Hämeenkylä	1533 (Kerkkonen 1963, s. 23)	1691
Tolkby/Tolkinkylä	1417 (FMU 1492; Sv. Dipl., ser. II n:o 2332).	1699
Vinikby/Viinikkala	1517 (Kerkkonen 1963, s. 113).	1699, 1773–1774
Västersundom/Länsisalmi	1347 (FMU 540)	1708
Övitsböle/Ylästö	1417 (Sv. Dipl., ser. II n:o 2332).	1699

2.2.5. Tiet muinaisjäännöksinä

Vanhat tiet ovat monessa suhteessa erittäin ongelmallinen muinaisjäännösryhmä. On itsestään selvää, että käytöstä kokonaan pois jääneet keskiaikaiset ja uuden ajan alun tiet ovat muinaisjäännöksiä. Vantaan tieinventoinnin valmistelutöissä selvisi kuitenkin, että suuri osa 1600- ja 1700-lukujen karttojen tiestöstä on edelleen, tavalla tai toisella, käytössä. Tässä joukossa on luultavasti paljon keskiaikaisperäisiä teitä. Ratkaistavaksi nousee ongelma, ovatko kaikki nämä tiet muinaisjäännöksiä? Tapauskohtainen harkinta lienee ainoa

²³ Kerkkonen 1963, s. 9-12.

²⁴ Teitti 1555–1556, s. 84.

²⁵ Kuisma 1990, s. 253–256; Korpinen 1981, s. 520–526.

²⁶ Korpinen 1981, s. 520–526.

toimintatapa. Mitä raskaammin tietä on rakennettu, sitä todennäköisemmin vanhat rakenteet ovat tuhoutuneet. Alkuperäisenkaltaisessa maisemassa sijaitsevat suhteellisen vähälle käytölle jääneet tiet on sen sijaan tarpeen vaatiessa tutkittava. Tällöin pohdittavaksi tulevat tiearkeologian tutkimusmenetelmät. Koko pitkää tietä ei tietenkään voida kaivaa. Pienten kaivausalueiden, lähinnä koeojien, on riitettävä.

3. Inventoinnin päämäärät ja menetelmät

3.1. Päämäärät

Inventoinnin valmistelu- ja kenttätöiden päämääränä oli Vantaan kaupungin alueen vanhimman tiestön paikantaminen. Kenttätyö jakaantui kahteen vaiheeseen:

- 1) Vantaan halki lännestä itään kulkevan Suuren rantatien 1700-luvun loppua vanhemman linjauksen paikantaminen.
- 2) Paikallisteiden inventointi: Pyrittiin paikantamaan sekä keskiaikaisten kylien välinen ja kyliltä kirkolle johtanut tieverkosto. Aikataulullisista syistä johtuen maastossa tarkastettiin vain joko kokonaan käytöstä pois jääneitä teitä tai muodoltaan vanhakaltaisina pysyneitä teitä. Valintaperusteena oli siis ensisijaisesti arkeologinen tutkimuspotentiaali. Vantaan nykyiseen tiestöön sulautuneet 1600- ja 1700-lukujen tiet esitetään raportin yhteydessä olevilla liitekartoilla.

3.2. Menetelmät²⁷

Vantaan keskiaikaisen tiestön inventoinnin valmistelussa tärkeässä roolissa olivat 1) Samuel Broteruksen puhtaaksi piirretyt kartat ja maanmittauskonseptit 1600- ja 1700-lukujen vaihteesta; 2) 1700-luvun alkupuolen geometriset kartat siltä osin kuin niillä oli merkitystä tietutkimuksen kannalta; 3) isojakokartat 1700-luvun jälkipuoliskolta ja 1800-luvun alusta; 4) Kuninkaankartasto 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta; 5) Hydrologinen kartasto 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta ja 6) Senaatinkartasto vuodelta 1872.

Vantaalta tunnetaan tällä hetkellä 24 keskiaikaista kylää (ks. taulukko 1). Valtaosasta kylistä on 1600- ja 1700-lukujen vaihteeseen sijoittuva geometrinen kartta tai maanmittauskonsepti. Lopuista kylistä on kartta viimeistään 1700-luvun jälkipuoliskolta. Keskiaikaisten kylien alueelta tunnetaan toistaiseksi 64 tonttimaata. Vanhimmille kyläkartoille on merkitty vain tärkeimmät tiet, jos niitäkään. Tiestö ilmaantuu laajamittaisesti ja tarkasti vasta 1700-luvun jälkipuoliskon ja 1800-luvun alun isojakokartoille. Isojakoa edeltävien karttojen rajamerkit, tontit, pellot, niityt, pelto- ja niittykäytävät, pelto- ja niittyaitaukset, sillat ja myllyt kertovat kuitenkin saman tiestön olemassa olost. Taahteivan päättelyn perusteella voidaan esittää oletus, että valtaosa vanhimpien karttojen tiestöstä saattaa olla peräisin keskiajalta.

²⁷ Vrt. Salminen 1993, s. 51–55.

Kartat 9–10: Samuel Broteruksen Mellunkylän kartta ja maanmittauskonsepti vuodelta 1694. Kartoilla näkyy kylän halki peltojen lomassa kiemurteleva tie. Konseptissa on myös Vuosaaren silta.

Maastoinventointi suoritettiin perinteiseen tapaan kävelemällä järjestelmällisesti läpi valmisteluvaiheessa valitut kohteet. Kaikki löydetyt mahdolliset historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset valokuvattiin mustavalko- ja diafilmille. Lisäksi kohteista kirjoitettiin kuvaus. Tiet mitattiin paikalleen GPS:llä.

Jälkityövaiheen aikana laadittiin suoritetuista valmistelu- ja maastotöistä raportti kartta- ym. liitteineen. Vanhojen karttojen tiestö esitetään liitteessä 6. Mustavalkonegatiivit saivat Museoviraston rakennushistorian osaston arkiston numerot MV/RHO 125805: 1-158. Diaposiitivit luettelointiin samaan arkistoon numeroilla MV/RHO 125806: 1-112.

Tulokset

Vantaan vanhojen teiden inventoinnin aikana tarkastettiin maastossa 40 erilaista kohdetta. Kohteet valittiin oletetun arkeologisen tutkimuspotentiaalın perusteella. Kohteet muodostavat melko kattavan ja kuvaavan otoksen kaupungin alueella olevista erityyppisistä vanhoista teistä. Joukkoon mahtuu valtakunnallisesti arvokkaan Suuren rantatien ohella runsaasti erilaisia paikallisteitä (kirkkoteitä, kyläteitä, tonttiteitä, myllyteitä).

Suuren rantatie osalta voitiin todeta, että 1600- ja 1700-lukujen kartoille merkitty linjaus on suurelta osin sulautunut Vantaan nykyiseen tieverkostoon. Suuri rantatie on tuhoutunut täysin ainoastaan pääkaupungin suurten ulosmeno-/sisääntuloväylien (Kehä III, Lahdenväylä, Tuusulan-väylä, Vihdintie) kohdalta. Jokseenkin alkuperäisenkaltaisena pysynyt 1600- ja 1700-lukujen linjausta on jäljellä lyhyitä pätkiä siellä täällä ympäri Vantaata. Lisäksi Koillis-Vantaalla on lyhyt, muutaman sadan metrin pituinen, täysin käytöstä jäänyt osuus.

Inventoinnin perusteella Suuren Rantatien mahdollisesta 1600- ja 1700-lukujen vaihdetta edeltävästä linjauksesta ovat jäljellä seuraavat osuudet: 1) Gammelgård-Tavastby; 2) Vinickby-Stobbacka-Brutuby; 3) Brutuby-Övitsböle-Tolkby ja 4) Dickursby-Fastböle. Näistä Brutuby-Övitsböle-linjaus on osin jäänyt käytöstä.

Lähteet ja kirjallisuus

Arkistolähteet

Kansalliarkisto

Broterus, Samuel: 1690-luvulta peräisin oleva kartta Suomenlahden pohjoisrannikosta. MH/55M 17/päällä.

Maanmittaushallituksen kartat ja maanmittauskonseptit

- Bonej, J. & Zitting, J.J. 1759-61:** Geometrisk Charta öfver Dickursbyss Ägor uti Nylands Län. Borgo Härad och Helsing Socken .Affattade år 1759 och 1760 af Jakob Johan Zitting samt år 1761 af Johan Bonej.- KA MMH B) 9/5-11.
- Bonej, Johan 1768-1769:** Charta öfver Hanaböle Byss Ägor uti Nylands lähn, Borgo Härad och Helsing Sockn affattade År 1768 och 1769 af Johan Bonej, 1-4 delen. KA MHA B9 15/2-7.
- Bonej, J. 1769 & Winter T. 1797-98:** Karta öfver Mårtensby och Qvarnbacka Byars belägne uti Helsing Socken, Borgå Härad och Nylands Län. Utmätte och dette år 1769 af Johan Bonej samt Kartan sedermerat uträknad åren 1797 och 1798 af Timoth: Winter. KA MMH B11a 1/1-5.
- Bonej, Johan 1769, 1772:** Charta öfver Keijmbyss ägor uti Helsing sockn Borgo Härad och Nylands Lähn. Affattade år 1769 och 1772. af Johan Bonej. KA MMH B11 4/3-6.
- Brinck, Hend. Otto 1735:** Charta och Dehlning mellam grannarne i Rippoby. Hälsing sochn och Borgo härad samt Nylandz lähn belägit. Afmätt del maj 1734 och 1735 af Hend. Otto Brinck. KA MMH B11a 5/1.
- Broterus, Samuel 1691:** Geometrisk Charta Öfwer Tafwasteby Gård i Helsingh Sochn och Bärge Lähn. Afmät Åhr 1691. In October. KA MHA B11b 2/1.
- Broterus, Samuel 1691:** Tafwastby Sätterij i Helssing S:n och Borgå Lähn Skattlagdt A:o 1691 d[en] 14 Novemb:r [Tavastby säteri = Tavastkulla gård = Hämeenkyän kartano. Sis. selitelmän osia.]. KA MMA Helsinki Ibe* 48:/- -
- Broterus, Samuel 1699:** Geometrisk Carta och Afritning uppå Simonszböhle Beckeby Dickurzby och Skeggias Byar i Bärge Herad och Helsing Sochn. KA MHA B9 9/52-54.
- Broterus, Samuel 1699:** Carta Uppå Kärböhle i Bärge Länh och Helsingh Sockn Afmätth Anno 1699. KA MHA B 11a 4/1-2.
- Broterus, Samuel 1699:** Charta Uppå Öfwitzböhle aff Bärge Lähn och Helsingh Sochn, Affattat: Anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.
- Broterus, Samuel 1699:** Charta Uppå Helsingh Sochns Kyrckeby Uti Bärge Lähn Bestående af Hemmantahl och Lägenheeter Som her bifogat Beskrifningh Bewijsar af Åhr 1699. KA MHA B 11 a 8/1-3
- Broterus, Samuel 1699:** Charta Uppå Tälckby aff Bärge Lähn och Helsingh Sochn, Affattad Åhr 1699. KA MHA B11 4/1-2.
- Broterus, Samuel 1699:** Charta Uppå Skattmansby i Bärge Lähn och Helsingh Sochn Belägit, Affmätt 1699. KA MHA B11a 8/1-3.
- Broterus, Samuel 1699:** Räckhalz Utbys Jord i Helssingh Sochn. 1699. KA MHA B11a 8/13.

- Broterus, Samuel 1699:** Charta vppå Reckhals i Helsing Sohen belegen och dess Sohne Kyrkia tilhöörigh angändhe dness kring liggiandhe Rää och Röö [Räckhals = Kirkonkylän Rekola]. KA MMA Helsinki Ibe* 39:/-
- Broterus, Samuel 1699:** Carta Uppa Märtensby aff Bärigo Lähn och Hellsingh sochn afmätt anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.
- Broterus, Samuel 1699:** Charta Uppå Sööske i Helsingh Sochn och Bärigo Lähn Affmätt 1699. KA MHA B7 21/1-2.
- Broterus, Samuel 1699:** Helsingin pitäjän Seutulan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 45:/- -
- Broterus, Samuel 1699/1711:** Geometrisk Charta och Affritning uppå Cavalery Lieutenantz Bostelle Kärböle Belägit i Bärigo Lähn och Helsing Sochn Affmätt Åhr 1695. (Reviderat 1711). KA MHA B7 2/1.
- Broterus, Samuel 1700:** Skogz Charta Uppå Gambelgård och Tafwstby. KA MHA B7 14/2-3.
- Broterus, Samuel 1700:** Charta uppå Tafwastby i Helsingh Sochn och Bärigo Heradh Afmat 1700. KA MHA B7 14/1-3.
- Broterus, Samuel 1700:** Helsingin pitäjän Hämeenkyllää koskeva maanmittauskonsepti. [Tavastby. Sis. selitelmän. KA MMA Helsinki Ibe* 47:/- -
- Broterus, Samuel 1700:** Charta uppå Qwarn Backa by i Helsin Sochn och Bärigå län afmätt åhr 1700. KA MHA B11a 4/1-2.
- Broterus, Samuel 1708:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bärigo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckiopill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.
- Broterus, Samuel 1708:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackänsböle i BärigoHärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.
- Broterus, Samuel 1708:** Geometrisk Carta och Afritning Uppå Fastböle by i Bärigo Herad och Helsing sochn Afmätt Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.
- Broterus, Samuel 1708:** Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heikbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -
- Forsell, Lars 1691:** Geometrisk Afritningh Tomtebacka belegen i Helsing Sn och Bärigo Lähn afmäth 1691. KA MMH B7 4/1-2.
- Giöken, Adam 1735:** Geometrisk Afrithning öfwer Mielbyes Skatt och uthåkrar söm blifwit af undertechnad scrifwas till dehnings in Maii 1735. KA MMH B11 9/2.
- Giöker, Adam & Westermark, Nils 1732 & 1747:** Geometrisk Charta öfwer Biskops-och Lappböles Åkrar uti Helsing Sokn Borgo Härad och Nylands län. Afmätt åhr 1732 afframlne Landtmätaren Adam Giöken, hwarefter krono ödesjorden blifwit utbrutit åhr 1747 af Nils Westermark. KA MMH B 2/1.
- Hagström, Carl 1774-75:** Charta öfver Lapp-och Biskopsböle Byars ägor uti Nylands län, Borgå härad och Hellsinge Sochn författad ären 1774 och 1775 af Carl Hagström.
- Hagström, Carl 1775-77:** Charta öfver Hellsinge Kyrkobys Skog och Utmark uti Nylands Borgå härad Hellsing Sochn. Författad ären 1775, 1776 och 1777 af Carl Hagström. KA MMH B10 5/4-7.
- Hagström, C & C. Gust. Noring 1776:** Charta öfver Repuby och Lucktabacka. Skog och Utmark i Nyland Borgo Hä, Hellsing Sochn. Författade år 1776 och till delnings .. 1780 KA MMH B 11a 5/7
- Hartman, Carl Johan 1772-73:** Geometrisk Charta öfver Södskog Byens Ägor, belägne uti Nyland Borgå Härad och Hellsinge sochen. Afmätte och storskifte lagte. Åhren 1772 och 1773 genom Carl Johan Hartman. KA MMH B11 9/7.

- Hartman, C. 1772, 1774, 1776:** Geometrisk Charta öfver Fastböle byens ägor belägna uti Nyland, Borgo Härad och Helsinge sochen. Afmätt af commissions Landmätaren Johan Bonej åhr 1762. Stångfalls åker och Äng storskiftad af Commissions Landmätaren Eric Lalin åhr 1772 Och skogen samt Alkiärs ängen storskiftad åren 1774 och 76 af C. Hartman.
- Hartman, Carl Johan & Lalin, E. 1769, 1773-74:** Geometrisk Charta öfver Winnickby och Brutuby byars ägor belägna uti Nyland, Borgo Härad och Helsinge socken. Afmätte Åhr 1769, och i Storskifte lagde Åhren 1773 och 1774 genom Carl Johan Hartman och ELalin. KA MMH B11b 9/1-7.
- Lalin, E. 1769:** Geometrisk Charta öfver Öfwitsböle Byens Ägor. Nyland Borgo Härad och Helsinge Socken. Afmätte Åhr 1769 af E. Lalin. KA MMH B 11b 11/1-2.
- Nordenstedt, A. 1820:** Tawastby bys Ägor belägen uti Helsinge sochn, Borgå härad och Nylands Län. Uprättad år 1820 till storskifte och storskiftat år 1824. KA MMH.
- Westmark, Nils 1756:** CHARTA öfwer TAFWASTBY Byes Åkrar och Ängar Belägna uti Helsing Sochn Borgo Härad och Nyland för fattad af framledne Landmätaren Samuel Broterus År 1700. KA MMA Helsinki Ibe* 46:/- -
- Westermarck, Nils 1758:** Geometrisk Charta öfwer Södsko bys Borgo Härad och Nylands län. Afmätt Åhr 1758 af Nils Westermarck. KA MMH B11 9/4.
- Westermarck, Nils 1760:** Geometrisk Charta öfwer SkatmansBys Ägor i Helsing Sokn, Borgo Härad och Nylands Län. Affmätt År 1760. Af Nils Westermarck. KA MMH B11a 8/5-6.
- Westermarck, Nils 1761:** Geometrisk Charta öfwer Tolcbys Ägor i Helsingh Sokn Borgo Härad och Nylands Län. Afmätt, med tilhielp af herr Lantmätaren Hasseblatt. År 1761 af Nils Westermarck. KA MMH B11b 3/5.
- Westermarck, Nils 1761-62:** Geometrisk Charta öfwer Håkansböles och Sättungsbyes Ägor i Sibbo Sokn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tilhielp af H. Landmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermarck. KA MMH B10 3/3-6.
- Westermarck, Nils 1764:** Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län. Afmätt år 1764 af Nils Westermarck. KA MMH B11b 7/3.
- Winter, Timothy 1781:** Charta över Sillböle ägor uti Helsinge socken Borgo Härad och Nylands Län. Affattad år 1781. KA MMH B11a 7/3.

Painetut lähteet

- Diplomatarium Svecanum = Svenskt Diplomatarium.** Sjätte bandet 1348-1355. Utgivet av Riksarkivet genom Emil Hildebrand, Sven Tunberg, Ernst Nygren. Stockholm 1878-1959.
- FMU = Finlands medeltidsurkunder I. – 1400.** Samlade och i tryck utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Helsingfors 1910.
- Finlands medeltidsurkunder II. 1401-1430.** Samlade och i tryck utgifna af Finlands Statsarkiv genom Reinh. Hausen. Helsingfors 1915.
- Finlands medeltidsurkunder IV. 1451-1488.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1924.
- Finlands medeltidsurkunder V 1481-1495.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1928.

- Finlands medeltidsurkunder VI 1496-1508.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1930.
- Finlands medeltidsurkunder VII 1509-1518.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1933.
- Finlands medeltidsurkunder VIII 1519 (1226) -1530.** Samlade och i tryck utgifna. av Reinhold Hausen. Helsingfors 1935.
- REA = Registrum Ecclesine Aboensins eller Åbo Domkyrkans Svartbok.** Facsimile version with additions to the 1890 edition. Published by the state archives of Finland. Jyväskylä 1996.
- Kuninkaankartasto Suomesta 1776–1805.** Toimittajat Timo Alanen ja Saulo Kepsu. Suomen kirjallisuuden seuran toimituksia 505. Tampere 1989.
- REA = Registrum Ecclesine Aboensins eller Åbo Domkyrkans Svartbok.** Facsimile version with additions to the 1890 edition. Published by the state archives of Finland. Jyväskylä 1996.
- Samuelin kartat, Helsingin pitäjä vanhimmissa kartoissaan 1681–1712.** Toim. Teresa Leskinen & Pia Lillbroända. Vantaan kaupungin museon julkaisuja nr. 11.

Kirjallisuus

Keskiaikaiset lait

- KML1**= Kristoffer kuninkaan maanlaki. Herra Martin suomenkielisenä käännöksenä. Julkaisseet E.N. Setälä & M. Nyholm. Suomen kielen muistomerkkejä II. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 82, osa II, 1. Helsinki 1905.
- KML2**= Kristoffer kuninkaan maanlaki. Suomeksi kääntänyt Abraham Kallonius. Julkaisija M. Rapola Suomen kielen muistomerkkejä III. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 82, osa III, 1. Helsinki 1925.
- LT** = Ljungo Tuomaanpojan lain suomennukset I. Kaupunkilain ja maanlain teksti. Ulkuniemi, Martti. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 319. Helsinki 1975.
- MEL1** = Konung Magnus Erikssons landslag utgifven af D.C.J Schlyter, corpus iuris Sueo-Gotorum Antiqui – Samling af Sweriges Gamla Lagar, volumen XI. Lund 1865.
- MEL2** = Magnus Erikssons landslag i nusvensk tolkning av Åke Holbäck och Elias Wessén. Skr. utg. av institutet för rätthist. forskning. Lund 1962.

Muu kirjallisuus

- Anthoni, Eric 1970:** Finlands medeltida frälse och 1500-tals adel. Skrifterna utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland. Nr 442. Helsingfors.
- Fritz, Birgitta 1973:** Hus, land och län. Förvaltningen i Sverige 1250-1434, 2. Stockholm.
- Hagelstam, Magnus 1930:** Westerkulla, Herrgårdar i Finland I. Helsingfors.
- Hako, Jukka 1979:** Vantaan maankäytön kehitys. Vantaan kaupunki 1979.
- Kepsu, Saulo 2005:** Uuteen maahan, Helsingin ja Vantaan vanha asutus. Suomen kirjallisuuden seuran toimituksia 1027. Helsinki.
- Kerkkonen, Gunvor 1963:** Helsinge, medeltid. Borgå.
- Korpinen, Lauri 1981:** Käsikirjoitus Helsingin pitäjän historiaksi 1550–1865, osa 1: vuodet 1550–1721 Helsingin perustamisesta Uudenkaupungin rauhaan. Vantaa.

- Kuisma, Markku 1990:** Helsingin pitäjän historia II, vanhan Helsingin synnystä Isoonvihaan 1550–1713. Jyväskylä.
- Kuisma, Markku 1991:** Helsingin pitäjän historia III, Isostavihasta maalaiskunnan syntyyn 1713–1865. Jyväskylä
- Jansson, Jonina 2007:** Roads, tracks and communication areas-Human movement in the old parish of Sysmä, Eastern Häme (Tavastia) from the late Iron age to the middle ages. Hortus Novus. Edited by Visa Immonen, Mia Lempiäinen and Ulrika Rosendahl. Archaeologia Medii Aevi Finlandiae XIV. Saarijärvi.
- Orrman, Eljas 1991:** Den svenska bebyggelsens historia. Finska Skären. Föreningen konstsamfundets publikation serie VII. Loviisa 1991.
- Orrman, Eljas 1994:** Helsingin pitäjä ja Uudenmaan kirkollinen järjestäytyminen 1400-luvun loppuun mennessä. Vantaan Pyhän Laurin kirkko - Helsingin kyrka St Lars. Tutkielmia kirkon historiasta. Toim. Marja Terttu Knapas. Sulkava.
- Pirinen, Kauko 1951:** Uusia keskiaikaisia tietoja Rekolasta. Muutamia tietoja Helsingin pitäjän vaiheista 1351–1951. Koonnut L. Korpinen Helsinki.
- VKY = Vantaan kulttuurihistorialliset ympäristöt.** Vantaan kaupunki asemakaavaosasto A3/1993.

Liite 1 Kohdeluettelo

Kohde	Mjr-numero	Keskipiste (KKJ yhtenäiskoordinaatisto)	Sivu
1. Suuri Rantatie (Espoo-Vantaa-Sipoo)	1000010728	Alkupiste: Pkoo-6685561/Ikoo-3376822; Päätepiste: Pkoo-6691492/Ikoo-3397009	2
2. Suuri Rantatie, Vinickby (Viinikkala) →Sillböle (Silvola)	1000010729	Pkoo 6688873/Ikoo 3382322	4
3. Suuri Rantatie, Kuninkaanmäki→Sipoo, Myrby	1000010730	Pkoo 6687173/Ikoo 3392714	6
4. Fastböle (Kuninkala)→Malmsby (Malmi)	1000010731	Pkoo 6687604/Ikoo 3393010	7
5. Fastböle (Kuninkaala)→Haxböle (Hakkila)e	1000010731	Pkoo 6687604/Ikoo 3393010	9
6. Hanaböle→Suuri Rantatie	1000010732	Pkoo 6690722/Ikoo 3395154	10
7. Hanaböle (Storgårds→Pejas)	1000010733	Pkoo 6690570/Ikoo 3393742	11
8. Haxböle (Hakkila)→Suuri Rantatie	1000010734	Pkoo 6688806/Ikoo 3393157	12
9. Håkansbölen (Hakunilan) kartano→Kormängs åkern	1000010735	Pkoo 6685917/Ikoo 3395664	13
10. Håkansböle (Hakunila), Storisåkern	1000010736	Pkoo 6685661/Ikoo 3396270	15
11. Håkansböle (Hakunila), Brands→Solbacka	1000010737	Pkoo 6685806/Ikoo 3396865	16
12. Håkansböle (Hakunila)→Västersundom (Länsisalmi)	1000010738	Pkoo 6685507/Ikoo 3396938	17
13. Håkansböle (Hakunila), Nissbacka→Sottungsby (Sotunki)	1000010739	Pkoo 6687723/Ikoo 3396803	19
14. Keimby (Keimola), Gyras→Backas	1000010740	Pkoo 6693844/Ikoo 3379828	21
15. Kyrkoby (Kirkonkylä), Kuriiritie(Suuri rantatie)- Köyhämäentie	1000010741	Pkoo 6688124/Ikoo 3388930	22
16. Lappböle (Lapinkylä)→Åby	1000010742	Pkoo 6689910/Ikoo 3382492	24
17. Lappböle (Lapinkylä), Bertas	1000010743	Pkoo 6689801/Ikoo 3382090	25
18. Linna→Keimby (Keimola)	1000010744	Pkoo 6693464/Ikoo 3381048	26
19. Mårtensby (Martinkylä): 1) Guus, Smeds, Bulders; 2) Lillas	1000010745	Pkoo 6688388/Ikoo 3382867	27
20. Kvarnbackaby (Myllykylä)→Lappböle (Lapinkylä)	1000010746	Pkoo 6689149/Ikoo 3381977	28
21. Sillböle (Silvola), torppa→Övitsböle (Ylästö)	1000010747	Pkoo 6686503/Ikoo 3384020	29
22. Silvola (Sillböle), Brutuby (Voutila)→Övitsböle (Ylästö)	1000010748	Pkoo 6687503/Ikoo 3383861	31
23. Sjöskog (Seutula)→Ripuby (Riipilä)	1000010749	Pkoo 6694610/Ikoo 3381560	32
24. Sjöskog (Seutula)→Tuusulan Myllykylä	1000010782	Pkoo 6694943/Ikoo 3385685	34
25. Sjöskog (Seutula)→Linna	1000010750	Pkoo 6694365/Ikoo 3381927	35
26. Skattmansby (Veromiehenkylä), Nedebyggarne→Backas	1000010751	Pkoo 6687391/Ikoo 3386775	36
27. Sottungsby (Sotunki)→Suuri Rantatie	1000010760	Pkoo 6689835/Ikoo 3396640	37
28. Tavastby (Hämeenkylä), Tavastbyn kartano→Tavastkulla	1000010761	Pkoo 6686883/Ikoo 3378002	39
29. Tavastby (Hämeenkylä), Böle→Tavastkullan kartano	1000010762	Pkoo 6687040/Ikoo 3378249	40
30. Tavastby (Hämeenkylä), Skratböle	1000010763	Pkoo 6686852/Ikoo 3377091	42
31. Tolkby (Tolkinkylä), Bökars→Grotens & Petans	1000010764	Pkoo 6686924/Ikoo 3385897	44
32. Tolkby (Tolkinkylä)→Nackböle (Niskala)	1000010765	Pkoo 6687003/Ikoo 3386361	46
33. Västersundom (Länsisalmi), Porvarinlahti→Labbacka	1000010766	Pkoo 6681945/Ikoo 3398341	47
34. Västersundom (Länsisalmi), Gubbacka→Labben	1000010767	Pkoo 6682921/Ikoo 3397220	49
35. Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Labben	1000010768	Pkoo 6683640/Ikoo 3397161	51
36. Västersundom (Länsisalmi), Västerkulla→Mellungsby (Mellunkylä)	1000010769	Pkoo 6683066/Ikoo 3396314	53
37. Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka	1000010770	Pkoo 6684118/Ikoo 3396958	55
38. Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Håkansböle (Hakunila)	1000010771	Pkoo 6684411/Ikoo 3397292	56
39. Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Vikkula	1000010772	Pkoo 6683469/Ikoo 3397577	57
40. Övitsböle (Ylästö)→Tolkby (Tolkinkylä)	1000010773	Pkoo 6686897/Ikoo 3385215	59

KOHDE 1

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010728

Kohde
Suuri Rantatie (Espoo-Vantaa-Sipoo)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 1: Suurta rantatietä Helsingin pitäjän kirkonkylässä.

Koordinaatit

Alkupiste: (Pkoo-6685561/Ikoo-3376822; Päätepiste (Pkoo-6691492/Ikoo-3397009).

Peruskartta

204301, 204304, 204308

Historia

Kartta 1: Länsi-Vantaa: Suuri Rantatie 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa. Suuren rantatien mahdollinen vanhempi linjaus on merkitty sinisellä.

Suuri rantatie alkoi muotoutua Turun ja Viipurin linnojen väliseksi yhdysreitiksi 1300-luvun alkupuoliskolla (ks. Salminen 1991). Suuren rantatien tarkka linjaus voidaan määrittää vasta ensimmäisten karttojen ajalta eli 1600- ja 1700-luvuilta. Rantatien linjaus on luultavasti ehtinyt muuttua aikaisempien vuosisatojen kuluessa. Vantaan kaupungin alueella vaikuttaa siltä, että Suuri rantatie olisi alun perin kulkenut kylien kautta, eikä niiden ohi kuten myöhemmin. Kenttätöiden aikana läpikäydyt Suuren rantatien mahdolliset 1600- ja 1700-lukuja vanhemmat linjaukset ovat seuraavat: 1) Gammelgård-Tavastby; 2) Vinicky-Stobbacka-Brutuby (Ks. kohde 2); 3) Brutuby-Övitsböle-Tolkby (kohde 22); 4) Dickursby-Fastböle.

Kartta 2: Itä-Vantaa: Suuri Rantatie 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa. Suuren rantatien mahdollinen vanhempi linjaus on merkitty sinisellä.

Kuvaus

Suuren rantatien 1600- ja 1700-lukujen linjaus on edelleen pääosin havaittavissa Vantaalla. Valtaosa Suuresta rantatiestä on sulautunut nykyiseen tieverkostoon sekä asfaltti- että hiekkateinä. (Parhaiden säilyneet Suuren Rantatien osuudet esitellään omina kohteinaan.) Suuri rantatie on tuhoutunut kokonaan ainoastaan pääkaupungin suurien ulosmenoväylien (Kehä III, Lahdenväylä, Tuusulanväylä ja Vihdintie) kohdilta. Lisäksi muutaman sadan metrin pätkä rantatiestä on Koillis-Vantaalla jäänyt pois käytöstä jo 1800-luvulla.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

KK & Vantaan 1600- ja 1700-lukujen kyläkartat.

Kirjallisuus

Salminen 1991.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 2: Suurta Rantatiä Varistossa.

KOHDE 2

Muinaisjäännösrekisterinnumero
1000010729

Kohde
Suuri Rantatie, Vinickby (Viinikkala) → Sillböle (Silvola)

Kuvat: V.-P. Suhonen

Kuvat 3-4: Hyvin säilynyttä Suuren rantatien 1700-luvun linjausta Viinikkalassa. Oikean kuvan yläkulmassa näkyy nykyistä Kuninkaantieta.

Koordinaatit

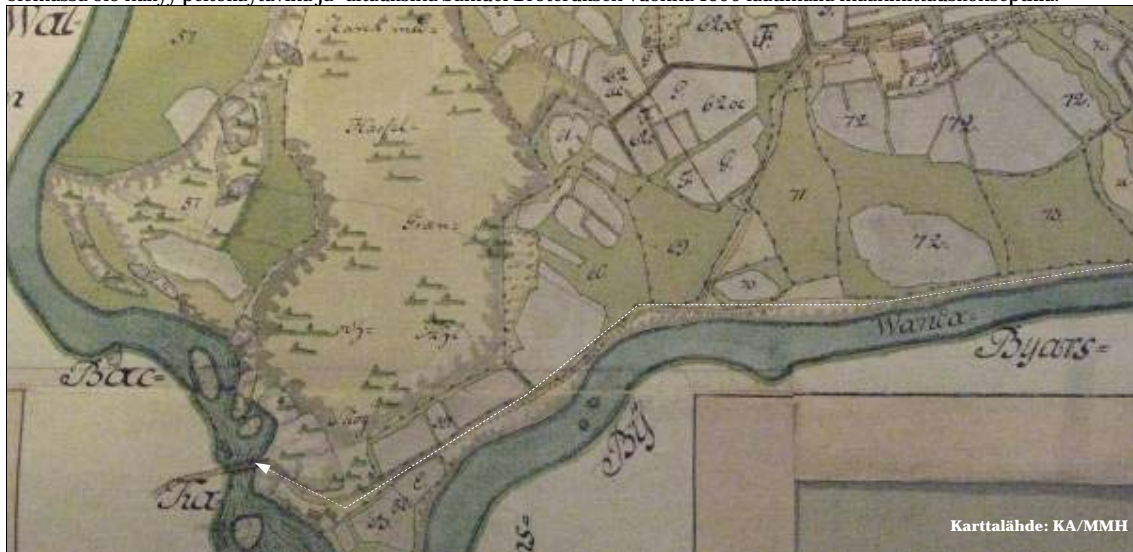
Pkoo 6688873/Ikoo 3382322

Peruskartta

204301

Historia

Suuren Rantatien tarkka linjaus Vinickbyssä on merkitty 1700-luvun jälkipuoliskolta peräisin olevalle isojakokartalle. Saman linjauksen olemassa olo näkyy peltokäytävänä ja -aitauksina Samuel Broteruksen vuonna 1699 laatimalla maanmittauskonseptilla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 3: Suuri Rantatie Viinikkalassa 1760- ja 1770-lukujen vaihteessa.

Kuvaus

Viinikkalan kylän kohdalla Vantaanjoen pohjoisrannalla on jäljellä kaksi hyvin säilynyttä katkelmaa Suuren rantatien 1600- ja 1700-lukujen linjauksesta: 1) Myllyranta: Nykyiseltä Kuninkaantieltä pohjoiseen Myllynrantaan suuntautuva osuus; 2) Viinikkalanranta: Nykyisen Kuninkaantien vierellä itä-länsisuunnassa kulkeva vanha linjaus.

1) Myllyranta, Kuninkaantie-Myllynranta

Suuri Rantatie on johtanut nykyisen Kuninkaantien pohjoispuolella sijainneelle Vantaanjoen itä-länsisuunnassa ylittäneelle sillalle. Sillasta on joen rannoilla jäljellä vain epämääräisiä kiveyksiä. Rantatietä on muokattu paikalla voimakkaasti vielä 1900-luvulla. Pohjoisessa olevan kallion kohdalle on tuotu runsaasti täytesoraa. Rantatie erottuu matalana noin kolmesta neljään metriä leveänä ojattomana penkkana. Autojen renkaat ovat kuluttaneet tiehen urat. Tien pinnalla erottuu paikoin hiekan ja saven alta mukulakivipintaa (sormen- ja nyrkinkokoisia kiviä).

Pohjoisessa olevalta kalliolta laskee alas rantaan vanhan sillan paikalle isoilla kivillä reunustettu, matala ja noin kolme metriä leveä penkka. Tie on nurmikoitunut ja aluskasvillisuuden peitossa. Rikkonaisilla kohdilla näkyy tien pohjalla savea ja multaa.

Tien eteläosan länsipuolella on kaksi rakennuksen pohjaa. Eteläisempi rakennus näkyy noin 5 x 5 metriä laajana ja yli metrin syvyisenä kiviseinäisenä kuoppana. Pohjoisempi rakennuksen pohja saattaa olla 1700-luvun krouvin jäännös. Rakennus erottuu nokkosta kasvavana matalana kumpareena. Aluskasvillisuuden alta siellä täällä erottuvat kivet saattavat olla perustuksen jäännöksiä.

2) Viinikkalanranta, Kuninkaantien viereinen itä-länsisuuntainen linjaus

Nykyisen Kuninkaantien ja Vantaanjoen välissä on Viinikkalanrannan itäpuolella 4-6 metriä leveä tietterassi. Kuninkaantien ja Mustakoskenrannansillan välinen osuus on nykyään asfaltoitu. Sen sijaan Mustakoskensillan itäpuolella tie muuttuu alkuperäistä muistuttavaksi. Vanha tielinjaus on nykyistä Kuninkaantietä muutaman metrin alempana. Tien joenpuoleinen seinämä on erittäin jyrkkä.

Tienpohja on idässä lähes täysin aluskasvillisuuden peitossa, ainoastaan keskellä on kapea kinttupolku. Kuninkaantien ja Viinikkalantien risteyksen länsipuolella aluskasvillisuutta on vähemmän ja kulku-ura leveämpi. Tien keskellä olevan uran kohdalla näkyy hiekkaa. Sisäreunalla on ojan paikka. Tie on pysynyt avoimena, koska sitä käytetään huoltotienä. Tietä pitkin on ilmeisesti ajettu äskettäin kaivinkoneella. Länsipäässä kulku-uran kohdalla on ainakin pinnalla hiekan sijasta savea.

Rauhoitusluokkaehdotus

I

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699C: Helsingin pitäjän Viinikkalaa, Voutilaa ja Tuupakkaa koskeva maanmittauskonsepti. Maanmittauskonseptit MMA Helsinki 55 (1-2).

Hartman, Carl Johan & Lalin, E. 1769, 1773-74: Geometrisk Charta öfver Winnickby och Brutuby byars ägor belägne uti Nyland, Borgo Härad och Helsinges socken. Afmätte Åhr 1769, och i Storskifte lagde Åhren 1773 och 1774 genom Carl Johan Hartman och E. Lalin. Winickbyens och Brutubyens charta, andra delen. KA MMH B11b 9/1-7.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 5: Suuren rantatien sillanpaikka Viinakkalassa.

KOHDE 3

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010730

Kohde
Suuri Rantatie, Kuninkaanmäki→Sipoo, Myrby

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 6: Suuren Rantatien käytöstä jäänyt sillanpaikka.

Koordinaatit
Pkoo 6690591/Ikoo 3396482

Peruskartta
204307

Historia

Tielinja on merkitty 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta peräisin olevaan Kuninkaankartastoon. Tienlinjausta on oikaistu 1800-luvulla. Vuoden 1872 senaatin kartalla on Vanhalla Porvoontielle sama linjaus kuin nykyään.

Kartta 4: Suuren rantatien käytöstä pois jäänyt linjaus 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa.

Kuvaus

Suuren rantatien vanha linjaus on kärsinyt pahoja vaurioita sekä Vanhan Porvoontien rakentamisen että metsänraivauksen yhteydessä. Tien päältä on monin paikoin ajettu joko traktorilla tai metsäkoneella. Vanha tie erottuu kuitenkin yhä siellä täällä tiheän aluskasvillisuuden ja vesakon alta matalana, muutaman metrin levyisenä penkkana. Etelässä on Myraksenojan ylittäneen sillan paikka. Sillan molemmilla puolilla on maasta, savesta ja kivistä koostuva pieni kumpare.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

KK; Senaatin kartta v. 1872.

KOHDE 4

Muinaisjäännösrekisterinumero
10000731

Kohde
Fastböle (Kuninkaala)→Malmsby (Malmi)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 7: Vesakoitunutta tielinjaa metsikössä.

Koordinaatit

Pkoo 6687173/Ikoo 3392714

Peruskartta

204304

Historia

Tielinja on merkitty Fastbölen 1770-luvun isojakokartalle. Osa tiestä näkyy peltokäytävänä Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla Fastböle-kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartat 5-6: Tien paikka Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla ja C. Hartmanin 1770-luvun isojakokartalla.

Kuvaus

Niityn (nykyisen Heidehofinpuiston) ja metsän rajalla sijainneesta pohjois-eteläsuuntaisesta tiestä on säilynyt pari sataa metriä pitkä käytöstä pois jäänyt katkelma. Tie on lähes umpeenkasvanut. Vesakko lienee kesäisin lähes läpitukenutmaton.

Tien penkka on noin 3-4 metriä leveä. Tien sisäsvilla, rinteen puolella, on oja. Tien ulkoreunalla on suurin piirtein metrin korkuinen pengser. Tien poikki on kaivettu muutamassa kohdassa oja. Tien päälle on koottu raivausjätettä. Lisäksi tielle on kaatunut puita.

Tie sulautuu pohjoisessa omakotitalojen pihamaihin. Tie yhtyy etelässä asfaltoituun pyörätiehen. Kehän I eteläpuolella on Kalkkikallion länsirinteellä paikoin erittäin hyvässä kunnossa olevaa mukulakivettyä tietä. Ojattoman mukulakivitiien leveys on 2-3 metriä. Puistolan asuinalueella tullessa mukulakiveys on peitetty hiekalla.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708c: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Fastböle by i Bårge Herad och Helsing sochn Afmätt Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Hartman, C. 1772, 1774, 1776: Geometrisk Charta öfver Fastböle byens ägor belägna uti Nyland, Borgo Härad och Helsinge sochen. Afmätt af commissions Landmätaren Johan Bonej åhr 1762. Stångfalls åker och Ång storskiftad af Commissions Landmätaren Eric Lalin åhr 1772 Och skogen samt Alkiärs ängen storskiftad åren 1774 och 76 af C. Hartman.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 8: Tien penkkaa.

KOHDE 5

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010731

Kohde
Fastböle (Kuninkaala)→Haxböle (Hakkila)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 9: Vanhaa tielinjaa. Etualalla motocross-hyppyri.

Koordinaatit Pkoo 6687604/Ikoo 3393010

Peruskartta 204304

Historia

Tielinja on merkitty Fastbölen 1770-luvun isojakokartalla. Osa tiestä näkyy peltokäytävänä Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla Fastböle-kartalla.

Kartta 7: Tie vuosina 1772–76 laaditulla Fastbölen isojakokartalla.

Kuvaus

Vanhasta tielinjasta on säilynyt muutaman sadan metrin pituinen katkelma Jokiniementien ja pohjoisessa olevan teollisuusalueen välisessä metsikössä. Tie on käytössä ulkoilupolkuna ja motocross-ratana. Tie on pohjoisessa noin viisi metriä leveä matala penkka. Tie näkyy pohjoisessa olevalla rinteellä penkan sijasta uurteena.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708c: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Fastböle by i Bärjo Herad och Helsing sochn Afmätt Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Hartman, C. 1772, 1774, 1776: Geometrisk Charta öfver Fastböle byens ägor belägna uti Nyland, Borgo Härad och Helsinge sochen. Afmätt af commissions Landmätaren Johan Bonej åhr 1762. Stångfalls åker och Ång storskiftad af Commissions Landmätaren Eric Lalin åhr 1772 Och skogen samt Alkiärs ången storskiftad åren 1774 och 76 af C. Hartman.

KOHDE 6

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010732

Kohde
Hanaböle→Suuri Rantatie

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 10: Tielinjaa raivatussa metsässä.

Koordinaatit
Pkoo 6690722/Ikoo 3395154

Peruskartta
204307

Historia

Tielinja on merkitty 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta peräisin olevaan Kuninkaankartastoon.

Kartta 8: Tie 1700- ja 1800-lukujen vaihteeseen sijoittuvassa Kuninkaankartastossa.

Kuvaus

Vanha tie on idässä suurelta osin sulautunut Kuusijärven ulkoilukeskuksen polkuihin tai kadonnut kokonaan. Lahdenväylän länsipuolella on kuitenkin jäljellä noin puolen kilometrin pituinen katkelma vanhaa tietä, raivatussa metsässä kulkevana polkuna. Polun kohdalla erottuu monin paikoin noin kolme metriä leveä matala tiepenkka, jonka molemmilla sivuilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

KK

KOHDE 7

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010733

Kohde
Hanaböle, Storgårds→Pejas

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 11: Peltotieksi taantunut tonttitie.

Koordinaatit
Pkoo 6690570/Ikoo 3393742

Peruskartta
204304

Historia

Tielinja on merkitty 1760-luvun lopun isojakokartalle.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 9: Tonttien paikka Hanabölen 1760-luvun lopun isojakokartalla.

Kuvaus

Pohjoisessa sijaitsevalta käytössä olevalta tonttimaalta (Gustafbergs, Stors) johtaa etelään autiotontille (Heijkas, Petas) peltotie. Autiotontilta lounaaseen kohti Haxböleä (Hakkilaa) kääntynyt tie on raivattu pelloksi. Vanha tonttitie erottuu ympärillä olevista pelloista matalana, noin neljä metriä leveänä penkkana, jonka molemmilla sivuilla on oja. Tien keskus ja reunat ovat nurmikoituneet. Renkaan urien kohdalla näkyy hiekkaa ja kiviä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Bonej, Johan 1768-1769: Charta öfver Hanaböle Byss Ägor uti Nylands lähn, Borgo Härad och Hellsinge Soken affattade År 1768 och 1769 af Johan Bonej, 1-4 delen. KA MHA B9 15/2-7.

KOHDE 8

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010734

Kohde
Haxböle (Hakkila)→Suuri Rantatie

Kuva: V.-P. Suhonen

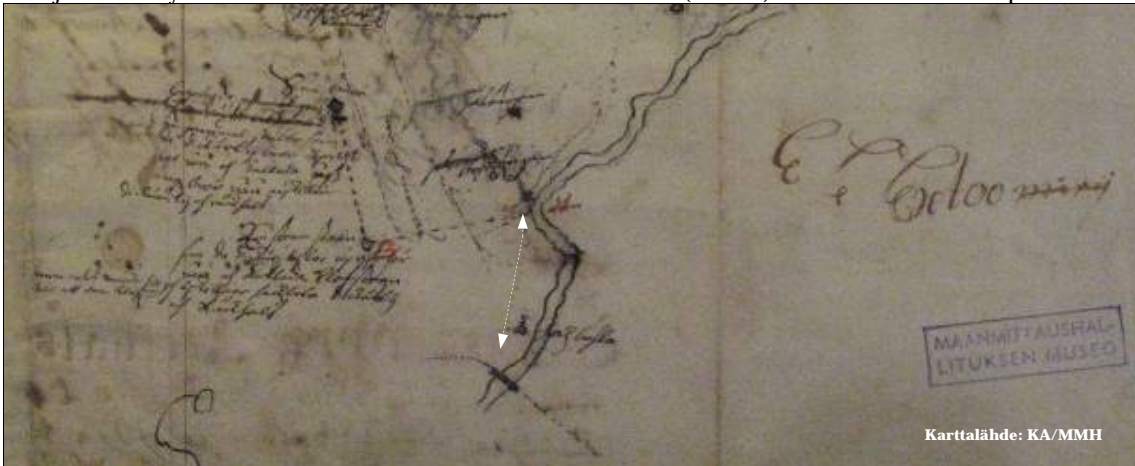
Kuva 12: Umpeenkasvanut vanha tiepenkka.

Koordinaatit Pkoo 6688806/Ikoo 3393157

Peruskartta 204304

Historia

Tielinja on merkitty Samuel Broteruksen vuonna 1699 laatimalle Räckhalsin (Rekolan) kartan maanmittauskonseptille.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 10: Tie Samuel Broteruksen vuoden 1699 maanmittauskonseptilla.

Kuvaus

Käytöstä jäänyt tie erottuu pellon ja metsän reunalla loivalla rinteellä olevana noin 3-4 metriä leveänä penkereenä. Tie on kasvamassa kovaa vauhtia umpeen. Paikalla on runsaasti vesakkoa ja muuta aluskasvillisuutta. Tie on sulautunut pohjoispäästään Satomäentiehen. Etelässä tie on yhä käytössä kävelypolkuna. Tien vierellä lännessä on mäen rinteellä useita myöhempiä tieterasseja ja etelässä suuri hiekkakuoppa.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Räckhalz Utbys Jord i Helssingl. Sochn. KA MHA B11a 8/13.

Broterus, Samuel 1699: Charta vppå Reckhals i Helsing Sohen belegen och dess Sohne Kyrkia tilhöörigh angändhe dhess kring liggjandhe Rää och Röö [Räckhals = Kirkonkylän Rekola]. MMA Helsinki Ibe* 39:/-

KOHDE 9

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010735

Kohde
Häkansbölen (Hakunilan) kartano → Kormängs åkern

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 13: Pelloksi raivattua tietä.

Koordinaatit

Pkoo 6685917/Ikoo 3395664

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty 1760-luvulta peräisin olevalle isojakokartalle. Peltokäytävät ja -aitaukset paljastavat kuitenkin sen, että tie on ollut olemassa jo Samuel Broteruksen kartoittaessa Hakunilan ja Sotungin vuonna 1708.

Kartta 11: Tie 1760-luvun kartalla.

Kuvaus

Häkansbölen kartanosta lounaassa oleville pelloille (Stor hem åkern, Ris åkern, Kormängs åkern) johtaneesta tiestä on yhä jäljellä katkelmia. Pohjoisessa olevassa Vuorilehdontiestä etelään päin haarautuva tie näkyy metsän ja pellon välissä olevana matalana noin 3-4 metriä leveänä penkkana. Lounaassa tie on raivattu kokonaan pelloksi.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättingsby och Hackänsböle i Bärghärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermark, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Häkansböles och Sättingsbys Ägor i Sibbo Soken, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tilhielp af H. Landtmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermark. MHH B10 3/3-6.

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 14: Tietä nykymuodossaan. Kuvattuna Vuorilehdontiestä etelään.

KOHDE 10

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010736

Kohde
Häkansböle (Hakunila), Storisäkern

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 15: Tielinjaa metsässä.

Koordinaatit

Pkoo 6685661/Ikoo 3396270

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty 1760-luvulta peräisin olevalle Hakunilan ja Sotungin isojakokartalle. Peltokäytävät ja -aitaukset paljastavat kuitenkin sen, että tie on ollut olemassa jo Samuel Broteruksen kartoittaessa Hakunilan ja Sotungin vuonna 1708.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 12: Inventoitu tieosuus 1760-luvun kartalla.

Kuvaus

Tielinja erottuu kuusimetsässä noin 150–200 metrin matkalla. Tie on nykyään käytössä Ojangan ulkoilualueeseen kuuluvana metsäpolkuna. Tietä reunustaa paikoin kiviaita. Ojia ei sen sijaan ole ainakaan näkyvissä. Idässä sijaitsevalla loivalla mäen rinteellä on noin neljä metriä leveä terassi. Alarinteen puoleinen pengeri on paikoin yli metrin korkuinen.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackänsböle i Bärghärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermarck, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Häkansböles och Sättungsby's Ägor i Sibbo Sockn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tillhielp af H. Landtmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermarck. MHH B10 3/3-6.

KOHDE 11

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010737

Kohde
Häkansböle (Hakunila), Brands→Solbacka

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 16: Vanhaa tonttitietä nykymuodossaan.

Koordinaatit

Pkoo 6685806/Ikoo 3396865

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalle.

Kartta 13: Tien paikka 1700-luvun alun kartalla.

Kuvaus

Tie kulkee pellon laidalla, metsän reunalla, noin 3-4 metriä leveänä ja 0,5-1 metriä korkeana penkkana. Tien sisäsvulla on matala oja. Tien itäpäässä, Brandsin/Solbackan tonttimaan luona, on suuri täytemaakasa. Samalla paikalla tietä on muokattu voimakkaasti. Penger on jopa kaksi metriä korkea. Penkereen reunoille on tuotu isoja kiviä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackänsböle i Bärghärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermark, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Häkansböles och Sättungsby's Ägor i Sibbo Sokn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tilhielp af H. Landtmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermark. MHH B10 3/3-6.

KOHDE 12

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010738

Kohde
Häkansböle (Hakunila)→Västersundom (Länsisalmi)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 17: Häkansbölestä Västersundomiin johtavaa tietä Kalliolaaksontien alkupäässä.

Koordinaatit **Peruskartta**

Pkoo 6685507/Ikoo 3396938

204307

Historia

Tielinja on merkitty Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla.

Kartta 14: Tien paikka 1700-luvun alun kartalla.

Kuvaus

Ojangan ulkoilualan itäosassa on muutaman sadan metrin pituinen katkelma aktiivisesta käytöstä pois jäänyttä vanhaa Hakunila-Länsisalmitietä. Muualla Ojangan alueella sama tie on muokattu nykyaikaiseksi hiekkatieksi (Ratsumestartie). Vanha tie toimii hevosten ulkoilupolkuna. Tien pohjalla on monilla kohdilla harmaakivimukuloita. Tien leveys on paikasta riippuen 3-4 metriä. Tien molemmilla puolilla on oja. Tienreuna muodostaa noin metrin korkuisen penkereen pohjoisessa olevan pellon suuntaan. Idässä olevaa pohjois-eteläsuuntaista tieosuutta reunustaa aita (ks. kuva 17). Tie sulautuu Kalliolaaksontiehen.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackänsböle i Bärge Härad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermarck, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Håkansböles och Sättingsbys Ägor i Sibbo Sockn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tilhielp af H. Landtmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermarck. MHH B10 3/3-6.

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 18: Tietä nykymuodossaan.

KOHDE 13

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010739

Kohde
Häkansböle (Hakunila), Nissbacka→Söttungsby (Sotunki)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 19: Mahdollista vanhaa tielinjaa Riimумаellä.

Koordinaatit Peruskartta
Pkoo 6687723/Ikoo 3396803 204307

Historia

Alueelle on merkitty 1700-luvun kartoille teitä/polkuja.

Kartta 15: Tien alkua 1760-luvun alun kartalla.

Kuvaus

Suuri osa tiestä on kadonnut Hakunilan kaupunginosan rakentamisen yhteydessä. Nissbackan kartanon luona vanha tie on yhä käytössä. Pohjoisessa tilanne on toisenlainen. Rikkonaisen (=kallioisen ja soisen) maaston perusteella Riimумаellä ei ole voinut olla "varsinaista" tietä. Sen sijaan metsikössä on lukuisia polkuja, jotka ovat hyvinkin voineet toimia kulkureitteinä jo ammoisina aikoina.

Sotungin 1760-luvun isojakokarttaan ja hiukan nuorempaan Kuninkaankartastoon merkitystä tiestä/polusta on jäljellä muutaman sadan metrin mittainen pätkä kallioisessa sekametsässä. Tiehen ei liity maanpinnalle näkyviä rakenteita, kyseessä on pelkkä metsäpolku. Polku on edelleen aktiivisessa käytössä ja sen kohdalla on metsässä parhaimmillaan noin 3-4 metriä leveä raivattu aukko.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackansböle i Bärghärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermarck, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Häkansböles och Sättungsby's Ägor i Sibbo Sockn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämtne någon tilhielp af H. Landtmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermarck. MHH B10 3/3-6.

Kuva 20: Polku Riimäellä.

Kuva: V. P. Suhonen

KOHDE 14

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010740

Kohde
Keimby (Keimola), Gyras→Backas

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 21: Keimbyn Gyrasin ja Backasin tonttimaita yhdistävä tie.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6693844/Ikoo 3379828 204302

Historia

Tielinja on merkitty 1760- ja 1770-lukujen vaihteeseen sijoittuvalle Keimolan isojakokartalle.

Karttälähde: KA/MMH

Kartta 16: Tiet Keimolan 1760- ja 1770-lukujen vaihteen kartalla.

Kuvaus

Tonttimaita yhdistänyt itä-länsisuuntainen tie on nykyään suljettu kivillä, hiekkakasoilla ja kuusiaidalla. Tie erottuu noin kolme metriä leveänä, matalana ja osin nurmikoituneena penkkana. Tien reunoilla ei näy oja. Tien pinnalle on ainakin idässä tuotu hiekkää.

Lännemmästä tonttimaasta etelään suuntautunut peltotie on osin säilynyt, tosin selvästi muokattuna. Tien leveys on nykyään noin 6-8 metriä. Tien molemmilla puolilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttälähteet

Bonej, Johan 1769, 1772: Charta öfver Keijmbyss ägor uti Helsing sockn Borgo Härad och Nylands Lähn. Affattade år 1769 och 1772. af Johan Bonej. MMH B11 4/3-6.

KOHDE 15

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010741

Kohde
Kyrkoby (Kirkonkylä), Kuriiritie (Suuri rantatie)-Köyhämäentie

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 22: Vesakoitunutta tielinjaa.

Koordinaatit
Pkoo 6688124/Ikoo 3388930

Peruskartta
204304

Historia

Tielinja on merkitty Kirkonkylän 1770-luvun kartalle. Niityn laittaa seurannut tie on todennäköisesti ollut jossain muodossa olemassa jo Samuel Broteruksen kartoittaessa Helsingin pitäjän Kirkonkylän vuonna 1699.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 17: Tienpaikka Samuel Broteruksen 1600-luvun lopun kartalla.

Kuvaus

Vanha tie on jäänyt suurelta osin Midgårdinmäelle rakennettujen omakotitalojen alle. Pohjoisessa on kuitenkin yhä jäljellä Keinumäenkujan jatkeena käytöstä kokonaan pois jäänyt tieosuus. Tie näkyy noin kuusi metriä leveänä ja 1-2 metriä korkeana ojattomana penkkana. Tie on vesakon ja aluskasvillisuuden peitossa.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699d: Charta Uppå Helsingh Sochns Kyrckeby Utli Bärge Låhn Bestående af Hemmantahl och Lägenheeter Som her bifogat Beskrifningh Bewijsar af Åhr 1699. KA MHA B 11 a 8/1-3

Hagström, Carl 1775-77: Charta öfver Helsinge Kyrkobys Skog och Utmark uti Nylands Borgå härad Helsing Sochn. Författad åren 1775, 1776 och 1777 af Carl Hagström. KA MMH B10 5/4-7.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 23: Tie päätty omakotitalon tonttiin.

KOHDE 16

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010742

Kohde
Lappböle (Lapinkylä)→Åby

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 24: Åbyn vanhalta tonttimaalta länteen päin lähtevä tie.

Koordinaatit

Pkoo 6689910/Ikoo 3382492

Peruskartta

204301

Historia

Tielinja on merkitty 1730- ja 1740-luvuilla laaditulle kartalle.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 18: Tien paikka 1730- ja 1740-luvuilla.

Kuvaus

Suuri osa vanhasta tiestä on jäänyt sittemmin puretun teollisuusalueen (Åbyn yritysalueen) alle. Teollisuusalueelta lännestä Åbyn tonttimaalle johtanut tie erottuu noin 4-6 metriä leveänä, matalana ja nurmikoituneena penkkana, jonka molemmilla sivuilla on siellä täällä ojen jäännöksiä. Lisäksi paikoin on näkyvissä jonkinlaista ojanreunakiveystä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Giöker, Adam & Westermark, Nils 1732 & 1747: Geometrisk Charta öfver Biskops-och Lappböles Åkrar uti Helsing Sockn Borgo Härad och Nylands län. Afmätt åhr 1732 af framline Landtmätaren Adam Giöker, hwarefter krono ödesjorden blifwit utbrutit åhr 1747 af Nils Westermark. MHH B) 2/1.

Hagström, Carl 1774-1775: Charta öfver Lapp-och Biskopsböle Byars ägor uti Nylands län, Borgå härad och Hellsinge Sochn författad åren 1774 och 1775 af Carl Hagström.

KOHDE 17

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010743

Kohde
Lappböle (Lapinkylä), Bertas

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 25: Bertasin vanhalle tonttimaalle johtava tie.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6689801/Ikoo 3382090 204301

Historia

Tielinja on merkitty 1760- ja 1770-lukujen vaihteesta peräisin olevalle isojakokartalle. Niittyaitauksen suunta kertoo kuitenkin tien olleen olemassa jo kylässä 1730- ja 1740-luvuilla suoritettujen kartoitusten aikana.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 19: Tien paikka 1730- ja 1740-luvuilla.

Kuvaus

Bertasin tonttimaalle johtanut tie on edelleen käytössä, tosin voimakkaasti muokattuna. Hiekan alta pilkottaa monin paikoin asfaltti. Tie on noin 0,5 metriä ympäristöstään kohoava kahdeksan metriä leveä penkka, jonka molemmilla sivuilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Giöker, Adam & Westermark, Nils 1732 & 1747: Geometrisk Charta öfwer Biskops-och Lappböles Åkrar uti Helsing Sockn Borgo Härad och Nylands län. Afmätt åhr 1732 af framline Landtmätaren Adam Giöker, hwarefter krono ödesjorden blifwit utbrutit åhr 1747 af Nils Westermark. MHH B) 2/1.

Hagström, Carl 1774-1775: Charta öfver Lapp-och Biskopsböle Byars ägor uti Nylands län, Borgå härad och Hellsinge Sochn författad åren 1774 och 1775 af Carl Hagström.

KOHDE 18

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010744

Kohde
Linna→Keimby (Keimola)

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 26: Linnasta Keimolaan johtavaa metsätietä.

Koordinaatit Pkoo 6693464/Ikoo 3381048

Peruskartta 204302

Historia

Tielinja on merkitty 1700-luvun lopun kartoille.

Kartta 20: Tien paikka 1770-luvun kartalla.

Kuvaus

Vanha on pysynyt käytössä, tosin voimakkaasti muokattuna. Tie kulkee Linnan kartanolta Keimolaan päin lähtiessään metsässä, mutta yhtyy lopulta lännessä nuorempaan peltotiehen (Forsbackantie). Tie on metsäosuudellaan 8-10 metriä leveä penkka, jota on vahvistettu sekä soralla että kivillä. Tien molemmilla puolilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Hagström, Carl & Mording, Claus 1776: Charta öfver Linna Frälse Hemmans Ägor Belagne i Käinby byNyland Borgo Härad och Hellsinge Sochn författad år 1776 utaf Carl Hagström genom Claus Mording

KOHDE 19

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010745

Kohde
Mårtensby (Martinkylä): 1) Guus, Smeds, Bulders; 2) Lillas

Kuvat 27–28: Mårtensbyn autiotonteille johtavat peltotiet.

Koordinaatit Peruskartta
Pkoo 6688388/Ikoo 3382867 204301

Historia

Molemmat tielinjat on merkitty 1700-luvun lopun isojakokartalle. Samat tiet näkyvät peltokäytävänä jo Samuel Broteruksen vuonna 1699 laatimalla kartalla.

Kartta 21: Teiden paikat Samuel Broteruksen 1600-luvun lopulla laatimalla kartalla.

Kuvaus

1. Pohjoistontti Guss, Smeds & Bulders

Mårtensbyn pohjoisemmalle autiotontille lännestä itään johtanut tie on nykyään hiekkaisena ulkoilutienä/peltotienä. Tien leveys on noin neljä metriä ja sen molemmilla puolilla on oja.

2. Etelätontti Lillas

Eteläisemmälle autiotontille lännessä olevalta Nybackan tontilta johtanut tie on suurelta osin yhä käytössä peltotienä. Tien länsiosa on raivattu pelloksi. Säilynyt tie on leveydeltään 4-6 metriä. Tie koostuu hiekasta, sorasta ja savesta. Tien molemmilla puolilla on oja.

Pohjoistonttia etelässä sijainneeseen tonttiin yhdistänyt tie on raivattu pelloksi.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Carta Uppa Mårtensby aff Bårge Låhn och Hellsingh sochn afmät anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.

Broterus, Samuel 1699-1700: Skogz Carta vppå dhe Twistige Räär som Wedh Carteringen opwistes emellan dhe Kårböhle och Mårtenssby boer. MMA Helsinki Ibe* 34:/- -

Bonej, J. 1769 & Winter T. 1797-98: Karta öfver Mårtensby och Qvarnbacka Byars belagne uti Helsinge Socken, Borgå Härad och Nylands Län. Utmätte och dette år 1769 af Johan Bonej samt Kartan sedermerat utrånad åren 1797 och 1798 af Timoth: Winter. MHH B11a 1/1-5.

KOHDE 20

Muinaisjäännösrekisterinnumero
1000010744

Kohde
Kvarnbackaby (Myllymäki)→Lappböle

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 29: Käytöstä jäänyt vanha tie kahden pellon välissä olevana penkkana.

Koordinaatit
Pkoo 6689149/Ikoo 3381977

Peruskartta
204301

Historia

Tielinja näkyy peltokäytävänä Samuel Broteruksen vuoden 1700 kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 22: Tien paikka vuoden 1700 kartalla.

Kuvaus

Kvarnbackabystä pohjoiseen Lappböleen johtanut tie on nykyään kahden pellon väliin jäävä noin 6-8 metriä leveä ja parikymmentä senttiä korkea penkka. Penkka saattaa koostua ainakin osin Vantaankosken ruukilta tuodusta kuonasta. Penkka on nurmikon ja aluskasvillisuuden peitossa. Tie päättyy pohjoisessa olevaan ojaan, jonka vastarannalla on Lappböle. Paikalla ei näy sillan jäännöksiä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1700: Charta uppa Qvarn Backa by i Helsin Sochn och Bårgå län afmätt åhr 1700. KA MHA B11a 4/1-2.
Bonej, J. 1769 & Winter T. 1797-98: Karta öfver Mårtensby och Qvarnbacka Byars belägne uti Helsing Socken, Bårgå Härad och Nylands Län. Utmätte och dette år 1769 af Johan Bonej samt Kartan sedermerat uträknad åren 1797 och 1798 af Timoth: Winter. MHH B11a 1/1-5.

KOHDE 21

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010746

Kohde
Sillböle (Silvola), torppa → Övitsböle (Ylästö)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 30: Tielinjaa metsässä.

Koordinaatit
Pkoo 6686503/Ikoo 3384020

Peruskartta
204304

Historia

Tielinja on merkitty Övitsbölen ja Sillbölen 1700-luvun lopun kartoille.

Kartta 23: Tie 1700- ja 1800-lukujen vaihteen kuninkaankartastossa.

Kuvaus

Sillbölen kartanon etelässä olevalle torpalle suuntautunut pohjois-eteläsuuntainen tie on jäänyt Silvolan tekoaltaan alle. Torpan tontti on ilmeisesti tuhoutunut maanoton yhteydessä. Torpan pellot ovat sen sijaan edelleen havaittavissa.

Torpalta itään/koilliseen Övitsböleen suuntautunut tie on säilynyt käytössä nykyaikaan saakka. Tielinja noudattaa aluksi itä-länsisuuntaista Vantaanjoen pohjoisrantaa seuraavaa hiekkapintaista ulkoilutietä, kunnes kääntyy koilliseen voimalinjan alle. Vanhaa tietä on tällä kohdin käytetty huoltotienä ja sitä on selvästi muokattu ja vahvennettu viime aikoihin saakka. Tie on voimalinjan aukealla noin kolmen metrin levyinen nurmikkoinen ja ojaton penkka.

Päästyään eroon voimalinjasta vanha tie muuttuu metsäpoluksi. Polun ympärille hahmottuu noin kaksi metriä leveä, matala penkka. Ojia ei erotu. Tie kulkee moni paikoin erittäin kosteassa maastossa. Ilmeisesti tästä syystä johtuen tien pohjalle on tuotu kiviä.

Metsäpolku yhtyy idässä hiekkaiseen noin kolme metriä leveään ulkoilutiehen ja kääntyy pohjoiseen, kunnes lopulta sulautuu Silvolan tekoaltaan huoltotiehen ja jatkuu Övitsböleen.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699c: Charta Uppå Öfwitzböhle aff Bårgo Lähn och Hellsingh Sochn, Affattat: Anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.

Lalin, E. 1769: Geometrisk Charta öfver Öfwitsböle Byens Ägor. Nyland Borge Härad och Hellsinge Socken. Afmätte Åhr 1769 af E.

Lalin. KA MMH B 11b 11/1-2.

Winter, Timothy 1781: Charta öwer Sillböle ägor uti Helsinge sockn Borge Härad och Nylands Lähn. Affattad år 1781. KA MHH B11a 7/3.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 31: Vanha tie voimalinja alla.

KOHDE 22

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010748

Kohde/Kylä
Silvola (Sillböle), Brutuby (Voutila)→Övitsböle (Ylästö)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuvat 32–33: Kivettyä tienpohjaa.

Koordinaatit

Pkoo 6687503/Ikoo 3383861

Peruskartta

204304

Historia

Tielinja on merkitty Övitsbölen ja Sillbölen 1700-luvun lopun kartoille. Kyseessä lienee Brutubyn ja Övitsbölen välinen Suuren rantatien vanha, ehkä keskiaikainen linjaus.

Kartta 24: Tien paikka 1700- ja 1800-lukujen vaihteen Kuninkaankartastolla.

Kuvaus

Vanhan tien luoteis-koillisuuntainen osuus on kärsinyt pahoja vaurioita metsänraivauksen yhteydessä. Tietä pitkin on mm. ajettu metsäkoneella. Tielinja erottuu kuitenkin yhä muutaman metrin levyisenä kaistana, eräissä kohdin jopa selkeänä matalana penkkana. Tie kulkee paikoin avokallion yli. Kallion koloja on täytetty kivillä. Kiveystä on näkyvillä muuallakin. Lisäksi tienpohja vaikuttaa kaikkialla erittäin kovalta.

Tie nousee idässä kallion päälle ja kääntyy etelä-pohjoissuuntaiseksi. Kallion reunaa on loivennettu kivillä. Kallion laella on näkyvissä monin paikoin kivinen tienpohja. Kivet ovat nyrkin-, sormenpään tai jopa päänkokoisia. Tien kohdalle on tuotu myös soraa.

Tie sulautuu lopulta omakotitaloalueen tiestöön, jatkuu ensin kaakkoon ja sitten itään kohti Övitsböleä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699c: Charta Uppå Öfwitzböhle aff Bårge Låhn och Hellsingh Sochn, Affattat: Anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.

Lalin, E. 1769: Geometrisk Charta öfver Öfwitsböle Byens Ågor. Nyland Borgo Härad och Hellsinge Socken. Afmätte Åhr 1769 af E.

Lalin. KA MMH B 11b 11/1-2.

Winter, Timothy 1781: Charta öfver Sillböle ågor uti Helsinge sockn Borgo Härad och Nylands Låhn. Affattad år 1781. KA MHH B11a 7/3.

KOHDE 23

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010749

Kohde/Kylä
Sjöskog (Seutula)→Riipubý (Riipilä)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuvat 34–35: Vanhan Seutula-Riipilätien jäännöksiä.

Koordinaatit Peruskartta
Pkoo 6694610/Ikoo 3381560 204302

Historia

Tielinja on merkitty usealle 1700-luvun kartalle. Samojen karttojen perusteella tie on jäänyt käytöstä jo 1700-luvun lopulla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 25: Tien paikka 1750-luvun lopun kartalla.

Kuvaus

Seutulan ja Riipilän välisestä vanhasta tielinjasta on jäljellä katkelmia. Inventoitu tieosuus on kadonnut itäpäädystään hiekkakuoppaa kaivettaessa. Tietä on lisäksi raivattu pelloksi sekä lännessä Riipilässä että idässä Seutulassa.

Vanha tielinja erottuu parhaiten inventointialueen keskivaiheilla olevassa metsikössä. Tie sulautuu metsikössä Solbackantieltä Seutulan eli Königstedtin kappelin ohi etelään Vantaanjoelle johtavaan myllytiehen. Ratsupolkuna nykyään käytetyn myllytien koillis-lounaissuuntainen osuus on nurmikoitunut, noin neljä metriä leveä kaista. Myllytie näkyy etelä-pohjoissuuntaisessa osassaan matalana ojattomana penkkana. Tien kääntyessä etelässä lounaaseen erottuu rinteellä penkan sijasta suurin piirtein saman levyinen ura.

Tielinja suuntautuu rinteiden alaosassa länteen Königstedtin kartanoa kohti. Tie erottuu aluksi pensaikon ja heinikon alta kaksi metriä leveänä ja noin ½ metriä korkeana penkkana. Tie katoaa kokonaan näkyvistä Königstedtin kartanon kohdalla ja on mahdollisesti tuhoutunut puiston rakentamisen yhteydessä.

Königstedtin kartanon ja Riipilän välillä tieosuus on raivattu pelloksi.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Söösko i Helsingh Sochn och Bärge Lähn Affmätt 1699. KA MHA B7 21/1-2.

Broterus, Samuel 1699: Helsingin pitäjän Seutulan kylää koskeva maanmittauskonsepti. MMA Helsinki Ibe* 45/- -

Giöker, Adam 1735: Geometrisk Afrithning öfwer Mielbyes Skatt och uthäkrar söm blifwit af undertechnad scrifwat till dehlningis in Maii 1735. KA MMH B11 9/2.

Brinck, Hend. Otto 1735: Charta och Dehlning mellan grannarne i Rippoby. Hälsing sochn och Borgo härad samt Nylandz lähn belägit.

Afmätt del maj 1734 och 1735 af Hend. Otto Brinck. MMH B11a 5/1.

Hartman, Carl Johan 1772-73: Geometrisk Charta öfver Södskog Byens Ägor, belägne uti Nyland Borgå Härad och Helsing sochen.

Afmätte och storskifte lagte. Åhren 1772 och 1773 genom Carl Johan Hartman. KA MHH B11 9/7.

Hagström, C & C. Gust. Noring 1776: Charta öfwer Repuby och Lucktabacka. Skog och Utmark i Nyland Borgo Hä. Helsing Sochn.

Författade år 1776 och till delnings . 1780 KA MMH B 11a 5/7

Westermarck, Nils 1758: Geometrisk charta öfwer Södsko bys Boläkrar i Helsing Sokn Borgo Härad och Nylands Län. Affmätt år 1758.

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 36: Pelloksi raivattua tietä Ripubyssä. Taustalla häämöttää Königstedtin kartanon puisto.

KOHDE 24

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010782

Kohde
Sjöskog (Seutula)→Tuusulän Myllykylä

Kuvat 37–38: Myllytiätä nyky muodossaan: 1) Vantaalla motocross-ratana; 2) Tuusulassa osin Hälväginä.

Koordinaatit
Pkoo 6694943/Ikoo 3385685

Peruskartta
204305

Historia

Tielinja on merkitty 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta peräisin olevaan Kuninkaankartastoon.

Karta 26: Tienpaikka 1700- ja 1800-lukujen vaihteeseen sijoittuvalla kuninkaankartastolla.

Kuvaus

Vanhan tien Vantaan kaupungin puoleinen osa on nykyään käytössä enduro-mönkijäratana ja jälki on sen mukaista (ks. kuva ylhäällä). Tuusulän alueella tielinja on sen sijaan säilynyt erinomaisessa kunnossa. Noin neljä metriä leveä nurmikoitunut tie erottuu paikasta riippuen joko urana tai penkkana. Penkkakohdilla tien molemmilla reunoilla on oja. Idässä tien laskeutuessa joen (=Lillän) rantaan on rinteeseen muodostunut noin kaksi metriä leveä ja metrin syvä ura.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Sööske i Helsingh Sochn och Bärge Lähn Affmätt 1699. KA MHA B7 21/1-2.

Broterus, Samuel 1699: Helsingin pitäjän Seutulän kylää koskeva maanmittauskonsepti. MMA Helsinki Ibe* 45:/- -

Giöker, Adam 1735: Geometrisk Afrithning öfwer Mielbyes Skatt och uthäkrar söm blifwit af undertechnad scrifwas till dehlning in Maii 1735. KA MMH B11 9/2.

Hartman, Carl Johan 1772-73: Geometrisk Charta öfver Södskog Byens Ägor, belägne uti Nyland Borgå Härad och Helsinge sochen. Afmätte och storskifte lagte. Åhren 1772 och 1773 genom Carl Johan Hartman. KA MHH B11 9/7.

KOHDE 25

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010750

Kohde
Sjöskog (Seutula)→Linna

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 39: Sjöskogista Linnaan johtavaa tietä peltona.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6694365/Ikoo 3381927 2043 02

Historia

Tielinja on merkitty 1700-luvun lopun kartoille.

Kartta 27: Tielinja 1700- ja 1800-lukujen vaihteeseen sijoittuvalla Kuninkaankartastolla.

Kuvaus

Vanha tie on pääosin edelleen käytössä. Tielinjaa on kuitenkin monin paikoin oikaistu. Samalla tietä on raivattu pelloksi.

Vantaanjoen etelärannalla olevasta Knuutilan (Yvjas) ja Philpulan (Ylösjoki) tonttimaista länteen päin tielinja on säilynyt kahden pellon väliin jäävänä nurmikoituneena penkkana, jonka leveys on noin 3-4 metriä ja korkeus noin 0,5 metriä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Söösco i Helsingh Sochn och Bärge Lähn Affmätt 1699. KA MHA B7 21/1-2.

Broterus, Samuel 1699: Helsingin pitäjän Seutulan kylää koskeva maanmittauskonsepti. MMA Helsinki lbe* 45:/- -

Giöcker, Adam 1735: Geometrisk Afrithning öfwer Mielbyes Skatt och uthäkrar söm blifwit af undertechnad scrifwas till dehlningis in Maii 1735. KA MMH B11 9/2.

Hagström, Carl & Mording, Claus 1776: Charta öfver Linna Frälse Hemmans Ägor Belägne i Käinby byNyland Borgö Härad och Hellsinge Sochn författad år 1776 utaf Carl Hagström genom Claus Mording

Hartman, Carl Johan 1772-73: Geometrisk Charta öfver Södskog Byens Ägor, belägne uti Nyland Borgå Härad och Hellsinge sochen. Afmätte och storskifte lagte. Åhren 1772 och 1773 genom Carl Johan Hartman. KA MHH B11 9/7.

KOHDE 26

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010751

Kohde
Skattmansby (Veromiehenkylä), Nedebyggarne→Backas

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 40: Pelloksi raivattua tietä.

Koordinaatit
Pkoo 6687391/Ikoo 3386775

Peruskartta
204304

Historia

Tielinja näkyy peltokäytävänä Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalla ja maanmittauskonseptilla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 28: Tielinja vuodelta 1699 peräisin olevalla maanmittauskonseptilla.

Kuvaus

Tien paikka on raivattu pelloksi. Tien pohjoisosa on jäänyt Backasin puutarhakeskuksen alle.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Skattmansby i Bårge Låhn och Helsingh Sochn Belägit, Affmätt 1699. KA MHA B11a 8/1-3.
Westermark, Nils 1760. Geometrisk Charta öfwer SkatmansBys Ågor i Helsing Sokn, Borge Härad och Nylands Lån. Affmätt År 1760 af Nils Westermark. KA MMH B11a 8/5-6.

KOHDE 27

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010760

Kohde
Sottungsby (Sotunki)→Suuri Rantatie

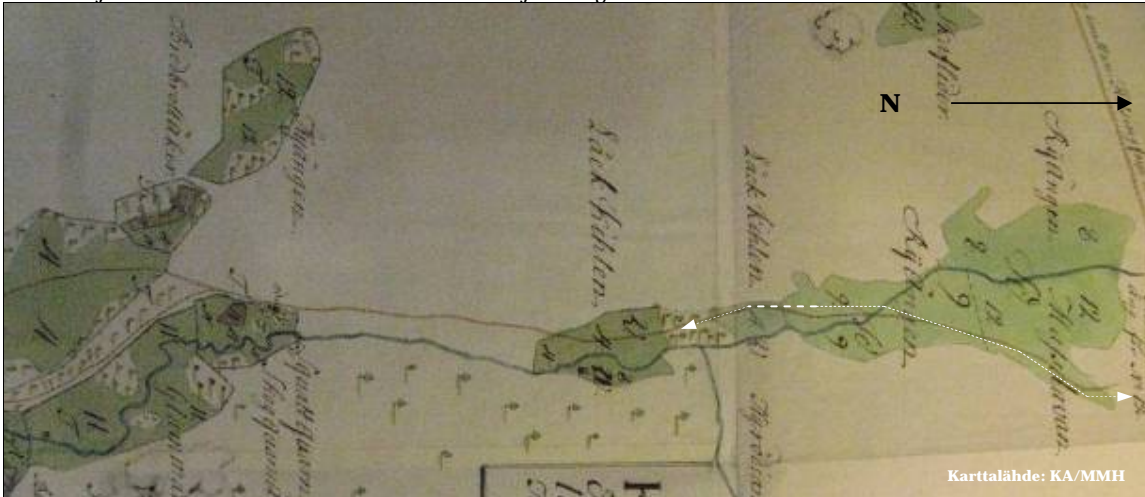
Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 41: Vanha tielinjaa pohjoisessa Suuren Rantatien lähellä.

Koordinaatit Pkoo 6689835/Ikoo 3396640
Peruskartta 204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermärkin 1760-luvun kartalle. Peltojen sijainnit ja aitaukset kertovat tien olleen olemassa jossain muodossa jo Samuel Broteruksen kartoittaessa Hakunilan ja Sotungin vuonna 1708.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 29: Tielinja 1760-luvulla.

Kuvaus

Suuri osa vanhasta tielinjasta on edelleen käytössä Oravanmäen omakotitaloalueella joko asfaltti- tai hiekkatienä (Kiertomäentie, Peltomäentie). Tielinja jatkuu Peltomäentiestä pohjoiseen aluskasvillisuuden peittämänä peltotienä. Tie on huonossa kunnossa, sillä sen päällä on ajettu ristiin rastiin traktorilla. Tielinja on jatkunut pellon ja Myraksen puron yli itään metsänreunaan. Pellossa ei näy merkkejä tiestä. Myöskään puron ylittäneestä sillasta ei ole maanpinnalle erottuvia jälkiä.

Idässä metsänreunalla vanhaa tielinjaa on käytetty hyväksi voimalinjan huoltotietä rakennettaessa. Voimakkaasti pengerrytetty huoltotie on kuusi metriä leveä ja pari metriä korkea.

Huoltotien jälkeen vanha tie jatkuu ensin hiekkaisena peltotienä ja sitten mökkitienä yhtyäkseen lopulta Suurelle rantatielle (Vanhalle Porvoontielle) johtavaan Neidontiehen. Tien on loppuosuudellaan noin neljä metriä leveä ja sen molemmilla reunoilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708b: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Sättungsby och Hackånsböle i BårgeHärad och Sibbo Sochn aff Åhr 1708. KA MHA B9 9/52-54.

Westermark, Nils 1761 och 1762: Geometrisk Charta öfwer Håkånsböles och Sättungsby's Ägor i Sibbo Sockn, Borgo Härad och Nylands län. Afmätt. Jämte någon tilhielp af H. Landmätaren Hasselblatt, åren 1761 och 1762 af Nils Westermark. KA MHH B10 3/3-6.

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 42: Pelloksi raivattua tietä.

KOHDE 28

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010761

Kohde
Tavastby (Hämeenkylä), Tavastbyn kartano→Tavastkulla

Kuvat: V.-P. Suhonen

Kuvat 43–44: Tavastkullan kartanon vanhalle tontille johtava tie.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6686883 /Ikoo 3378002 2043 01

Historia

Tielinja on merkitty Tavastbyn vuoden 1820 kartalle.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 30: Tielinja Tavastbyn vuoden 1820 kartalla.

Kuvaus

Tavastbystä 1800-luvun alkupuolella koilliseen Tavastkullaan johtaneesta tielinjasta on yhä jäljellä suuri osa. Kehä III jakaa tien kahteen osaan. Tie näkyy Kehän lounaispuolella Tavastbyn kartanon alueella aluksi pienenä, epäselvänä terassinä pihanurmikolla. Tielinja tulee kunnolla esiin vasta saavuttaessa Juusteninpuiston metsään. Raskarakenteinen tiepenkka erottuu hyvin tiheästä aluskasvillisuudesta ja vesakosta huolimatta. Tien leveys on Juusteninpuistossa 6-10 metriä. Alarinteen puoleisen penkereen korkeus on paikoin jopa kolme metriä. Tien sisäsivulla, rinteen ylemmällä puolella on oja.

Kehän III koillispuolella Kakolanmäen itä- ja luoteisreunalla tielinja on 4-6 metriä leveä. Alarinteellä oleva tien ulkosivun pengerron paikoin jopa kaksi metriä korkea. Tien ulkoreunaa on vahvistettu isoilla kivillä (halk. yli 1 m). Tie on nurmikon peitossa. Kulku-uran kohdalla näkyy soraa ja harmaakiviä (päänkokoisista halkaisijaltaan puolimetrisiin). Tietä käytetään nykyään ulkoilupolkuna.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1691: Geometrisk Charta Öfwer Tafwasteby Gård i Helsingh Sochn och Bårgo Låhn. Afmät Åhr 1691. In October. KA MHA B11b 2/1.

Broterus, Samuel 1691: Tafwastby Sätterij i Helssing S:n och Borgå Låhn Skattlagdt A:o 1691 d[en] 14 Novemb:r [Tavastby säteri = Tavastkulla gård = Hämeenkylän kartano. Sis. selitelmän osia.]. KA MMA Helsinki Ibe* 48:/- -

Broterus, Samuel 1700: Charta uppa Tafwastby i Helsingh Sochn och Bårgo Heradh Afmat 1700. KA MHA B7 14/1-3.

Broterus, Samuel 1700: Helsingin pitäjän Hämeenkylää koskeva maanmittauskonsepti. [Tavastby. Sis. selitelmän. KA MMA Helsinki Ibe* 47:/- -

Nordenstedt, A. 1820: Tawastby bys Ägor belägen uti Helsinge sochn, Borgå härad och Nylands Län. Uprättad år 1820 till storskifte och storskiftat år 1824. KA MMH.

Westmark, Nils 1756: CHARTA öfwer TAFWASTBY Byes Åkrar och Ängar Belägne uti Helsing Sochn Borgo Härad och Nyland för fattad af framledne Landtmätaren Samuel Broterus År 1700. KA MMA Helsinki Ibe* 46:/- -

KOHDE 29

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010762

Kohde
Tavastby (Hämeenkylä), Böle→Tavastkullan kartano

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 45: Vesakoitunutta tielinjaa metsässä.

Koordinaatit
Pkoo 6687040/Ikoo 3378249

Peruskartta
204301

Historia

Tielinja on merkitty Samuel Broteruksen vuonna 1700 laatimalle kartalle.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 31: Tielinja Samuel Broteruksen vuoden 1700 kartalla.

Kuvaus

Etelästä Tavastbyn Bölen tonttimaalta pohjoiseen Tavastkullan kartanolle Kakolanmäen yli johtanut tie on säilynyt käytössä metsäpolkuna. Inventoitu linjaus on osin hypoteettinen, sillä vanhaa tietä on tuhoutunut metsätöiden ja kaivostoiminnan yhteydessä.

Kakolanmäen etelärinteen laita nousee kaakkoi-suoliteissuuntainen polku, jonka sisäreunalla on monilla kohdilla isoja kiviä rivissä. Maasto on erittäin rikkonaista ja vaikuttaa siltä, että tielinja olisi raivattu kivistä. Tie kääntyy pohjoiseen kapeana metsäpolkuna, joka yhtyy Kakolanmäen laelle olevalle tukiasemalle johtavaan huoltotiehen. Kun huoltotie kääntyy itään kohti tukiasemaa, erkanee vanha tie siitä pohjoiseen. Tie näkyy Kakolanmäen pohjoispuolisella rinteellä kapeana metsäpolkuna, keskellä parin metrin levyistä uraa. Tie on lähes umpeenkasvanut. Paikoin on kuitenkin edelleen hahmotettavissa kapea ja matala penkka, jonka molemmilla reunoilla on oja. Tietä on loppupään kohdalla ajettu joko metsäkoneella tai traktorilla. Tie yhtyy pohjoisessa Tavastby-Tavastkullatiehen (kohde 28).

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1691: Geometrisk Charta Öfwer Tafwasteby Gärd i Helsingh Sochn och Bärge Lähn. Afmät Åhr 1691. In October. KA MHA B11b 2/1.

Broterus, Samuel 1691: Tafwastby Sätterij i Helssing S:n och Borgä Lähn Skattlagdt A:o 1691 d[en] 14 Novemb:r [Tavastby säteri = Tavastkulla gård=Hämeenkyän kartano. Sis. selitemän osia.]. KA MMA Helsinki Ibe* 48:/- -

Broterus, Samuel 1700: Charta uppa Tafwastby i Helsingh Sochn och Bärge Heradh Afmat 1700. KA MHA B7 14/1-3.

Broterus, Samuel 1700: Helsingin pitäjän Hämeenkylää koskeva maanmittauskonsepti. [Tavastby. Sis. selitemän. KA MMA Helsinki Ibe* 47:/- -

Nordenstedt, A. 1820: Tawastby bys Ägor belägen uti Helsinge sochn, Borgä härad och Nylands Län. Uprättad år 1820 till storskifte och storskiftat år 1824. KA MMH.

Westmark, Nils 1756: CHARTA öfwer TAFWASTBY Byes Åkrar och Ängar Belägne uti Helsing Sochn Borgö Härad och Nyland för fattad af framledne Landtmätaren Samuel Broterus År 1700. KA MMA Helsinki Ibe* 46:/- -

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 46: Kakolanmäen etelärinteellä tien reunalle koottuja kiviä.

KOHDE 30

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010763

Kohde
Tavastby (Hämeenkylä), Skrattböle

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 47: Skrattbölestä lounaseen johtava tielinja.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6686852/Ikoo 3377091 204301

Historia

Tielinja erottuu 1600- ja 1700-lukujen kartoilta peltokäytävinä ja –aitauksina.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 32: Tienpaikka Samuel Broteruksen 1700-luvun alun maanmittauskonseptilla.

Kuvaus

Skrattbölen (Nybyn) tonttimaalta Uudenkyläntielle johtanut tie on jäänyt äskettäin pois käytöstä. Tiepenkan leveys on noin 10 metriä ja korkeus 1-2 metriä. Tien molemmilla sivuilla on oja. Tie on edelleen avoin, mutta paikoin aluskasvillisuuden ja vesakon peittämä.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1691: Geometrisk Charta Öfwer Tafwastebý Gård i Helsingh Sochn och Bårgo Låhn. Afmät Åhr 1691. In October. KA MHA B11b 2/1.

Broterus, Samuel 1691: Tafwastby Sätterij i Helssing S:n och Borgå Låhn Skattlagdt A:o 1691 d[en] 14 Novemb:r [Tavastby säteri = Tavastkulla gård = Hämeenkyläns kartano. Sis. selitelmän osia.]. KA MMA Helsinki lbe* 48:/- -

Broterus, Samuel 1700: Charta uppa Tafwastby i Helsingh Sochn och Bårgo Heradh Afmat 1700. KA MHA B7 14/1-3.

Broterus, Samuel 1700: Helsingin pitäjän Hämeenkylää koskeva maanmittauskonsepti. [Tavastby. Sis. selitelmän. KA MMA Helsinki Ibe* 47:/- -

Nordenstedt, A. 1820: Tavastby bys Ägor belägen uti Helsinge sochn, Borgå härad och Nylands Län. Uprättad år 1820 till storskifte och storskiftat år 1824. KA MMH.

Westmark, Nils 1756: CHARTA öfwer TAFWASTBY Byes Åkrar och Ängar Belägne uti Helsing Sochn Borgo Härad och Nyland för fattad af framledne Landtmätaren Samuel Broterus År 1700. KA MMA Helsinki Ibe* 46:/- -

Kuva 48: Tiepenkkaa kuvattuna idästä.

Kuva: V.-P. Suhonen

KOHDE 31

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010764

Kohde
Tolkby (Tolkinkylä), Bökars→Grotens & Petans

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 49: Suuren rantatien keskiaikaista linjausta(?). Taustalla näkyy Tolkby.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6686924/Ikoo 3385897 204304

Historia

Tielinja näkyy peltokäytävänä ja aitauksina Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalla ja Nils Westermarkin vuoden 1761 kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 33: Tielinja Nils Westermarkin vuoden 1761 kartalla.

Kuvaus

Tielinjan itä-länsisuuntaisen osuuden itäpuoli on edelleen käytössä Petasin nykyiselle tontille johtavana hiekkatienä. Petasin ja metsän välinen kohta on sen sijaan raivattu pelloksi. Metsänlaidalla on muutaman kymmenen metrin matkalla pohjois-eteläsuunnassa metsä- ja peltotienä toimivaa vanhaa tietä. Tielinja erottuu noin 3-4 metriä laajana nurmikkokaistana, jossa näkyy renkaiden urat ja reunoilla paikoin myös ojat.

Tielinja katoaa pian sen jälkeen, kun se kääntyy länteen kohti Tolkbyn Bögarsin tonttimaata. Lännessä, Bögarsin itäreunalla, vanha tie palaa näkyviin kymmenen metriä leveänä peltotienä. Täysin nurmikoitunut tie päättyy jätemaakasaan.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1699e: Charta Uppå Tälckby aff Bärge Lähn och Helsingh Sochn, Affadtad Åhr 1699. KA MHA B11 4/1-2.

Westermark, Nils 1761: Geometrisk Charta öfwer Tolkbys Ågor i Helsingh Soken Borgö Härad och Nylands Län. Afmätt, med tilhielp af herr Lantmätaren Hasselblatt. År 1761 af Nils Westermark. KA MMH B11b 3/5.

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 50: Vanhan tielinjan länsipääty. Taustalla Bögarsin vanha tonttima.

KOHDE 32

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010765

Kohde
Tolkby (Tolkinkylä)→Nackböle (Niskala)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 51: Tolkbystä Vantaanjoen rantaan ja Nackbölen suuntaan etelään lähtevä tie.

Koordinaatit
Pkoo 6687003/Ikoo 3386361

Peruskartta
204304

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1761 kartalla. Sama tie näkyy peltokäytävänä jo Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 34: Tielinja Nils Westermarkin vuoden 1761 kartalla.

Kuvaus

Tolkbyn vanhalta tonttimaalta johtaa etelään, joen rantaan siirtyneelle Grotensin tilalle tielinja. Tien pohjassa olevien renkaiden urien kohdalla näkyy hiekkaa ja soraa. Tien keskellä ja reunoilla on nurmikkoja. Tiellä on selvät reunavallit.

Tielinja kääntyy Grotensin kohdalla lounaaseen ja laskeutuu Vantaanjoen pohjoispenkalla olevaa terassia pitkin Nackbölen sillan paikalle. Joen rannalla ei näy tiheän aluskasvillisuuden alta merkkejä tiestä tai sillasta.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Forssell, Lars 1691: Geometrisk Afritningh Tomtebacka belegen i Helsing Sn och Bärge Lähn afmätth 1691. KA MMH B7 4/1-2.

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Tälckby aff Bärge Lähn och Helsingh Sochn, Affadtad Åhr 1699. KA MHA B11 4/1-2.

Westermark, Nils 1761: Geometrisk Charta öfwer Tolkbys Ågor i Helsingh Sökn Borgo Härad och Nylands Län. Afmätt, med tilhielp af herr Lantmätaren Hasseblatt. År 1761 af Nils Westermark. KA MMH B11b 3/5.

KOHDE 33

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010766

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Porvarinlahti→Labbacka

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 52: Tielinjaa metsässä.

Koordinaatit
Pkoo 6681945/Ikoo 3398341

Peruskartta
204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalle.

Kartta 35: Tie Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalla.

Kuvaus

Porvarinlahden itärannalla on pellonreunaa metsänrajassa seuraava, matalana noin neljä metriä leveänä näkyvä tielinja. Tien pohjalle on tuotu kiviä. Kiviä on erityisen runsaasti kosteikkokohdilla. Tien eteläosa yhdistää Porvarinlahden kalkkiuunit Vikkulantiehen, jonka tiedetään olleen olemassa viimeistään 1700-luvun lopulla.

Kalkkiuunitieltä haaraantuu pohjoiseen Labbackan metsään Västersundomiin kylään suuntautuva vanha tielinja. Tie on nykyään käytössä ulkoilupolkuna. Tie erottuu noin 2-3 metriä leveänä, matalana ja ojattomana penkereenä. Kosteikkokohtiin on tuotu kiviä.

Labbackan keskivaiheilla suoritettujen Vuosaaren satamatien tunneliin liittyvät rakennustyöt ovat tuhonneet vanhan tien. Tielinja ei myöskään hahmotu Labbackan pohjoispuolella. Vaikuttaa siltä, että maaperää olisi muokattu voimakkaasti myös tällä osuudella.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckio pill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heickbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -

Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län.
Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 53: Porvarinlahden peltojen laidalla kulkevaa tietä.

KOHDE 34

Muinais
jäännösrekisterinumero
1000010767

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Gubacka→Labben

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 54: Tiepenkkaa rinteellä.

Koordinaatit

Pkoo 6682921/Ikoo 3397220

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermärkin vuoden 1764 kartalle. Tie näkyy kuitenkin peltokäytävänä ja -aitauksina jo Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 36: Tien paikka Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla maanmittauskonseptilla. Tie näkyy ainoastaan peltokäytävänä ja aitauksina.

Kuvaus

Gubbackan etelärinnettä halkoo itä-länsisuunnassa Västerkullan kartanosta vanhalle tonttimaalle ja siitä edelleen Sipoon Kärrbyyn suuntautunut tielinja. Vähän käytetyksi metsätieksi taantunut tie on paikoin täysin aluskasvillisuuden ja raivausjätteen peitossa. Metsäkone on tuhonnut tietä monin kohdin.

Tielinja näkyy noin neljä metriä leveänä rinteellä olevana penkereenä. Tien alarinteen puoleinen reuna kohoaa parhaimmillaan metriin. Lännessä tie erottuu loivalla rinteellä urana. Tie päättyy Västerkullan kartanoon johtavaan tiehen.

Gubbackan yli etelästä pohjoiseen Labbenin tonttimaalle suuntautuneesta tiestä ei havaittu merkkejä. Etelärinteellä on runsaasti pensaikkoa ja raivausjätettä. Lisäksi metsäkone näyttää myllänneen Gubbackan etelärinnettä todella pahasti.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckio pill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heickbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -
Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län.
Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

Kuva 55: Tiepenkkaa Gubbackan etelärinteellä.

Kuva: V. P. Suhonen

KOHDE 35

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010768

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Labben

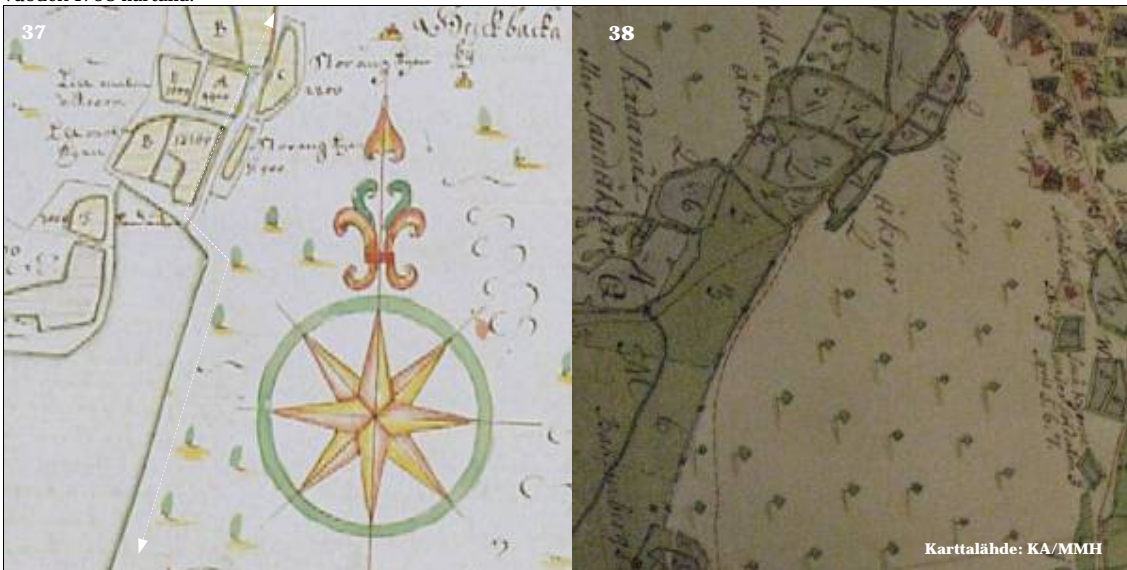
Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 56: Pellon vierellä metsikössä on vesakoitunut tielinja.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6683640/Ikoo 3397161 204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalle. Tie näkyy kuitenkin peltokäytävinä ja -aitauksina jo Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla.

Kartta 37: Tien paikka Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla.

Kartta 38: Tie Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalla.

Kuvaus

Pohjoisesta Heikbackasta etelään Labbenin tilalle johtanut tie on koillisosaansa lukuun ottamatta jäänyt pois käytöstä. Hylätty tielinja on lähes umpeen kasvanut. Tie erottuu nykyään pellon ja rinteen välissä sijaitsevana noin 3-4 metriä leveänä penkkana. Pellon puolella luoteessa on paikoin jopa metrinkorkeinen pengker. Penkan sisäreunalla on joillakin kohdin näkyvissä oja. Tiellä on ajettu joko traktorilla tai metsäkoneella. Renkaat ovat jättäneet pahimmillaan metrin syvyiset urat.

Tie päättyy lounaassa kehä III:n.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckio pill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heickbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -
Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län.
Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

Kuva 57: Tiepenkkaa metsässä.

Kuva: V.-P. Suhonen

KOHDE 36

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010769

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Västerkulla→Mellungsby (Mellunkylä)

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva:58: Tykkitieksi ensimmäisen maailmansodan aikana muokattua vanhaa Västerkulla-Mellungsby tietä.

Koordinaatit

Pkoo 6683066/Ikoo 3396314

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalle.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 38: Vesterkullan kartanosta etelään Mellunkylään kulkeva tie. Tie näkyy kartan alareunassa.

Kuvaus

Pellon ja metsän rajalla kulkeva tie jakaantuu nykymuodossaan kolmeen osaan: puistotie, hiekkatie ja tykkitie.

Kartanon eteläpuolella tie on aluksi hyvin hoidettua hiekkapohjaista puistotietä. Puiston jälkeen alkaa käytöstä pois jäänyt, lähes täysin aluskasvillisuuden peittämä osuus. Tie erottuu loivalla rinteellä olevana noin neljä metriä leveänä penkkana, jonka sisäosilla, ylärinteen puolella, on paikoin näkyvissä matala oja.

Puistotie sulautuu saman tien käytössä pysyneeseen hiekkatieosuuteen. Hiekkatie erottuu noin 4-5 metriä leveänä ja noin 0,5 metriä korkeana ojattomana penkkana.

Hiekkatie on etelässä muokattu ensimmäisen maailmansodan aikana mukulakivi- ja sorapintaiseksi tykkitieksi. Tykkitiellä on paikoin yli metrin korkuinen pengeri idässä pellon puolella.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckiopill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heickbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -
Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län.
Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

Kuva 59: Vanhaa tietä Västerkullan kartanon puistossa.

KOHDE 37

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010770

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 60: Pellon laidalla oleva tietierassi.

Koordinaatit
Pkoo 6684118/Ikoo 3396958

Peruskartta
204307

Historia

Tielinjaa ei ole merkitty 1600- ja 1700-lukujen kartoille. Tien sijainti vanhojen peltojen vierellä antaa kuitenkin aiheen olettaa, sen olleen olemassa jossain muodossa jo tuolloin.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 39: Tien paikka Västersundomin vuoden 1708 kartalla.

Kuvaus

Heikbackan kylästä jonkin matkaa länteen päin on pellon etelälaidalla tiepenkka, jonka leveys on noin 4-5 metriä ja jonka pellonpuolisen sivun korkeus on noin 0,5-1 metriä. Tielinja johtaa 1950-luvulla puretulle talolle. Tie on käytössä pelto-/metsätienä. Tie on pikku hiljaa kasvamassa umpeen.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heikbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckiopiill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heikbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -
Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Västersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län. Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

KOHDE 38

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010771

Kohde
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Häkansböle (Hakunila)

Kuva: V. P. Suhonen

Kuva 61: Umpeen kasvamassa olevaa vanhaa Västersundom-Häkansböle tietä.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6684411/Ikoo 3397292 2043 07

Historia

Tielinja näkyy peltokäytävänä Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla kartalla.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 40: Tien paikka Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla maanmittauskonseptilla. Tie näkyy ainoastaan peltokäytävänä.

Kuvaus

Heikbackasta pohjoiseen Häkansböleen suuntautuneesta tiestä on jäljellä katkelma nykyisen kyläkeskuksen pohjoispuolella. Aluksi kyseessä on omakotitalolle johtava hiekkatie, seuraavaksi peltotie ja lopuksi ennen katoamistaan osin umpeen kasvanut metsätie. Metsässä on tien kohdalla suuri hiekka kuoppa. Tie häviää täysin saavuttaessa tiiviin istutusmetsän kohdalle.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heikbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckiopill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heikbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- - Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Västersundom bys Åkrar och Ångar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län. Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

KOHDE 39

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010772

Kohde/Kylä
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka→Vikkula

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 62: Heikbackasta etelään Vikkulaan suuntautuva tie.

Koordinaatit

Pkoo 6683469/Ikoo 3397577

Peruskartta

204307

Historia

Tielinja on merkitty Nils Westermarkin vuoden 1764 kartalle. Tie erottuu kuitenkin niittykäytävänä ja aitausten suuntina Samuel Broteruksen vuoden 1708 kartalla.

Kartat 41–42: Tien paikka näkyy Samuel Broteruksen vuonna 1708 laatimalla kartalla vain niittykäytävänä ja –aitauksina. Vieressä vasemmalla näkyy tie Nils Westermarkin vuoden 1764 kartta.

Kuvaus

Heikbackasta etelään Vikkulaan suuntautuneen tielinjan pohjoisosa (Heikbacka-Itäväylä) on yhä käytössä peltotienä. Tie erottuu pellon ja metsän rajalla olevana 4-6 metriä leveänä ramppina kaikkialla paitsi kohdalla, missä tie kulkee itä-länsisuunnassa pellon yli. Tällä paikalla tie näkyy ympäristöstään kohoavana matalana penkkana. Savista tien pohjaa on vahvistettu tuomalla sille hiekkaa, soraa ja kiviä. Tien keskikohdalla rengasurien välissä on ruohoa ja heinää kasvava kumpare. Tien molemmilla puolilla on oja.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

Broterus, Samuel 1708: Geometrisk Carta och Afritning Uppå Heickbacka By i Bargo Herad Sibbo Sn Helssingh Kyrckiopiill Affmätt 1708. KA MHA B 11b 7/1.

Broterus, Samuel 1708: Helsingin pitäjän Länsisalmen/Heikbackan kylää koskeva maanmittauskonsepti. KA MMA Helsinki Ibe* 56:/- -

Westermark, Nils 1764. Geometrisk Charta öfwer Wästersundom bys Åkrar och Ängar i Sibbo sokn, Borgå Härad och Nylands Län. Afmätt år 1764 af Nils Westermark. MMH B11b 7/3.

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 63: Tien eteläosaa.

KOHDE 40

Muinaisjäännösrekisterinumero
1000010773

Kohde/Kylä
Övitsböle (Ylästö)→Tolkby (Tolkinkylä)

Kuva: V.-P. Suhonen

Kuva 64: Övitsbölen ja Tolkbyn välinen tie nykyään.

Koordinaatit **Peruskartta**
Pkoo 6686897/Ikoo 3385215 204304

Historia

Tielinja on merkitty 1760-luvun kartoille. Tie näkyy Samuel Broteruksen vuonna 1699 laatimalla kartalla peltokäytävänä ja aitausten suuntina.

Karttalähde: KA/MMH

Kartta 43: Övitsbyn ja Tolkbyn välisen tien paikka Samuel Broteruksen vuoden 1699 kartalla. Tie näkyy kartalla ainoastaan peltokäytävänä ja aitauksena.

Kuvaus

Övitsbölen ja Tolkbyn välissä kulkee käytössä oleva hiekkatie. Kylien rajalla on kahlaamo ja myllynpaikka.

Rauhoitusluokkaehdotus

II

Karttalähteet

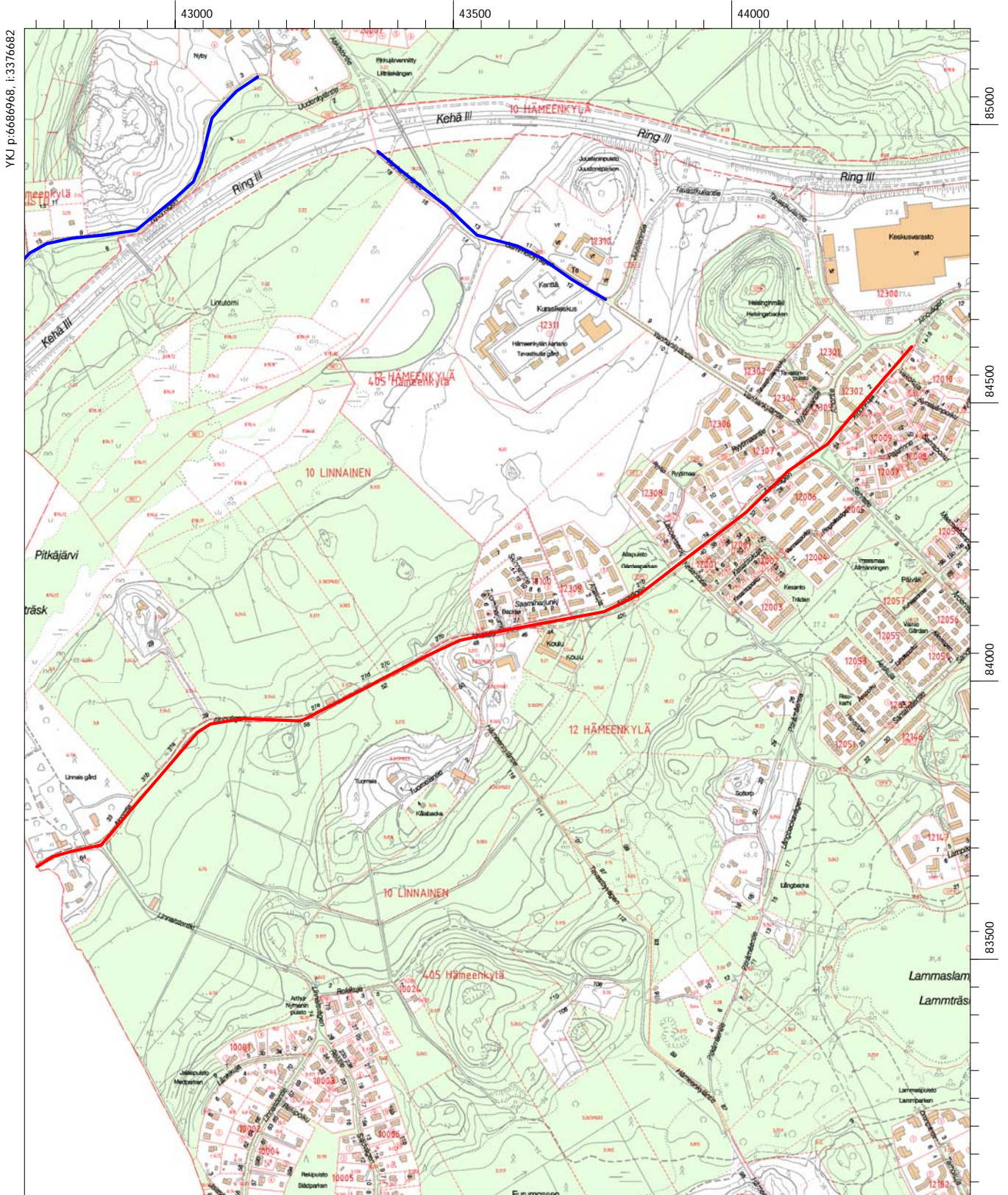
Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Tälckby aff Bårge Låhn och Helsingh Sochn, Affattad Åhr 1699. KA MHA B11 4/1-2.

Broterus, Samuel 1699: Charta Uppå Öfwitzböhle aff Bårge Låhn och Helsingh Sochn, Affattat: Anno 1699. KA MHA B11a 4/1-2.

Westermarck, Nils 1761: Geometrisk Charta öfwer Tolcbys Ågor i Helsingh Sockn Bårge Härad och Nylands Län. Afmätt, med tillhielp af herr Lantmätaren Hasseblatt. År 1761 af Nils Westermarck. KA MMH B11b 3/5.

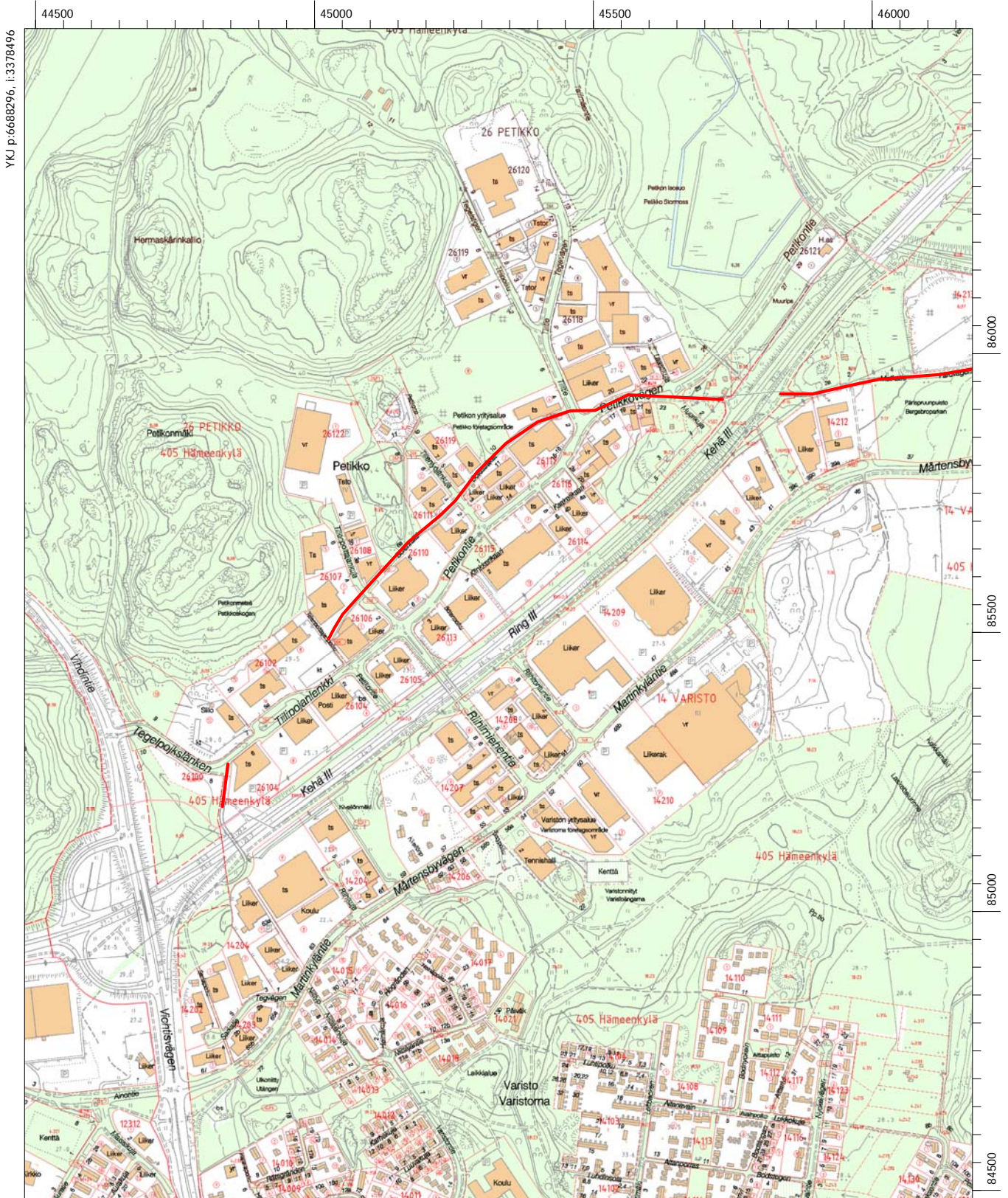
Lalin, E. 1769: Geometrisk Charta öfwer Öfwitsböle Byens Ågor. Nyland Bårge Härad och Helsingh Socken. Afmätte Åhr 1769 af E. Lalin. KA MMH B 11b 11/1-2.

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Tavastby (Hämeenkylä)

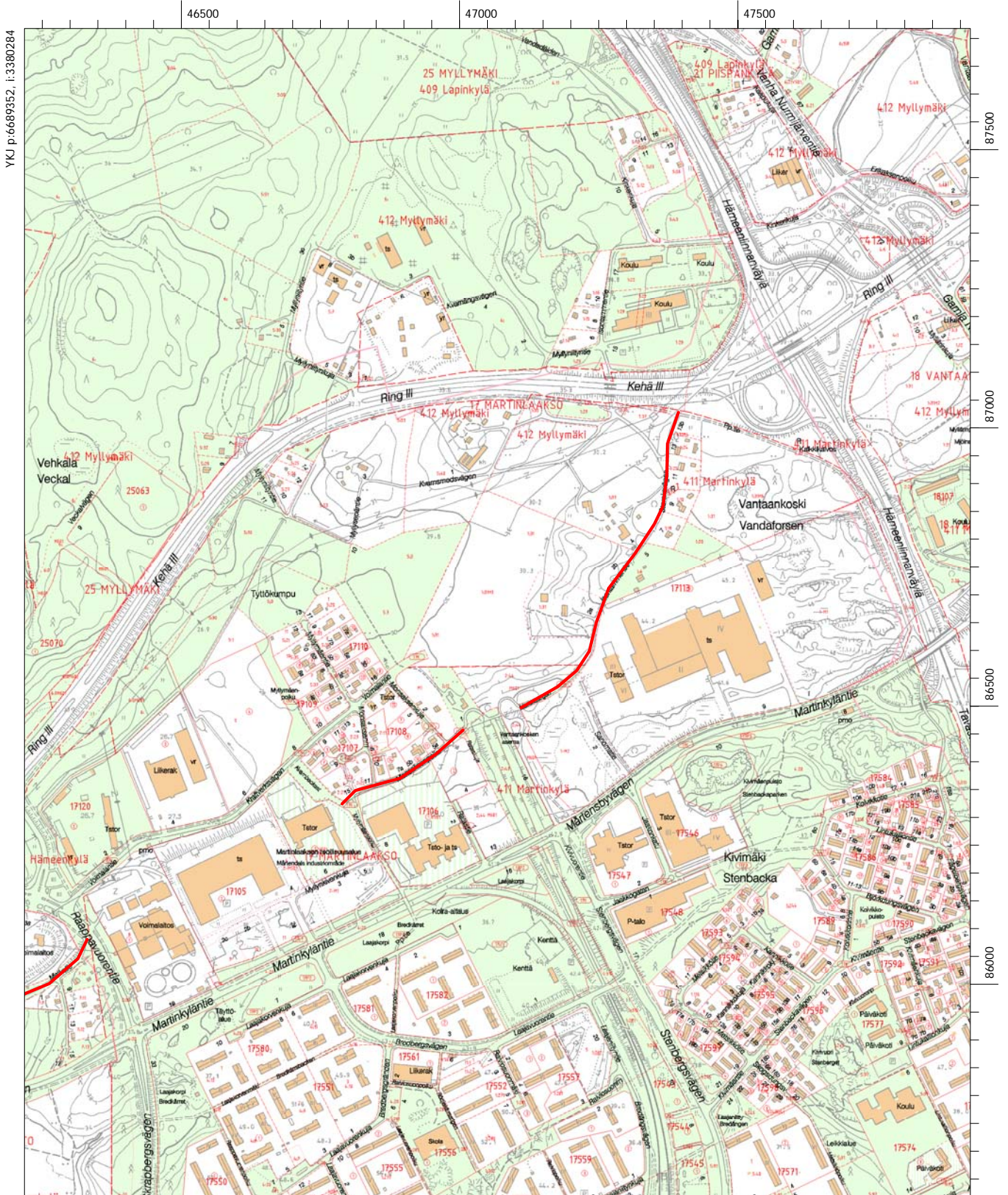
YKJ p:6686968, i:3376682

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Petikko

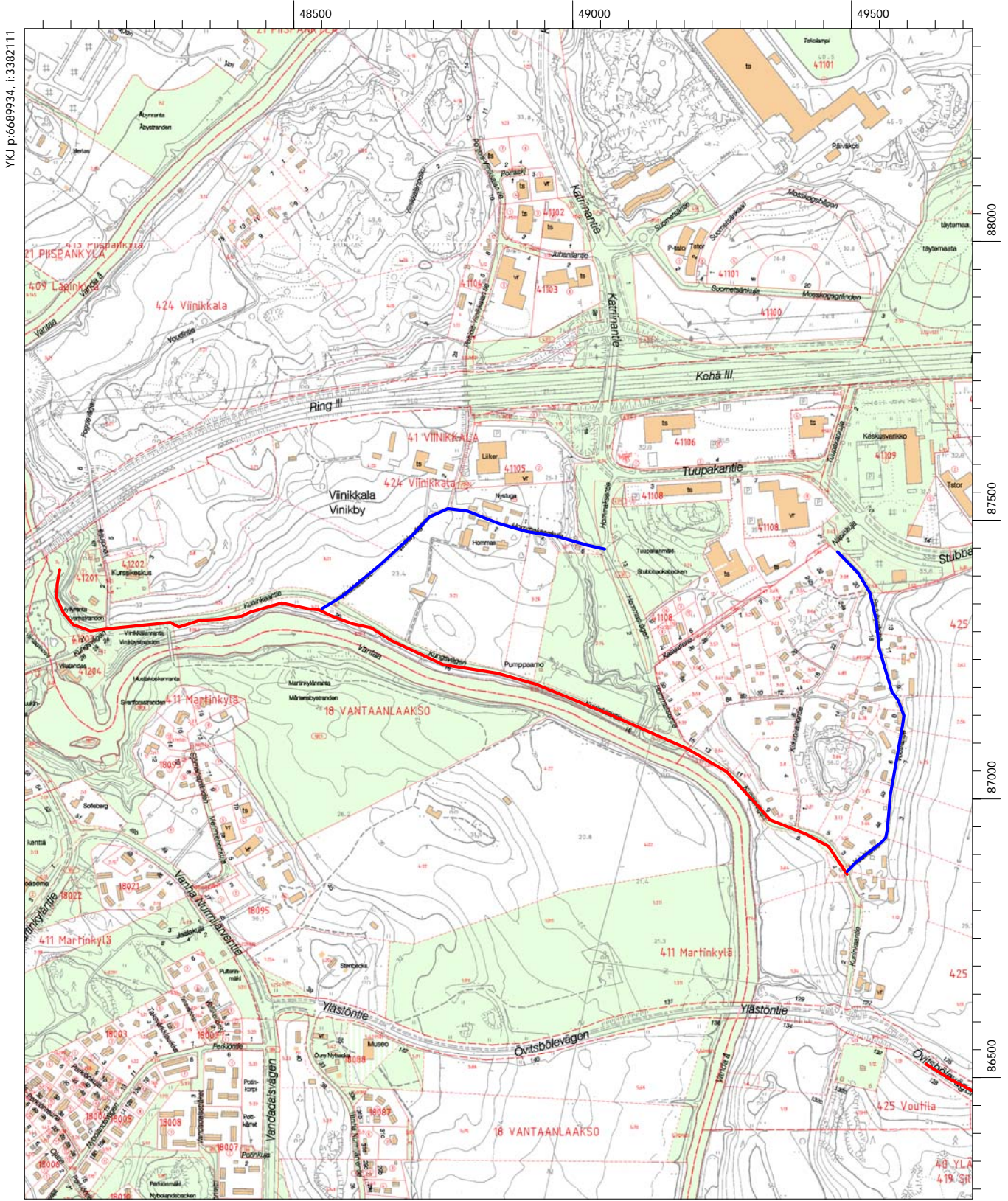
YKJ p:6688296, i:3378496

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Isontammentie

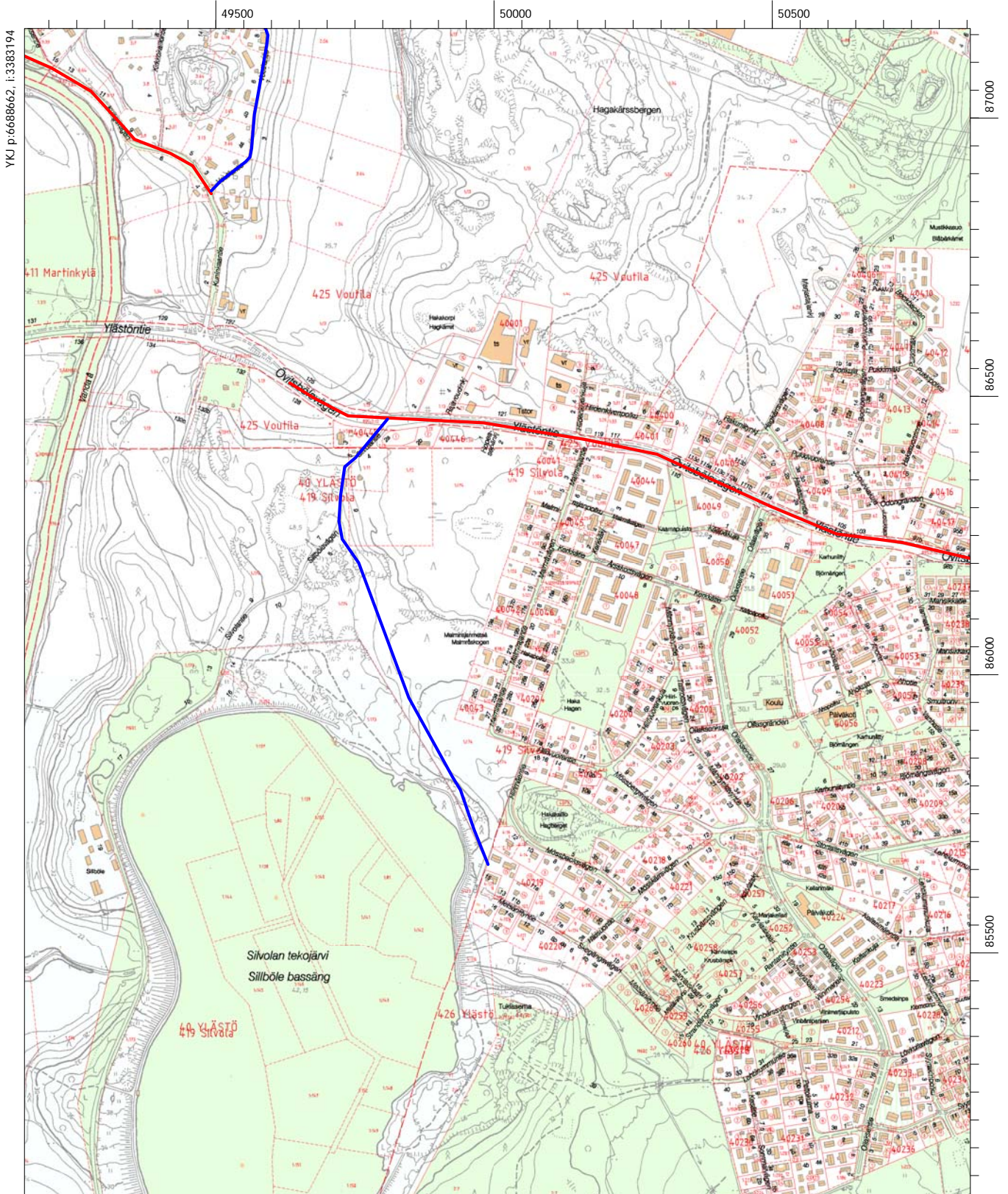
YKJ p:6689352, i:3380284

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Viinikby (Viinikkala)

YKJ p:6689934, i:3382111

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Sillböle (Silvola)

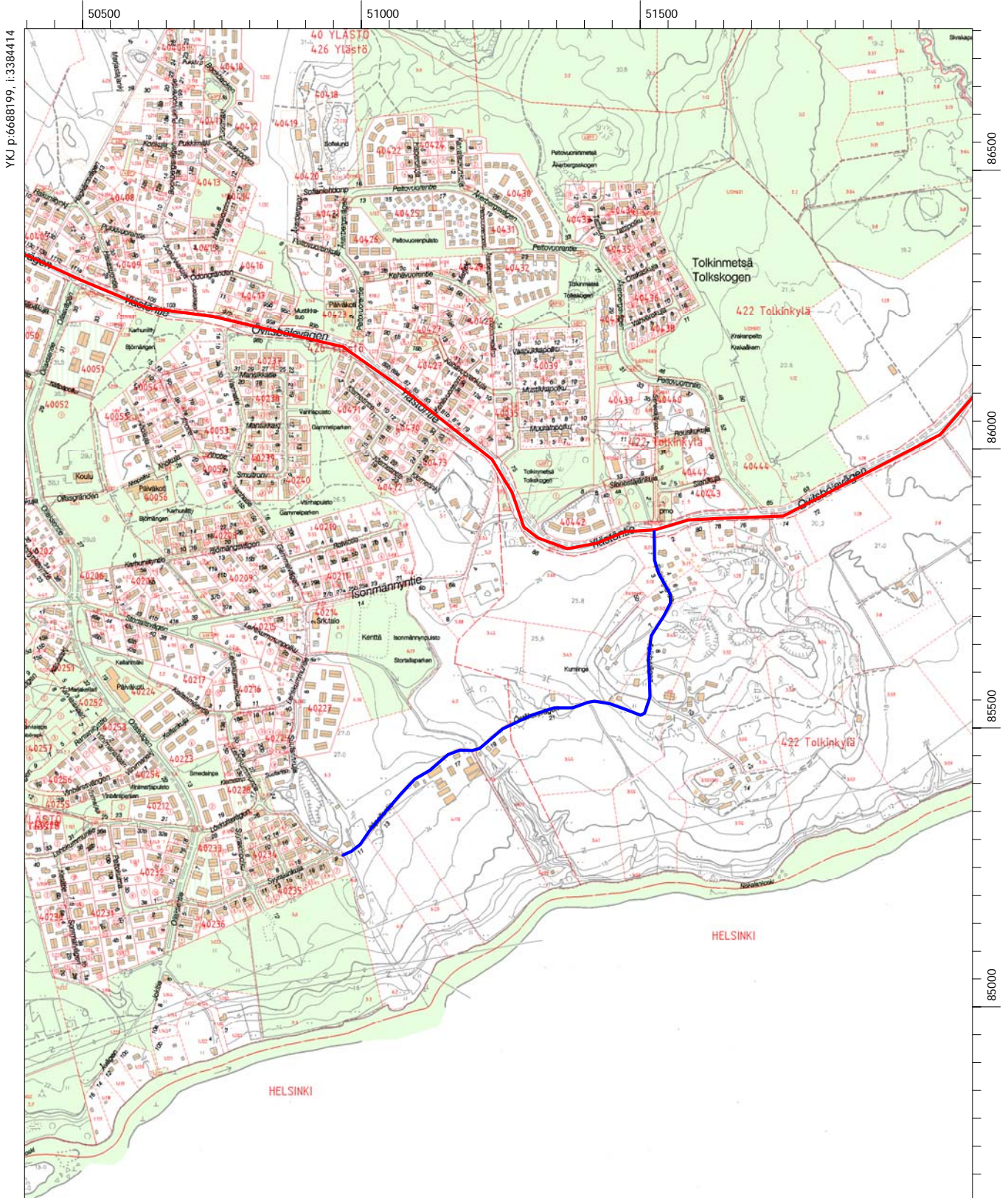

YKJ p:6688662, i:3383194

MK 1:10000

YKJ p:6686561, i:3384894

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Övitsböle (Ylästö)

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Tolkby (Tolkkinen)

YKJ p:668875, i:3385603

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Skattmansby (Veromiehenkylä)

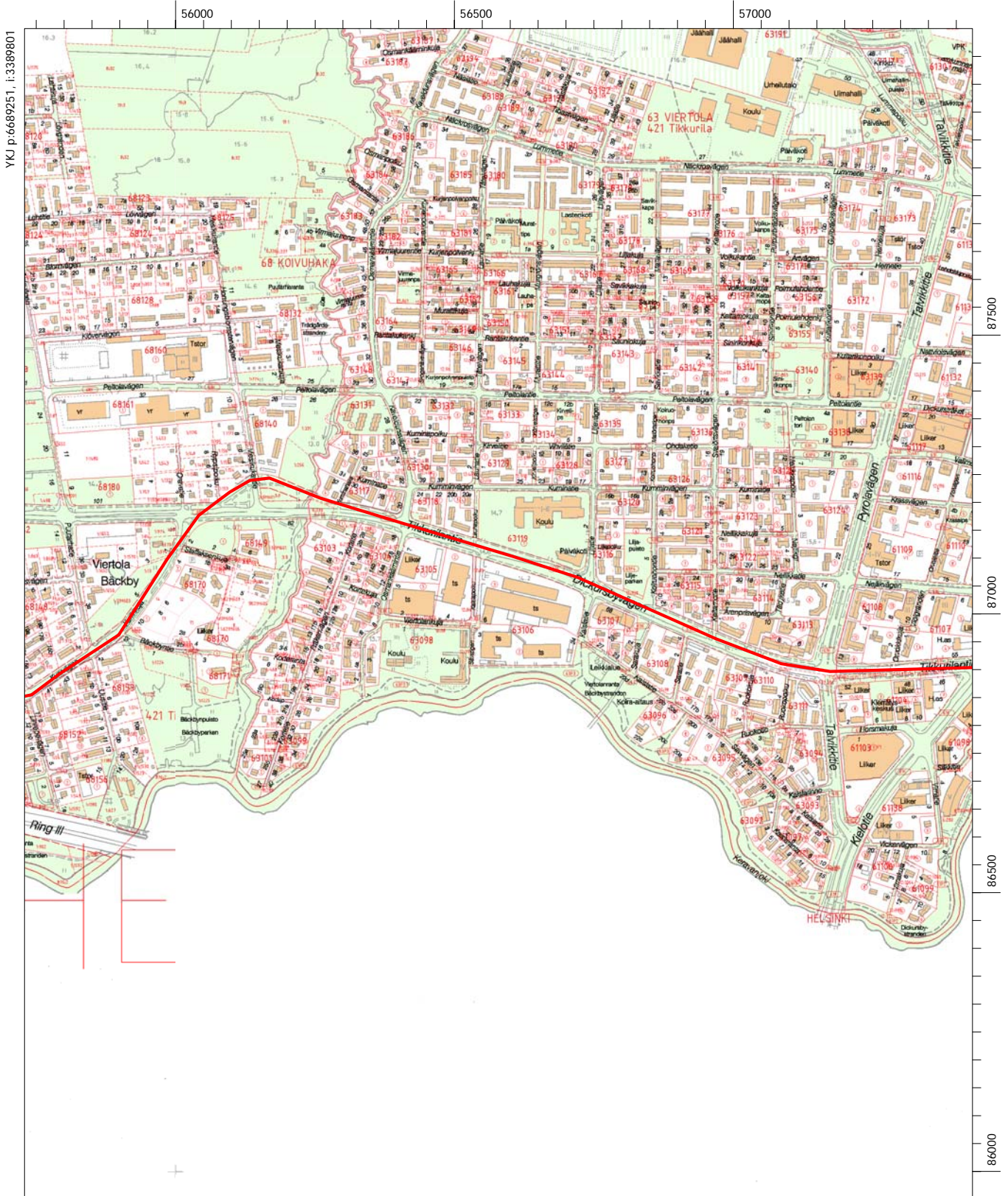

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Kyrkoby (Kirkonkylä)

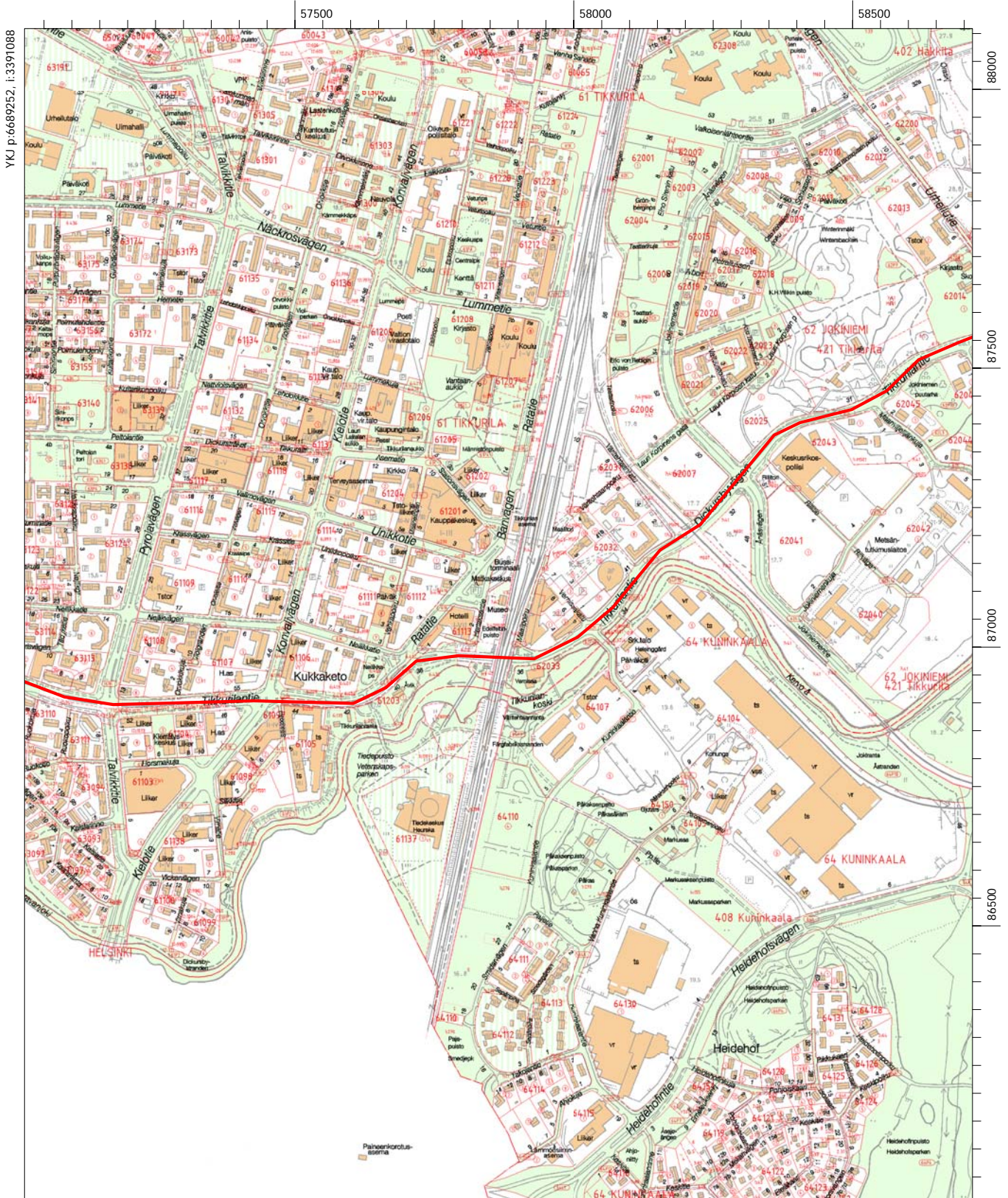

YKJ p:6688885, i:3388337

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Dickursby (Tikkurila)

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Fastböle (Kuninkaala)

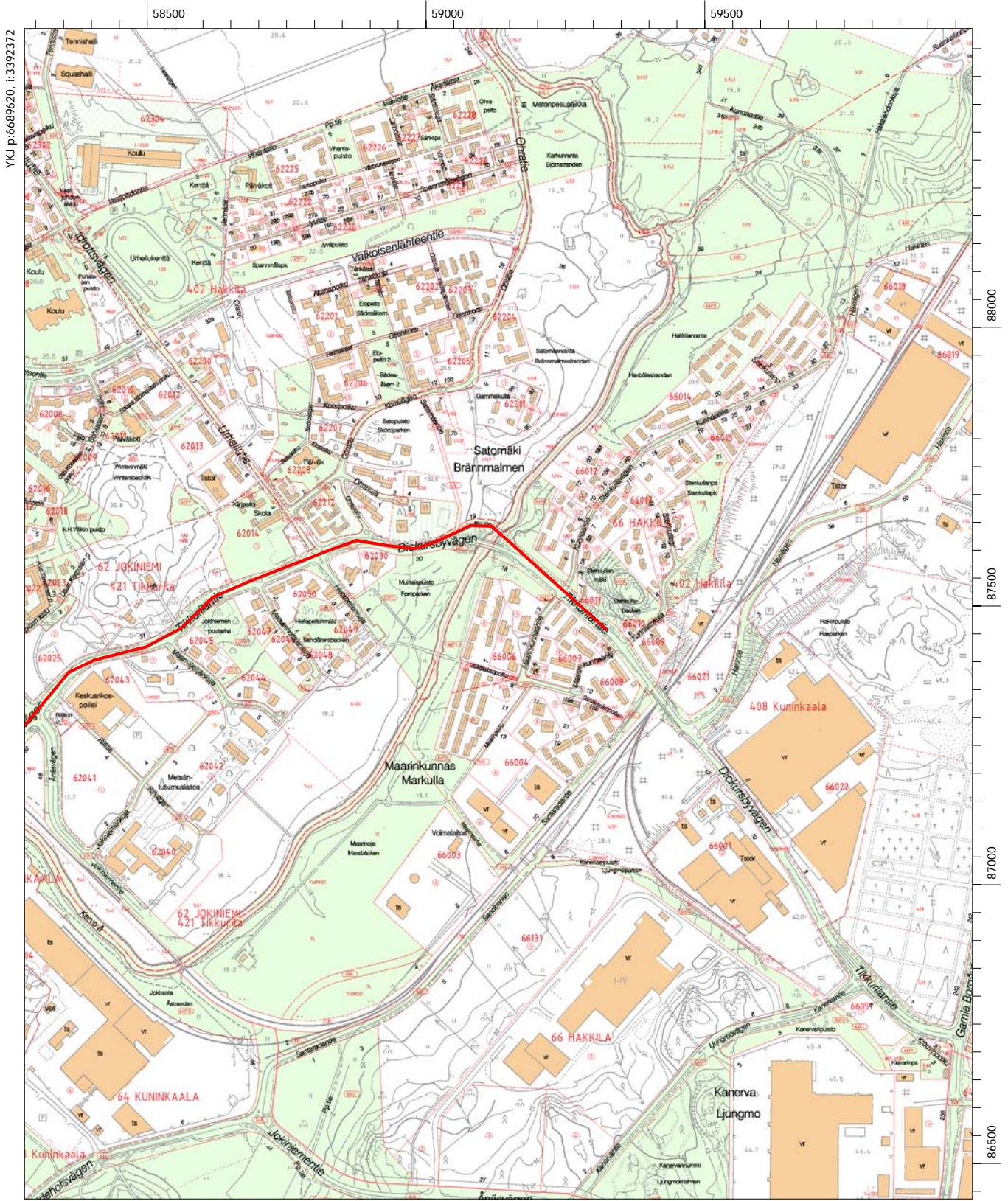

YKJ p:6689252, i:3391088

MK 1:10000

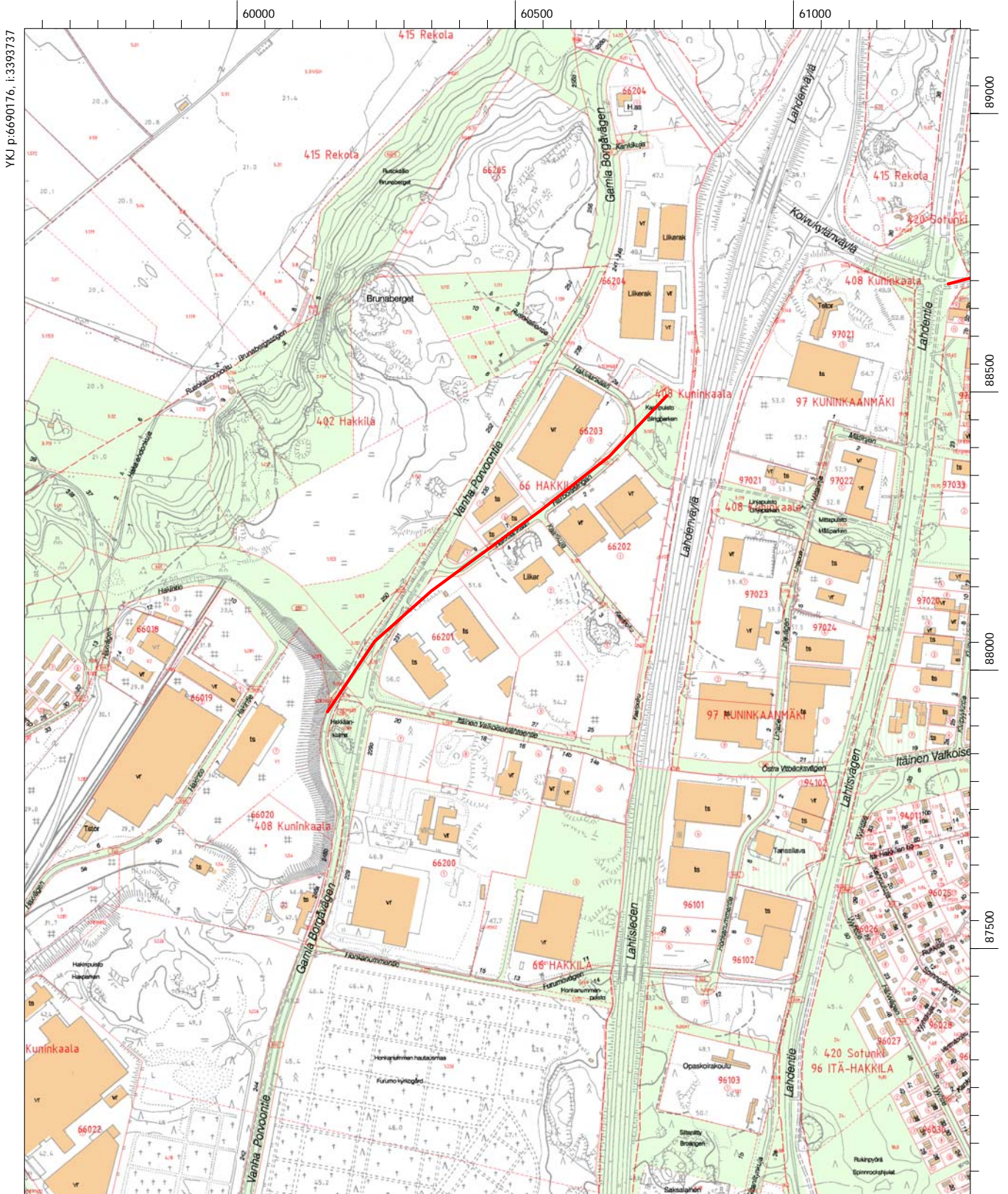
YKJ p:6687151, i:3392789

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Haxböle (Hakkila)

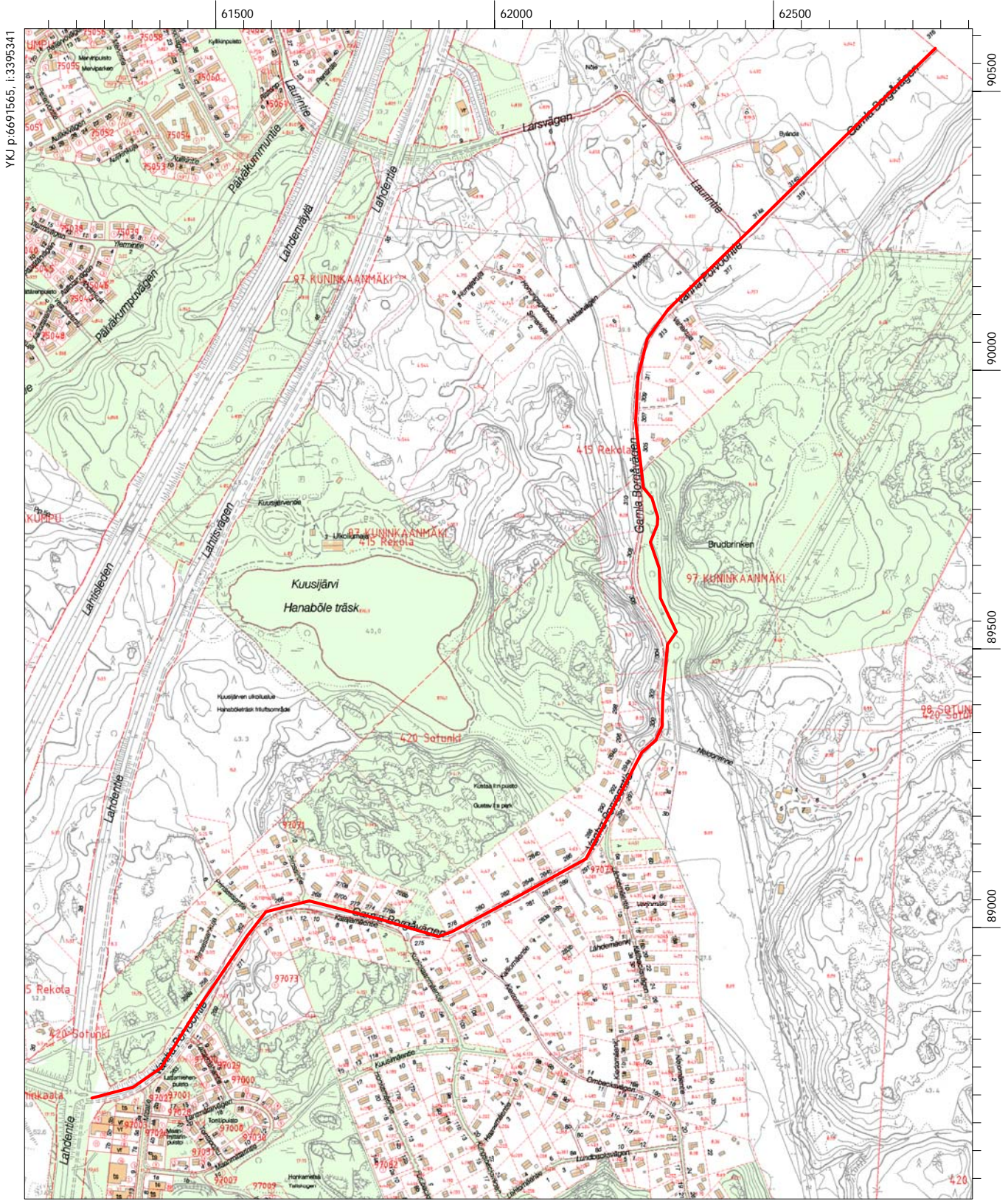
YKJ p:6689620, i:3392372

Kohde 1 Vantaa Suuri Rantatie, Honkanummi

YKJ p:6690176, i:3393737

Kohde 1
Vantaa
Suuri Rantatie, Kuninkaanmäki

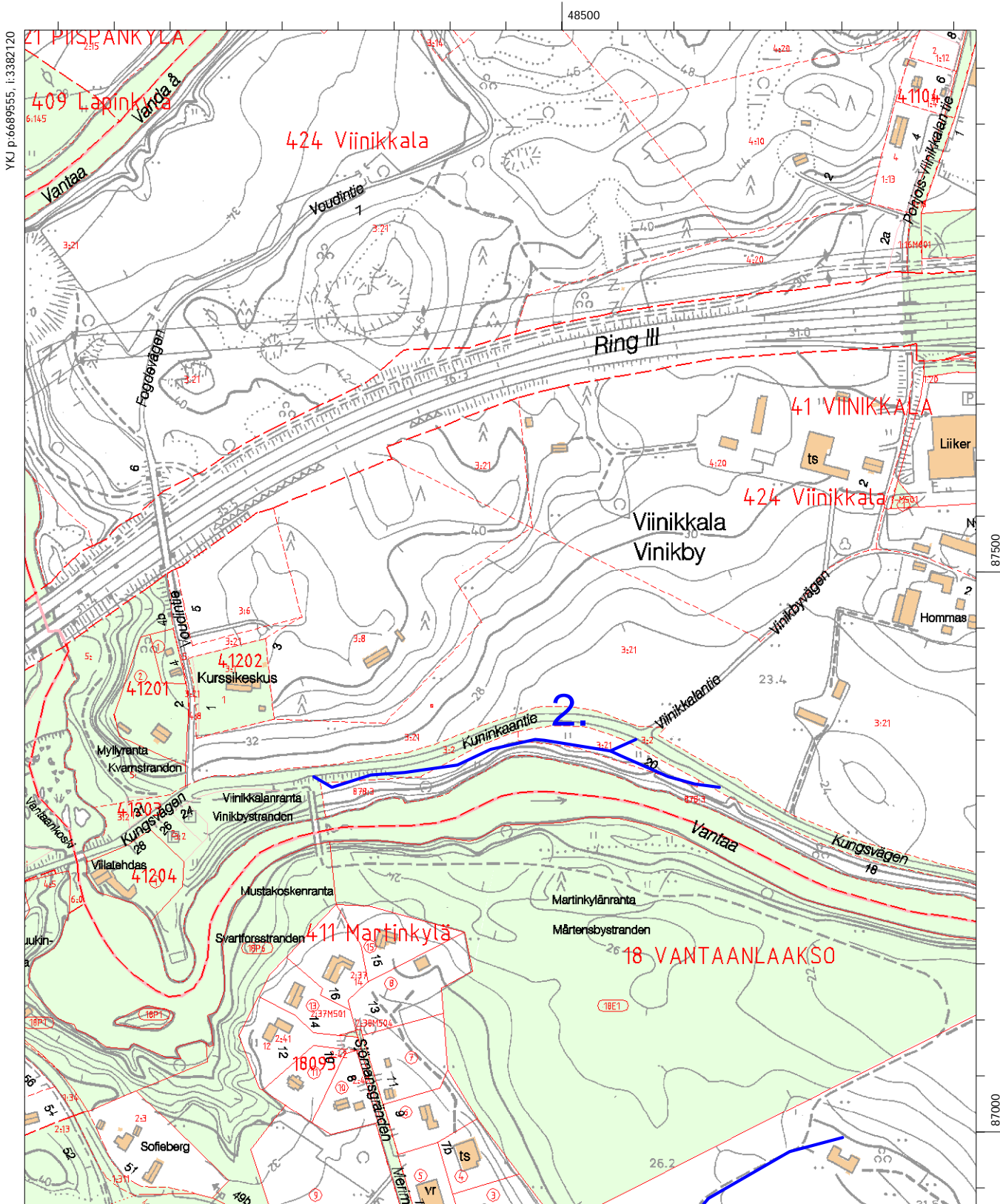
YKJ p:6691565, i:3395341

MK 1:10000

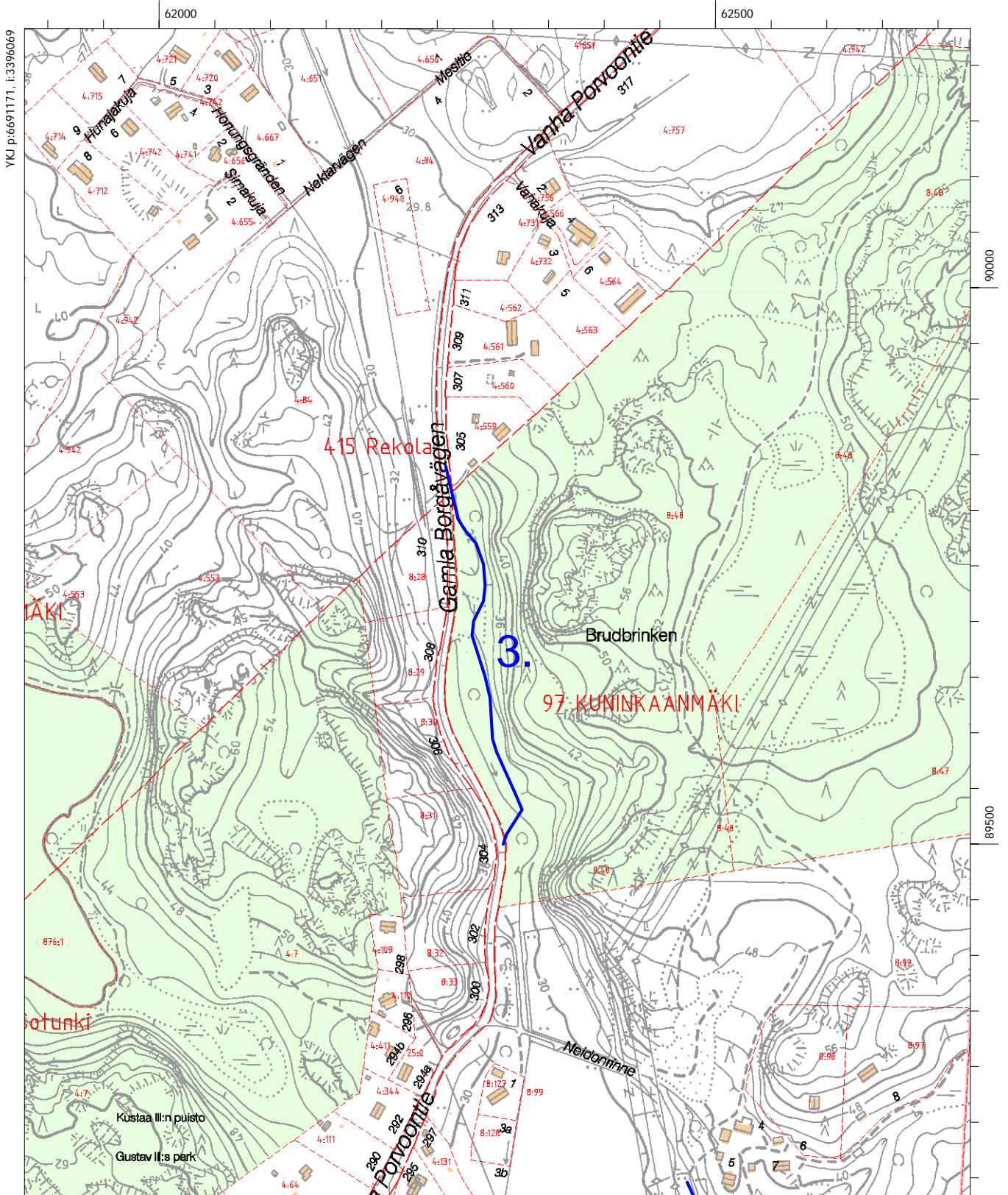
YKJ p:6689464, i:3397041

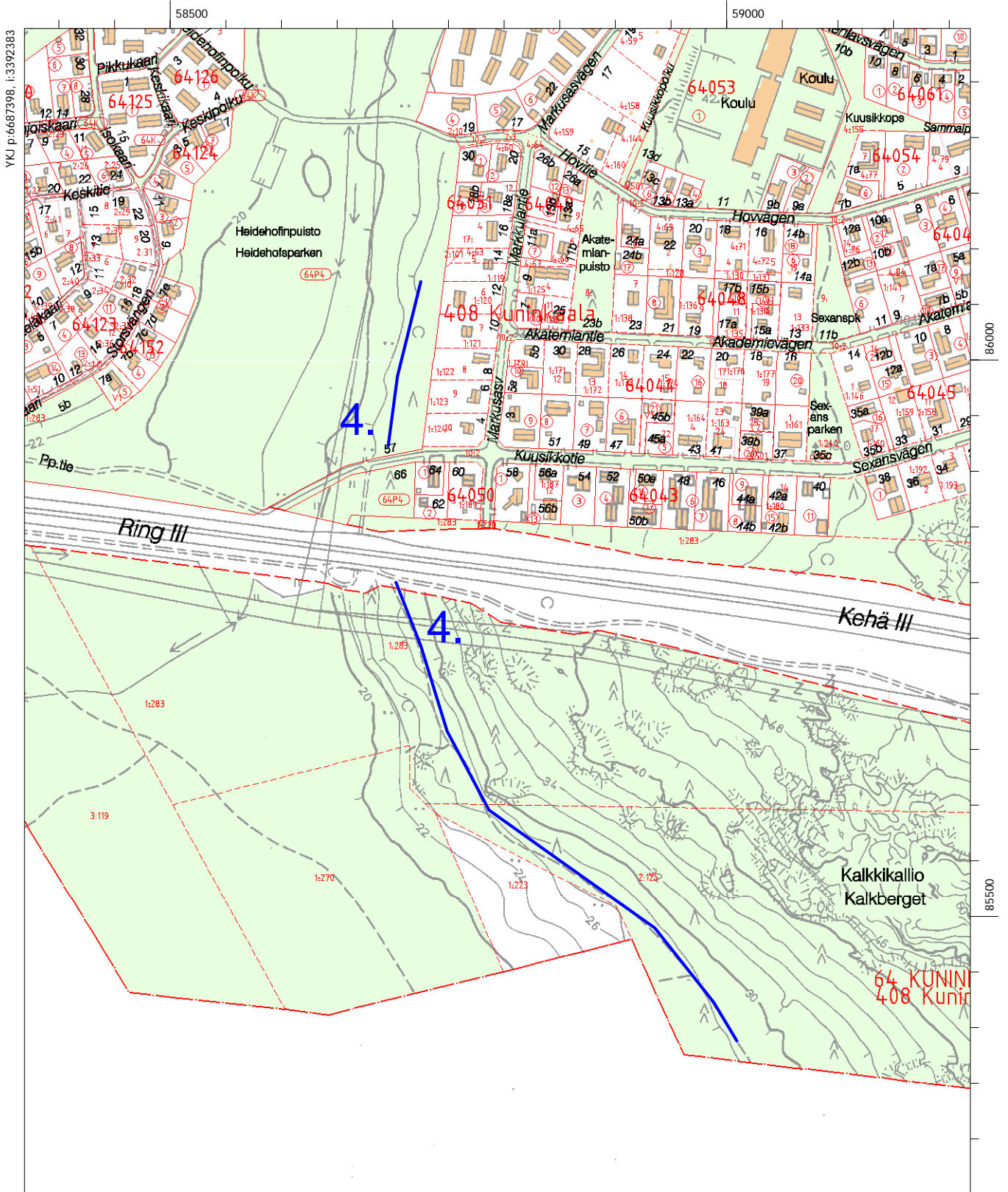
Kohde 2
Vantaa
Suuri Rantatie, Vinickby (Viinikkala) - Sillböle (Silvola)

Kohde 3
Vantaa
Suuri Rantatie, Kuninkaanmäki - Sipoo, Myrby

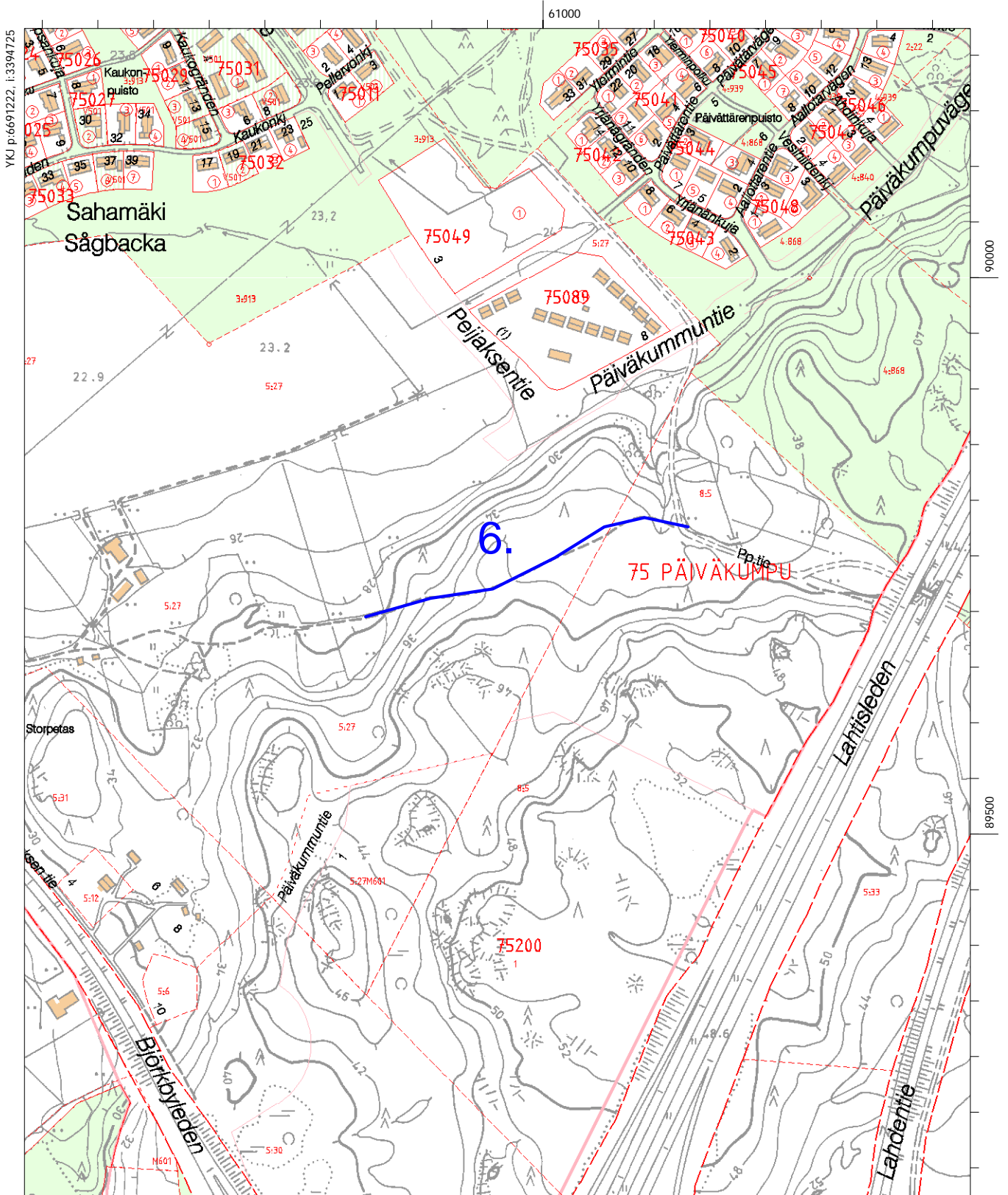

Kohde 4
Vantaa
Fastböle (Kuninkaala) - Malmsby (Malmi)

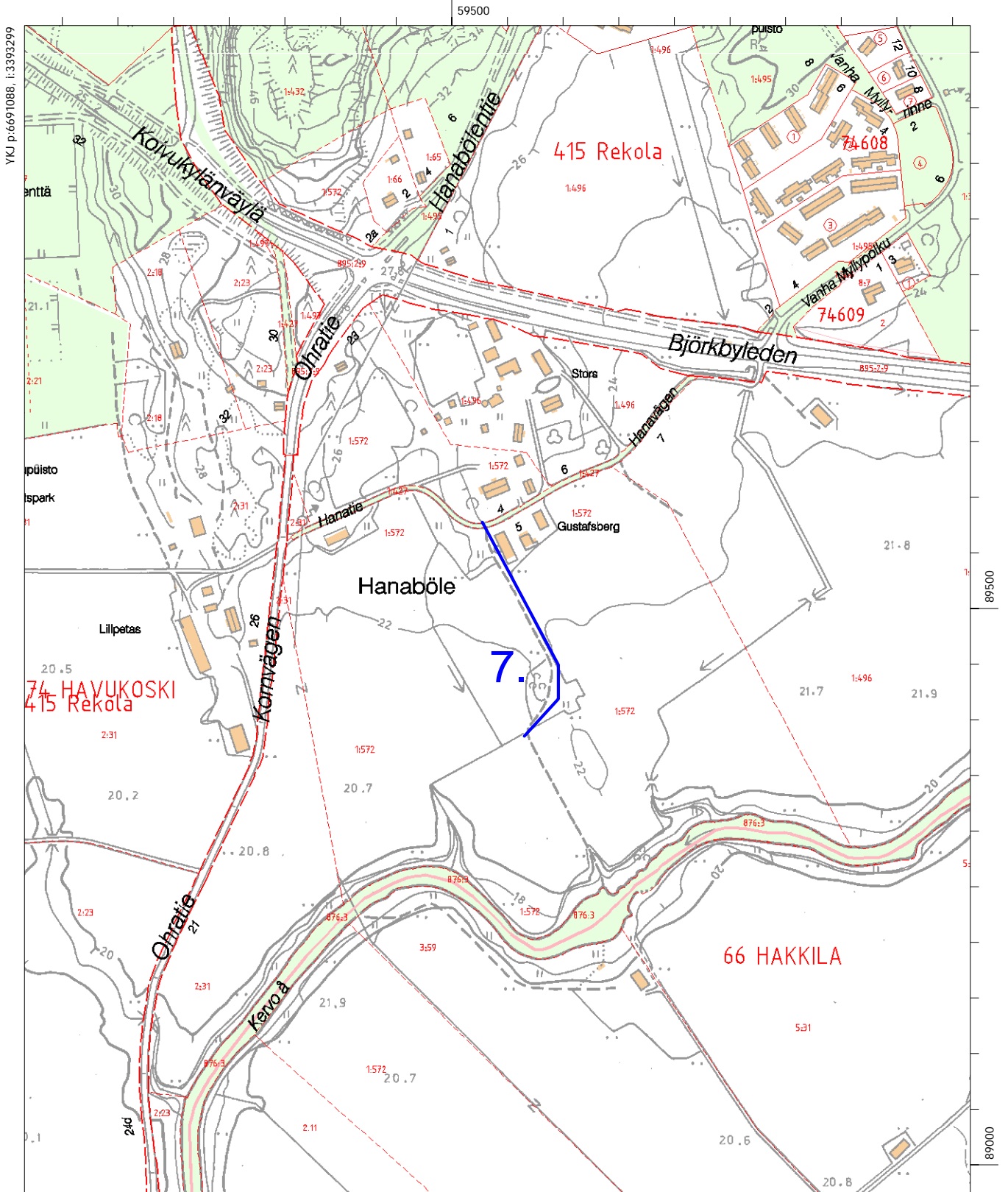

Kohde 6
Vantaa
Hanaböle - Suuri Rantatie

Kohde 7
Vantaa
Hanaböle, Storgårds - Pejas

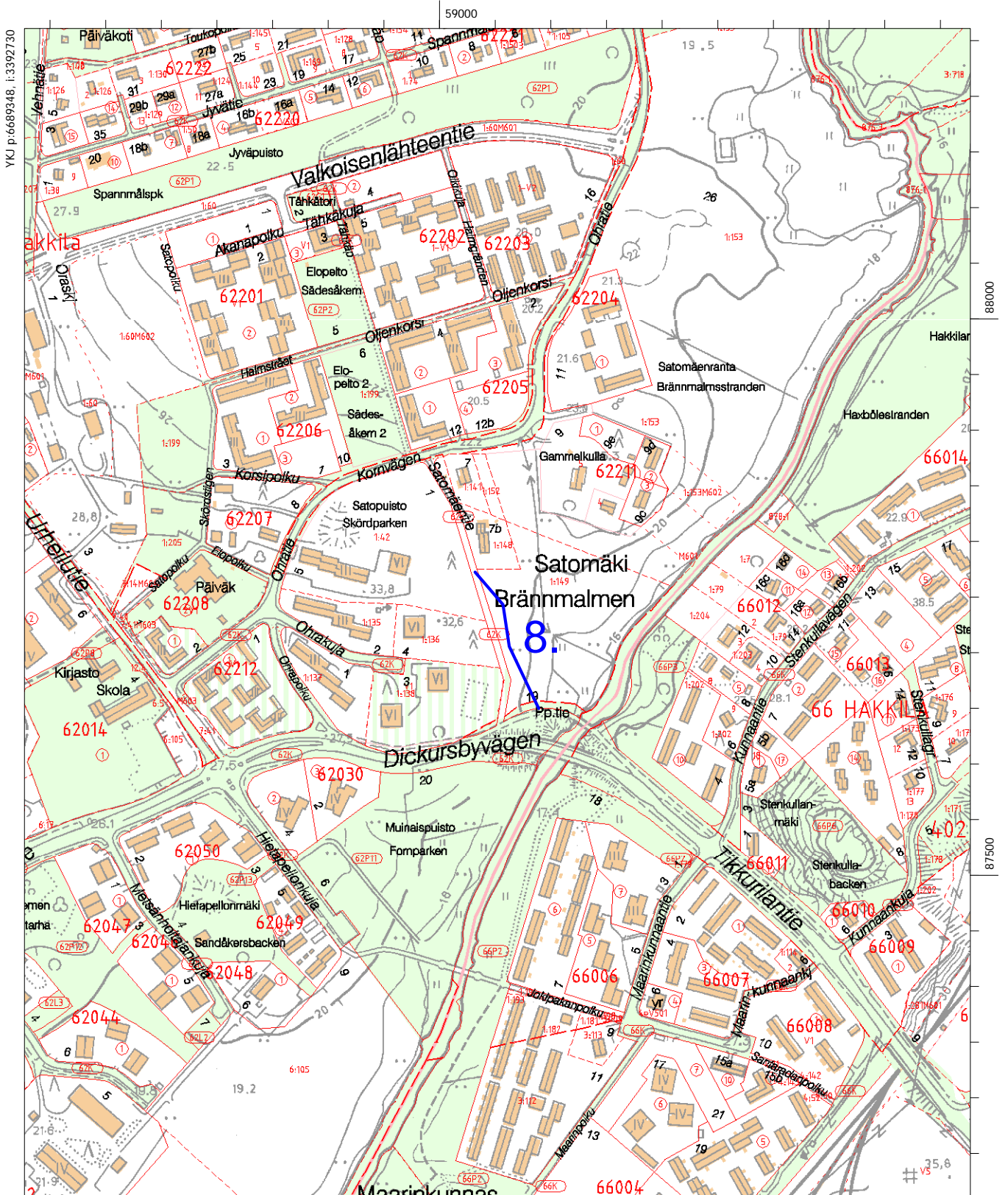

YKJ p:6691088, i:3393299

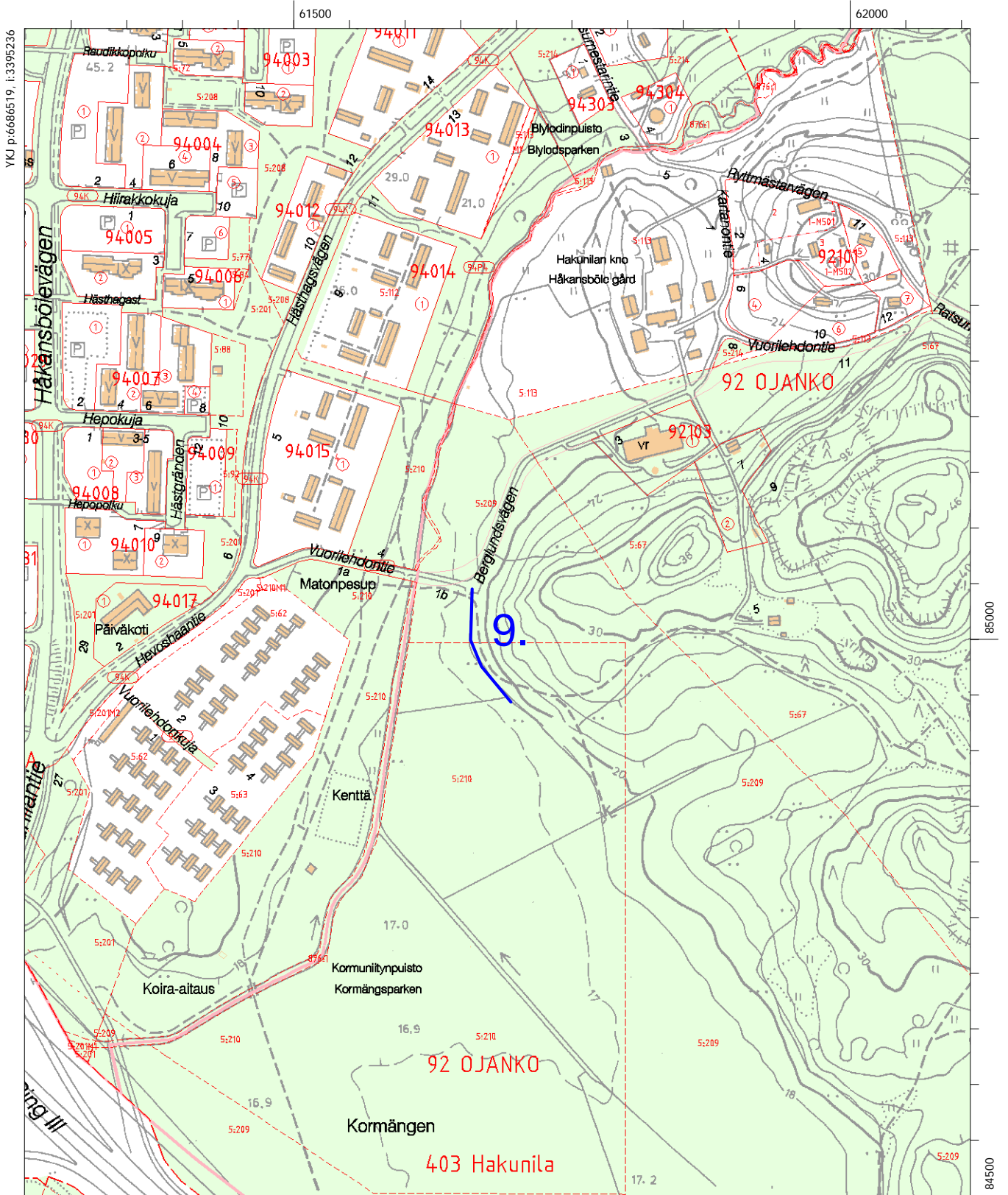
MK 1:5000

YKJ p:6690037, i:3394149

Kohde 8
Vantaa
Haxböle (Hakkila) - Suuri Rantatie

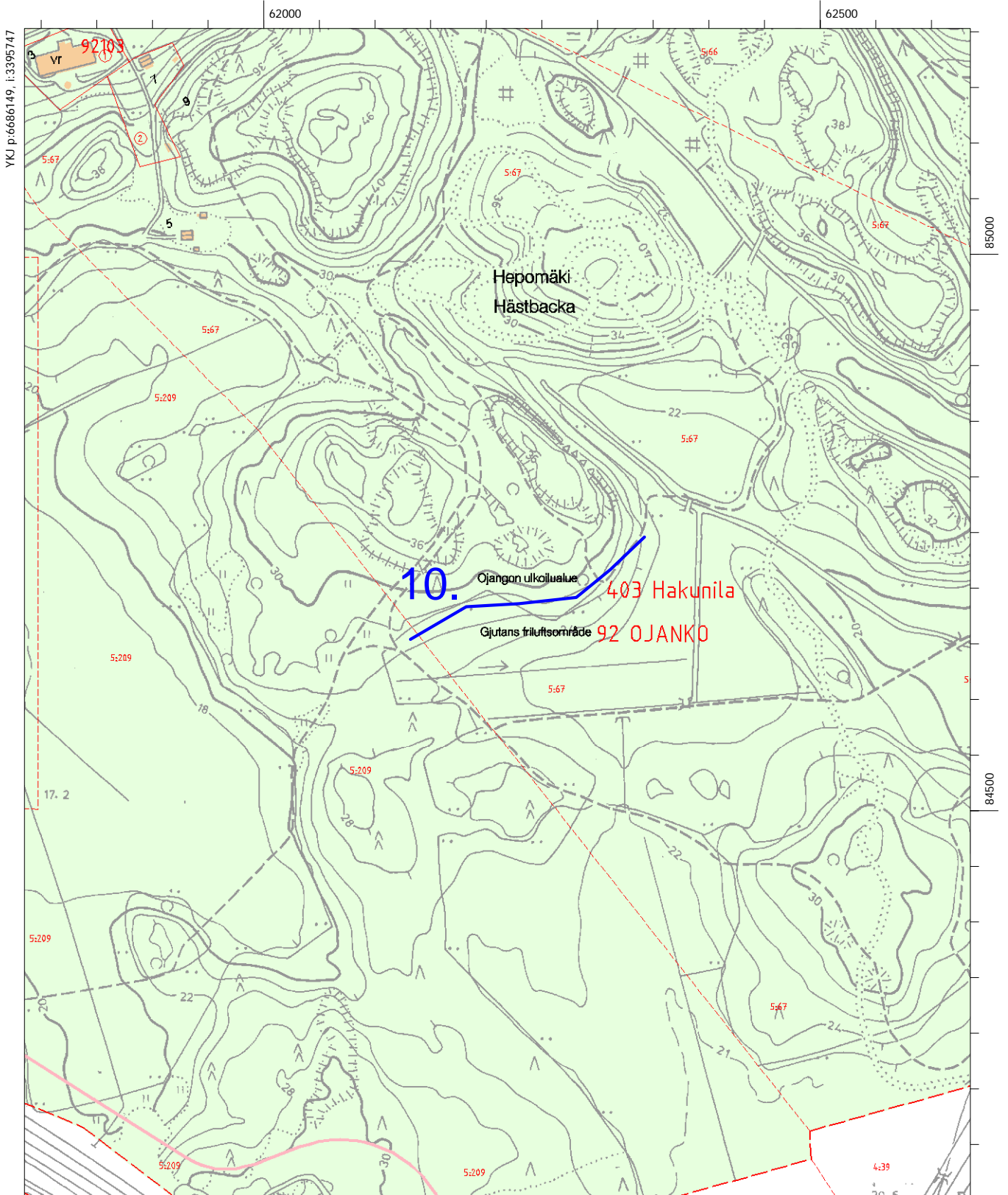
Kohde 9
Vantaa
Häkansbölen (Hakunilan) kartano - Kormängs åkern

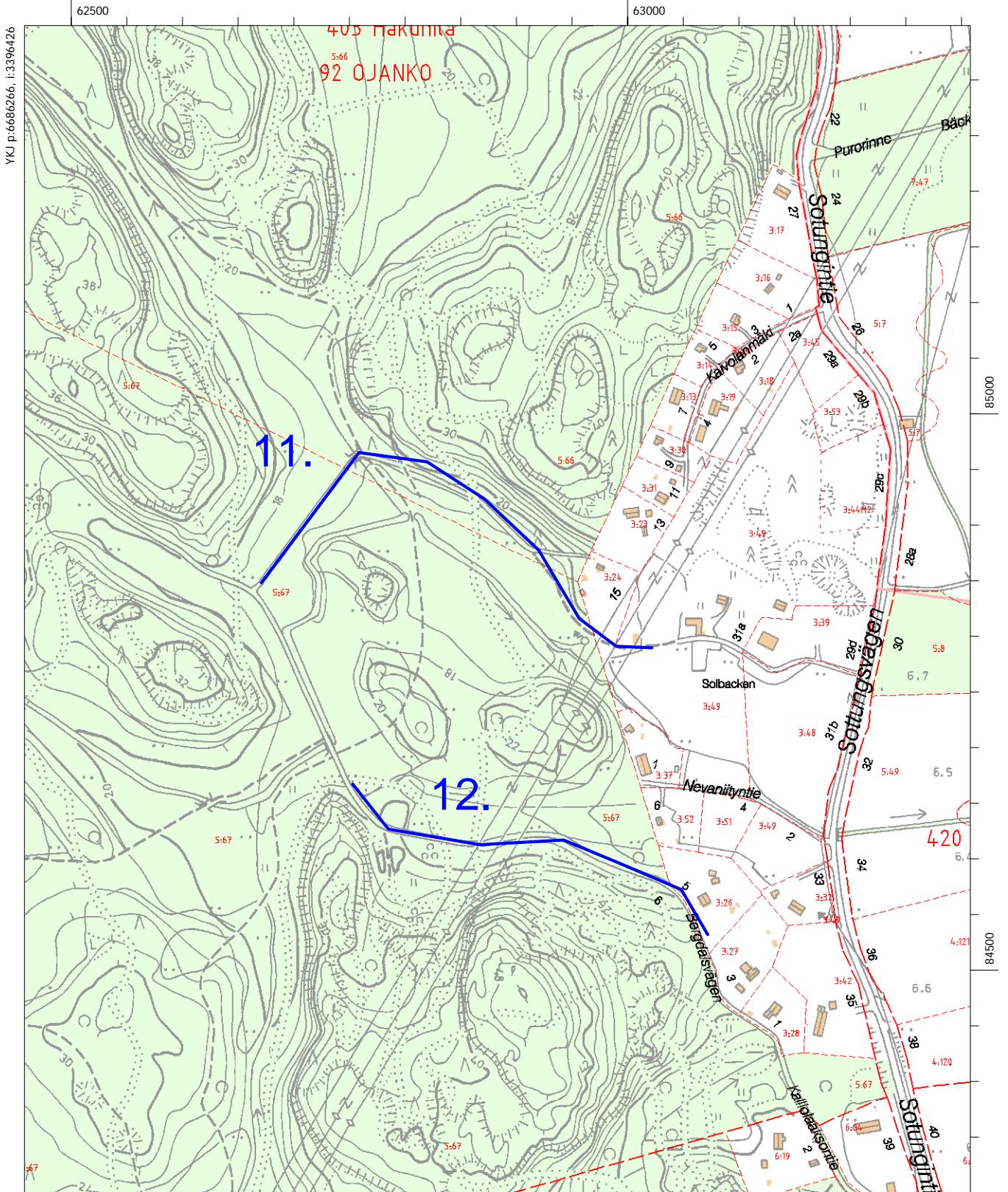
YKJ p:6686519, i:3395236

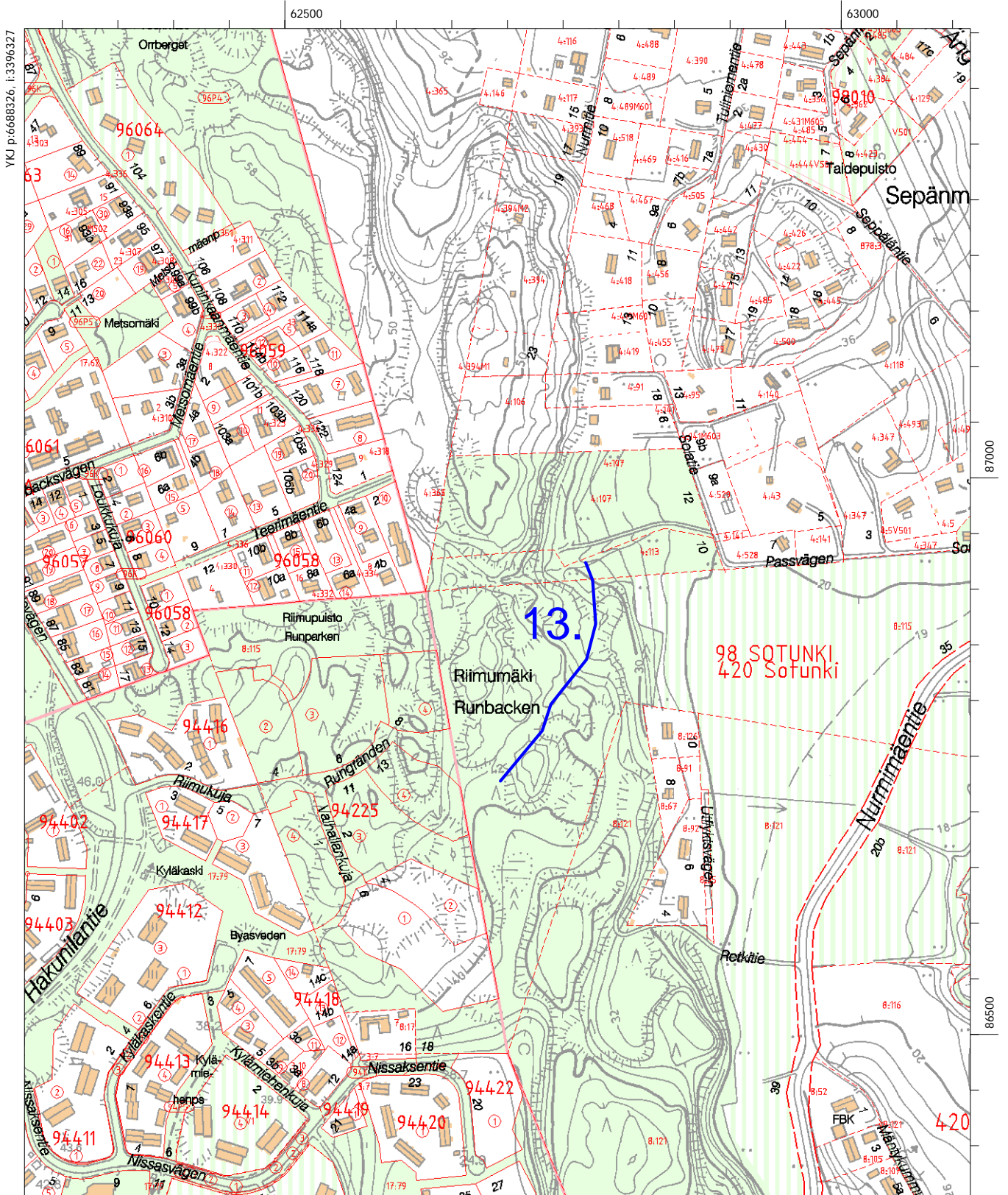
Kohde 10
Vantaa
Häkansböle (Hakunila), Storisäkern

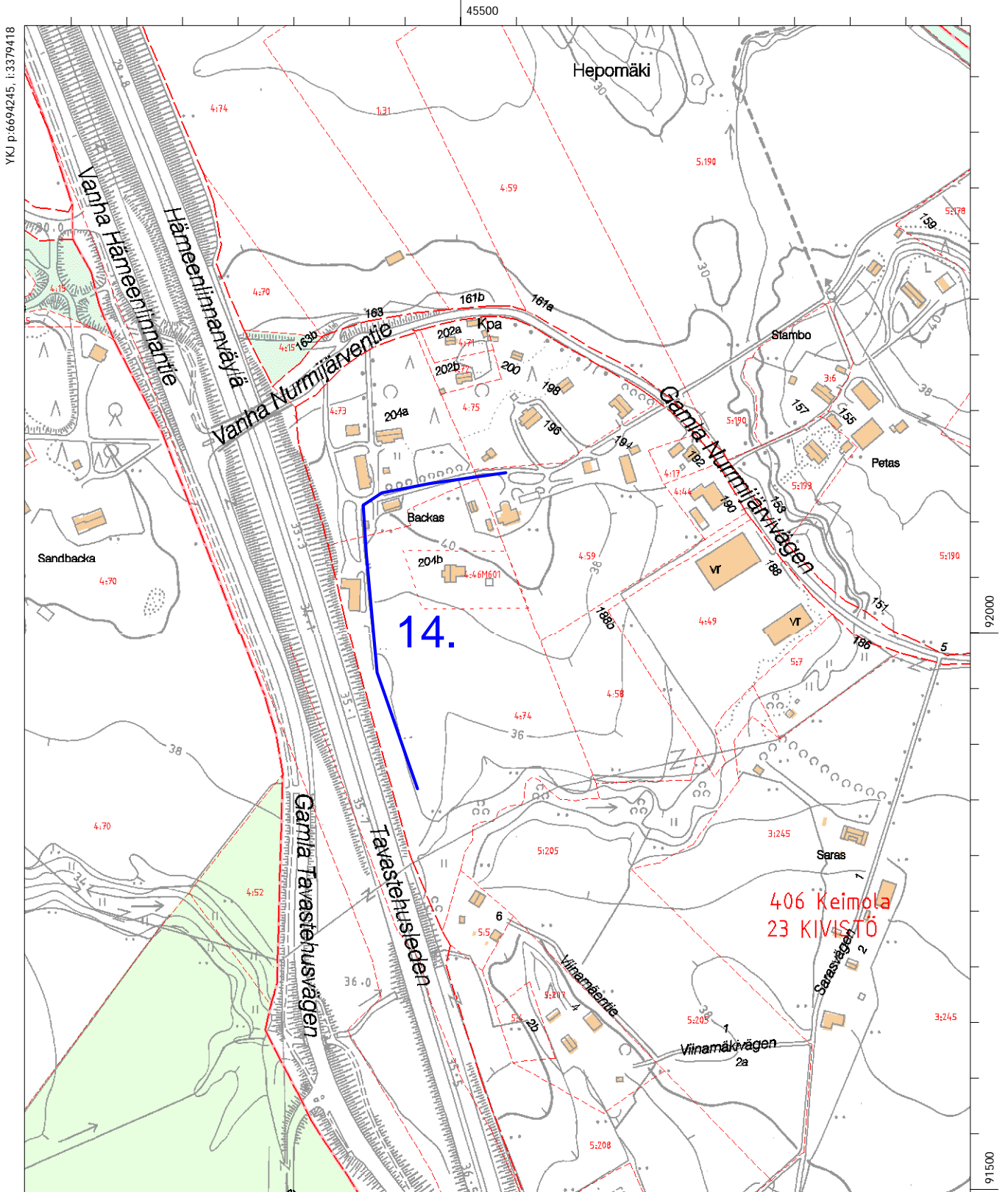
Kohteet 11 ja 12
Vantaa
Häkansböle (Hakunila), Brands - Solbacka
Häkansböle (Hakunila) - Västersundom (Länsisalmi)

Kohde 13
Vantaa
Häkansböle (Hakunila), Nissbacka - Sottungsby (Sotunki)

Kohde 14
Vantaa
Keimby (Keimola), Gyras - Backas

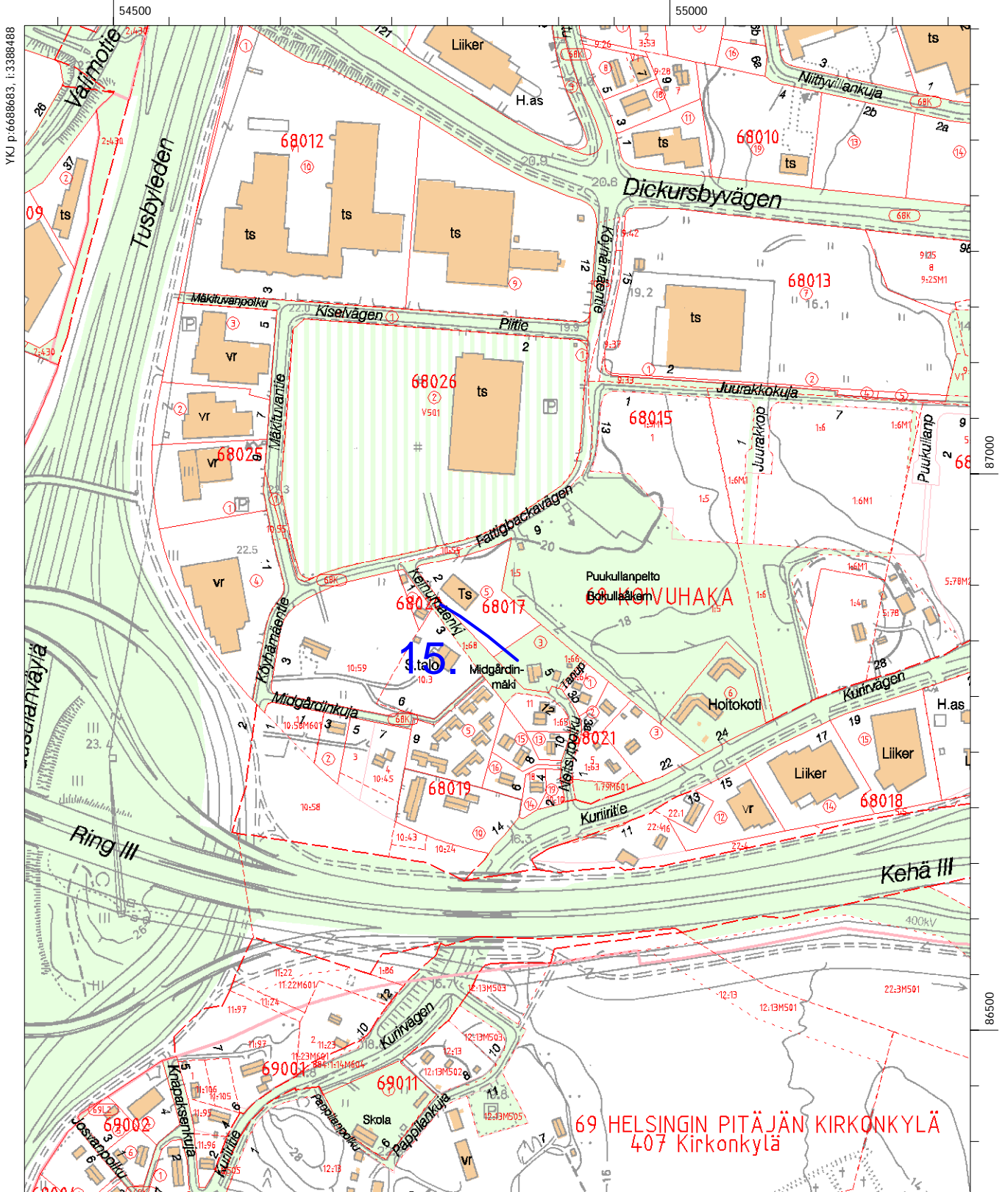
YKJ p:6694245, i:3379418

45500

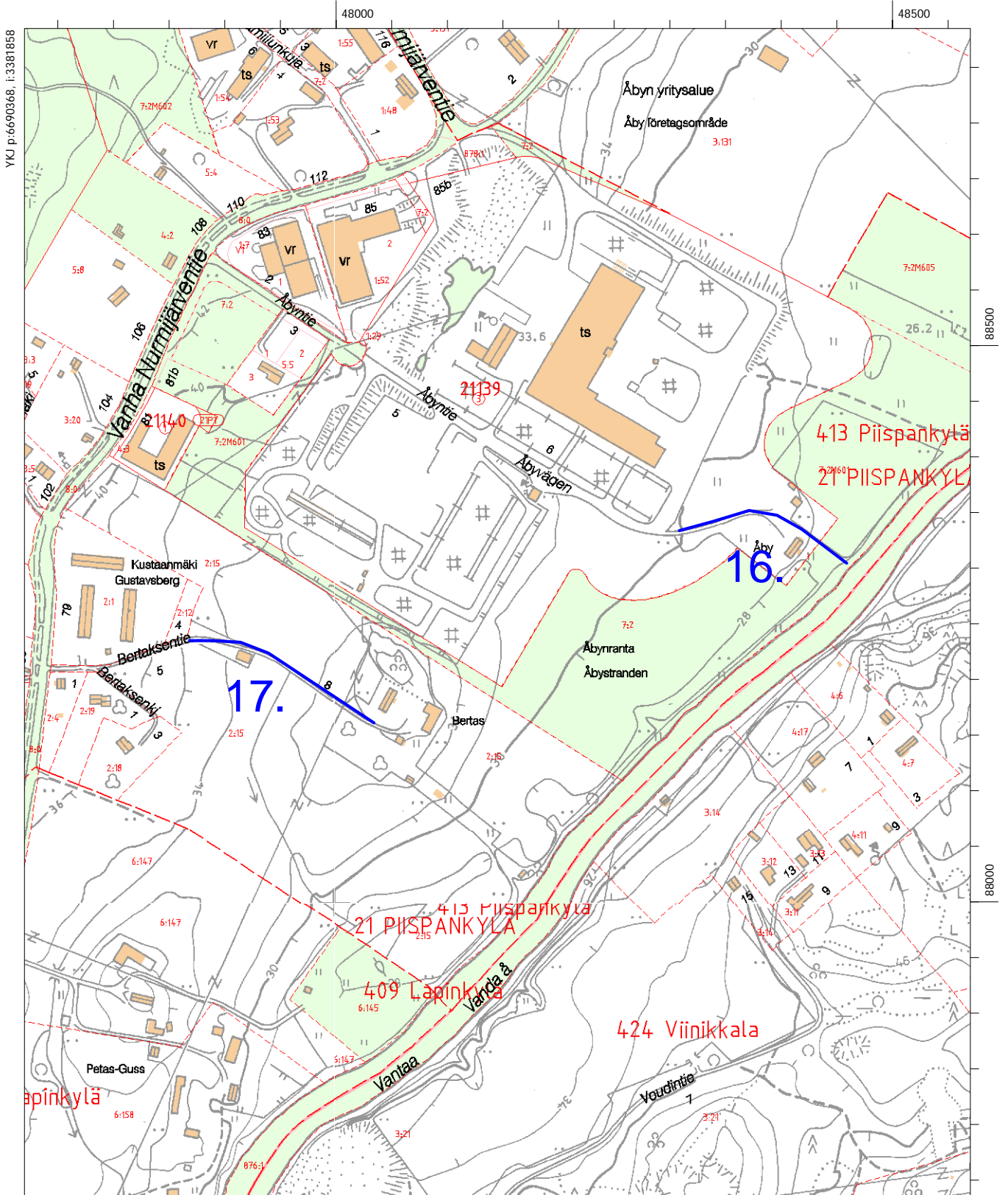
92000

91500

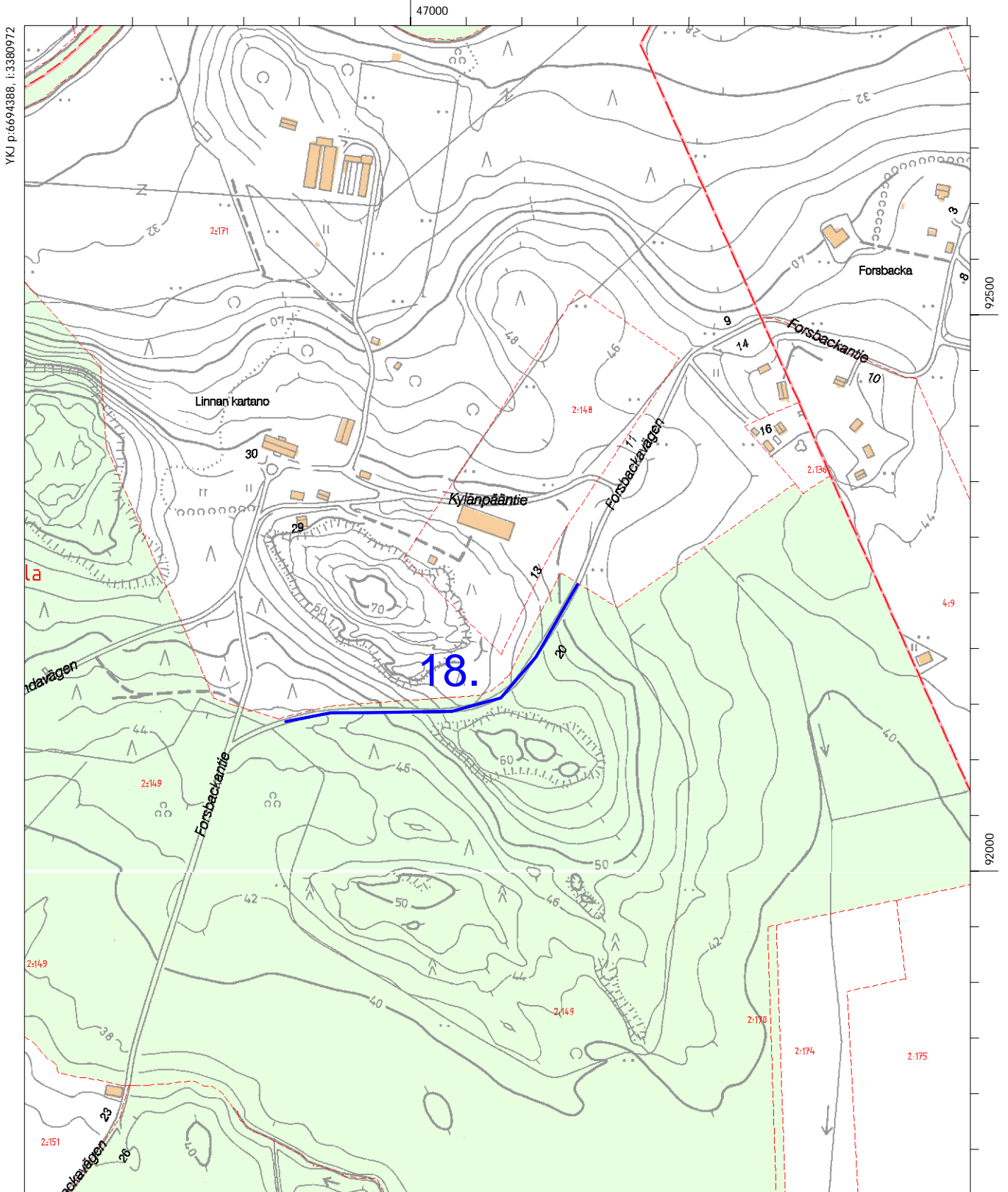
Kohde 15
Vantaa
Kyrkoby (Kirkonkylä), Kuriiritie (Suuri Rantatie) - Köyhämäentie

Kohteet 16 ja 17
Vantaa
Lappböle (Lapinkylä) - Åby
Lappböle (Lapinkylä), Bertas

Kohde 18
Vantaa
Linna - Keimby (Keimola)

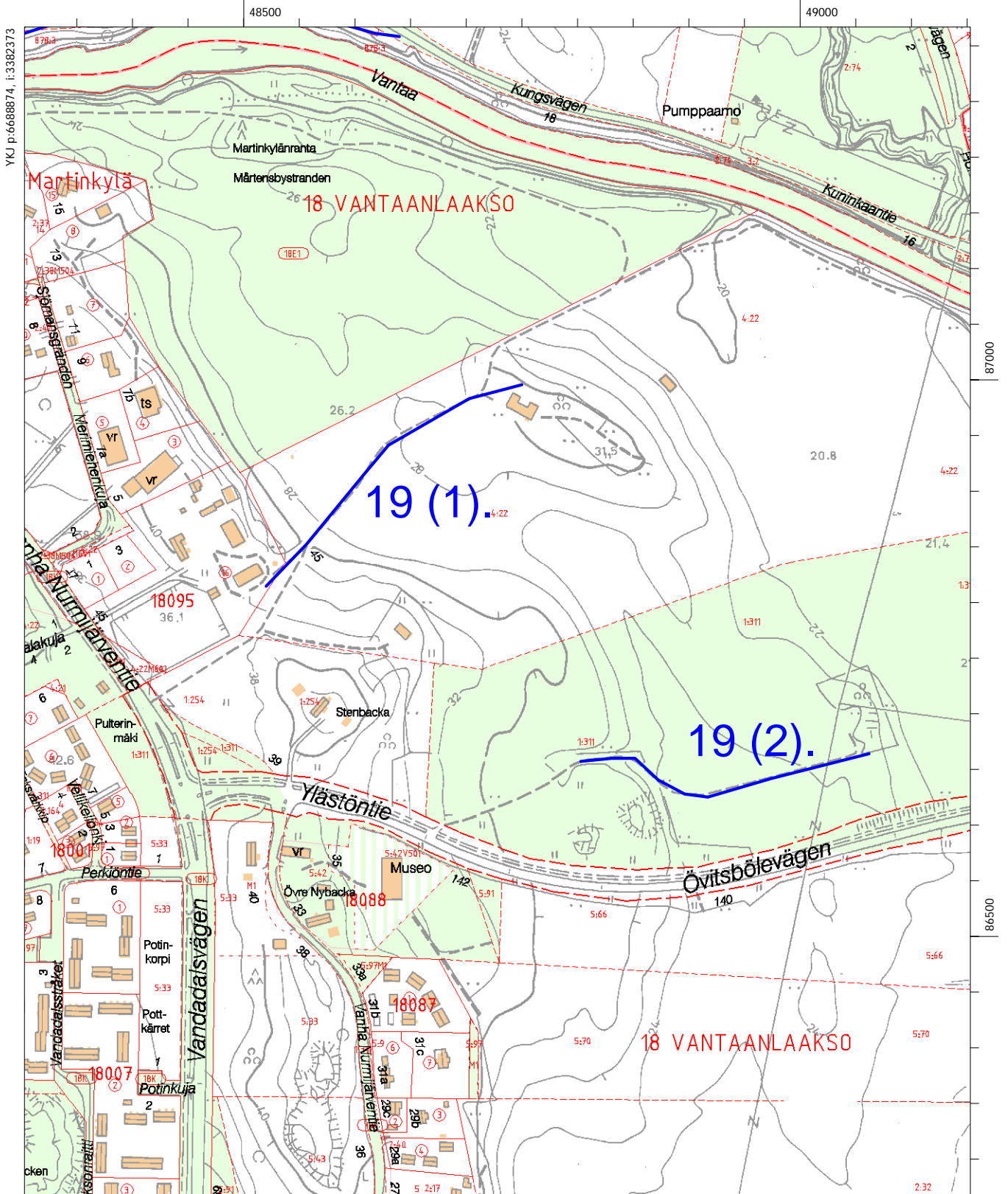

YKJ p:6694388, i:3380972

MK 1:5000

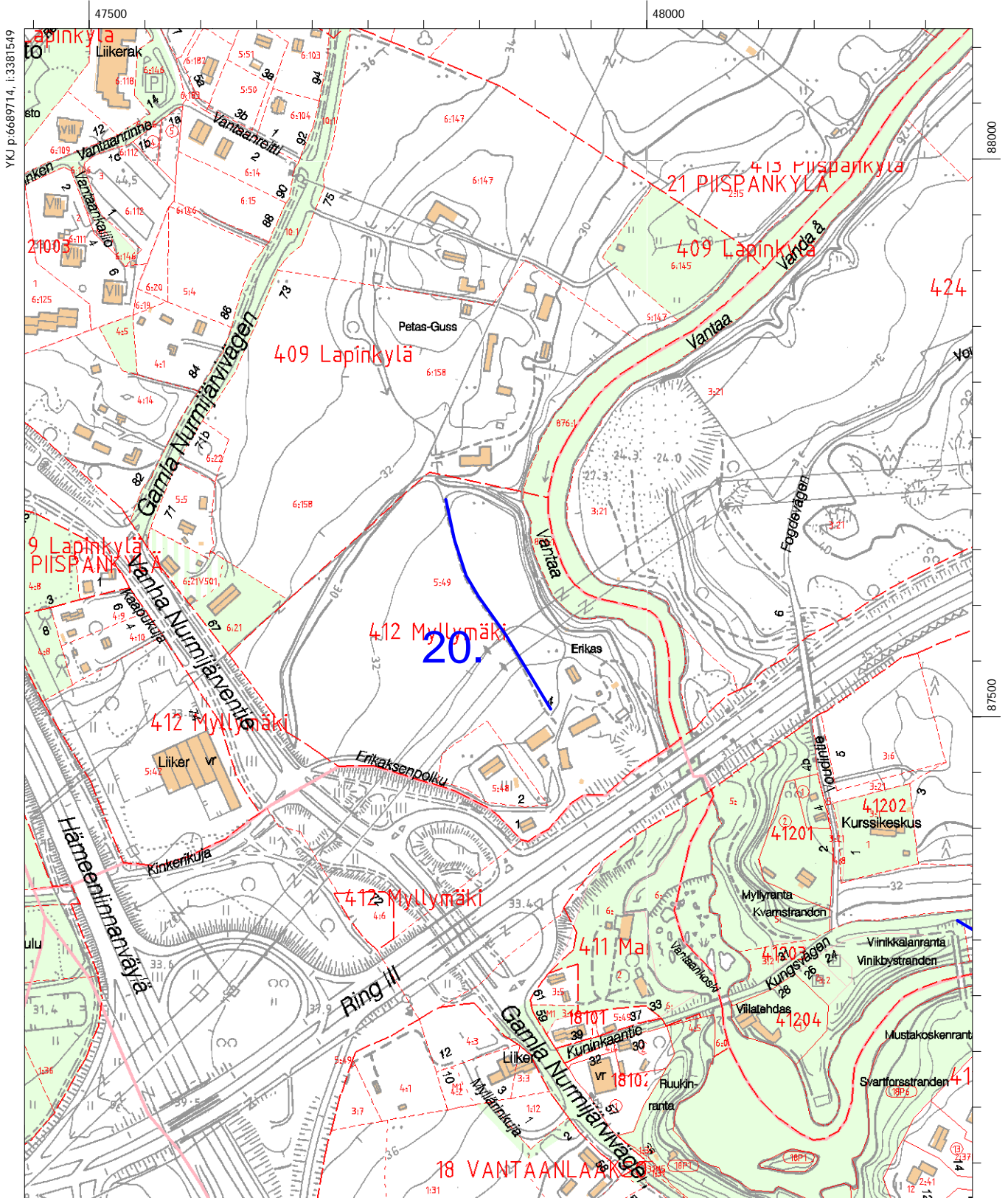
YKJ p:6693338, i:3381822

Kohde 19
Vantaa
Mårtensby (Martinkylä): 1) Guus, Smeds, Bulders; 2) Lillas

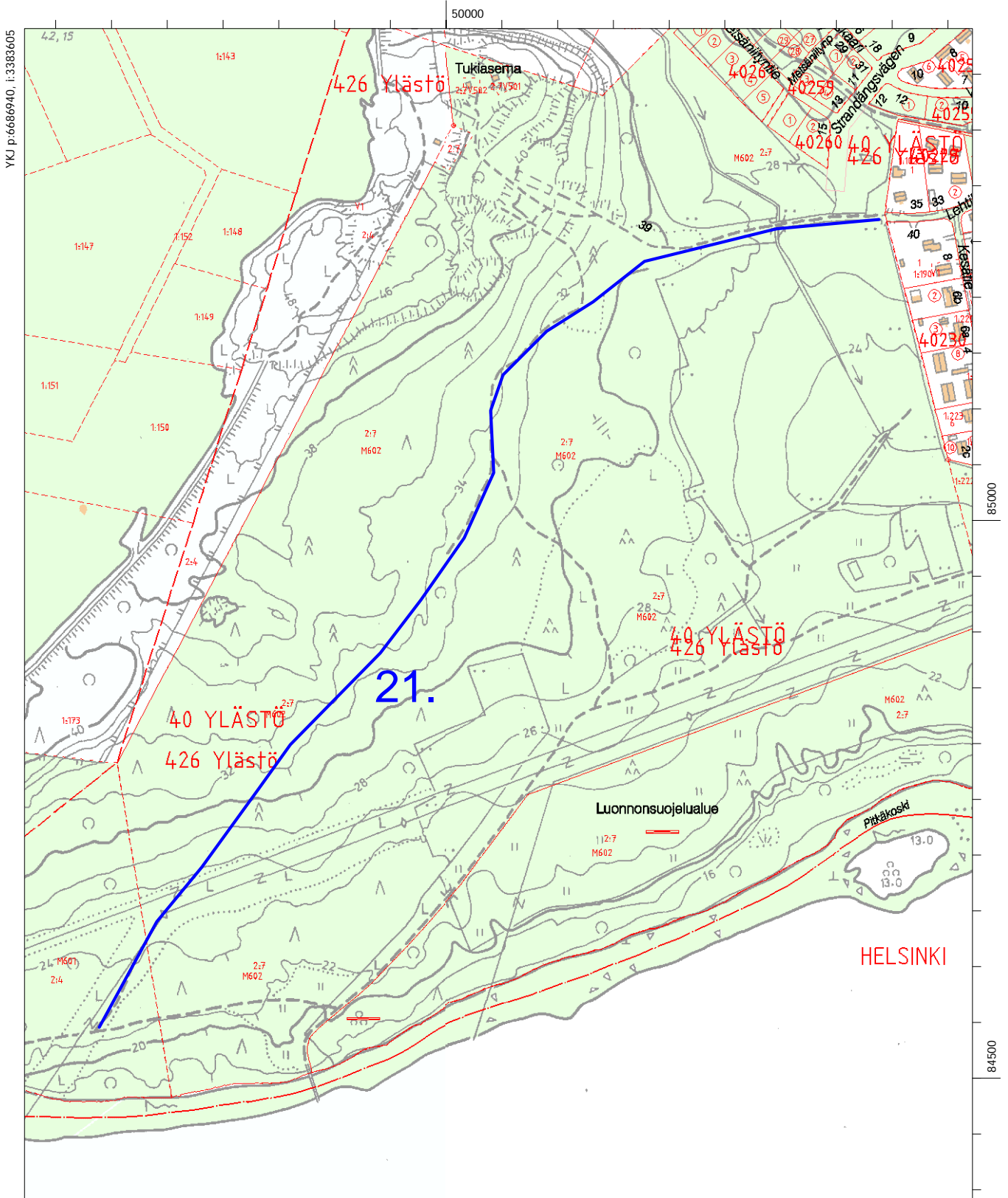

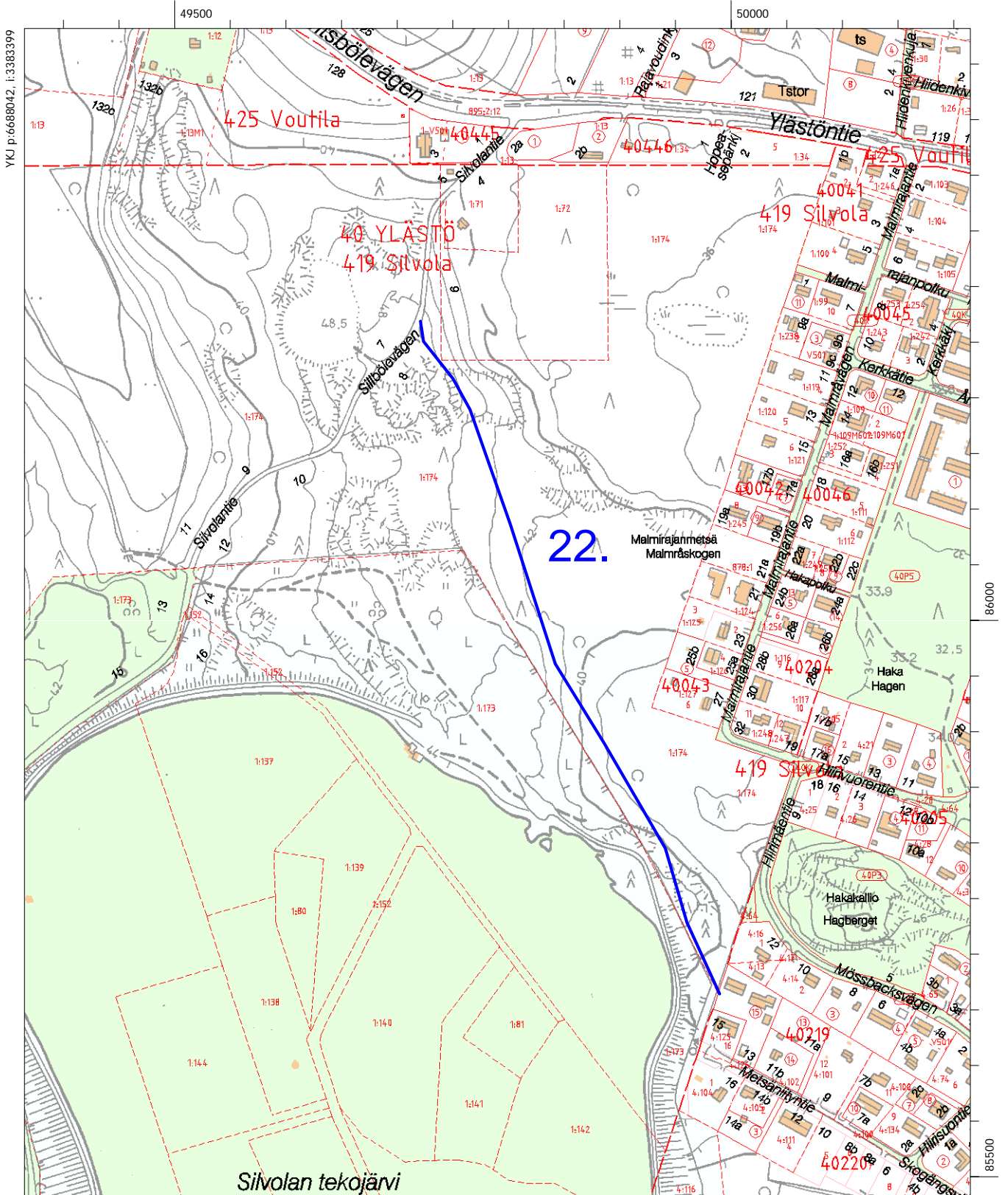
Kohde 20
Vantaa
Kvarnbacka (Myllykylä) - Lappböle (Lapinkylä)

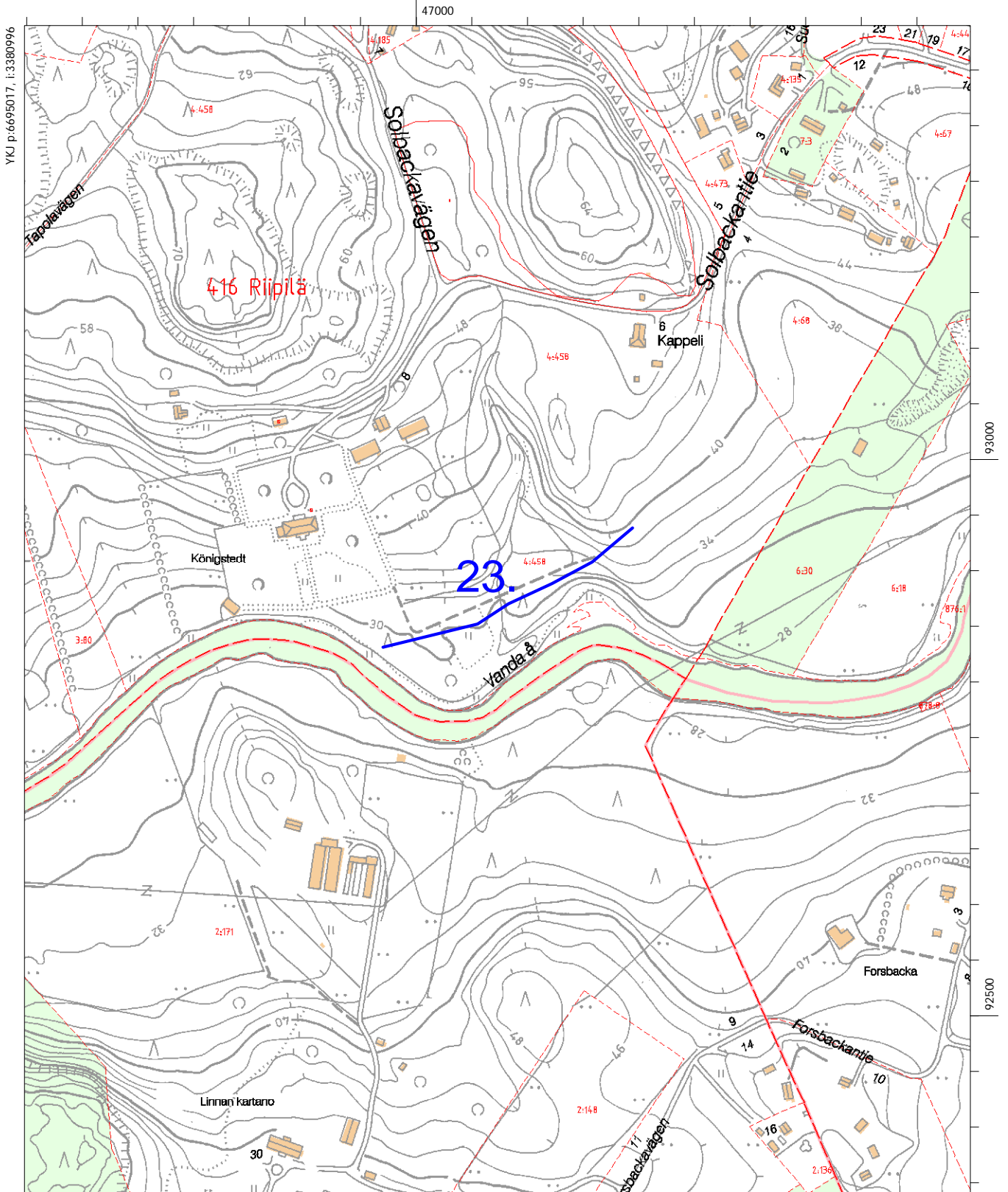
Kohde 21
Vantaa
Sillböle (Silvola), torppa - Övitsböle (Ylästö)

Kohde 22
Vantaa
Silvola (Sillböle), Brutuby (Voutila) - Övitsböle (Ylästö)

Kohde 23
Vantaa
Sjöskog (Seutula) - Ripuby (Riipilä)

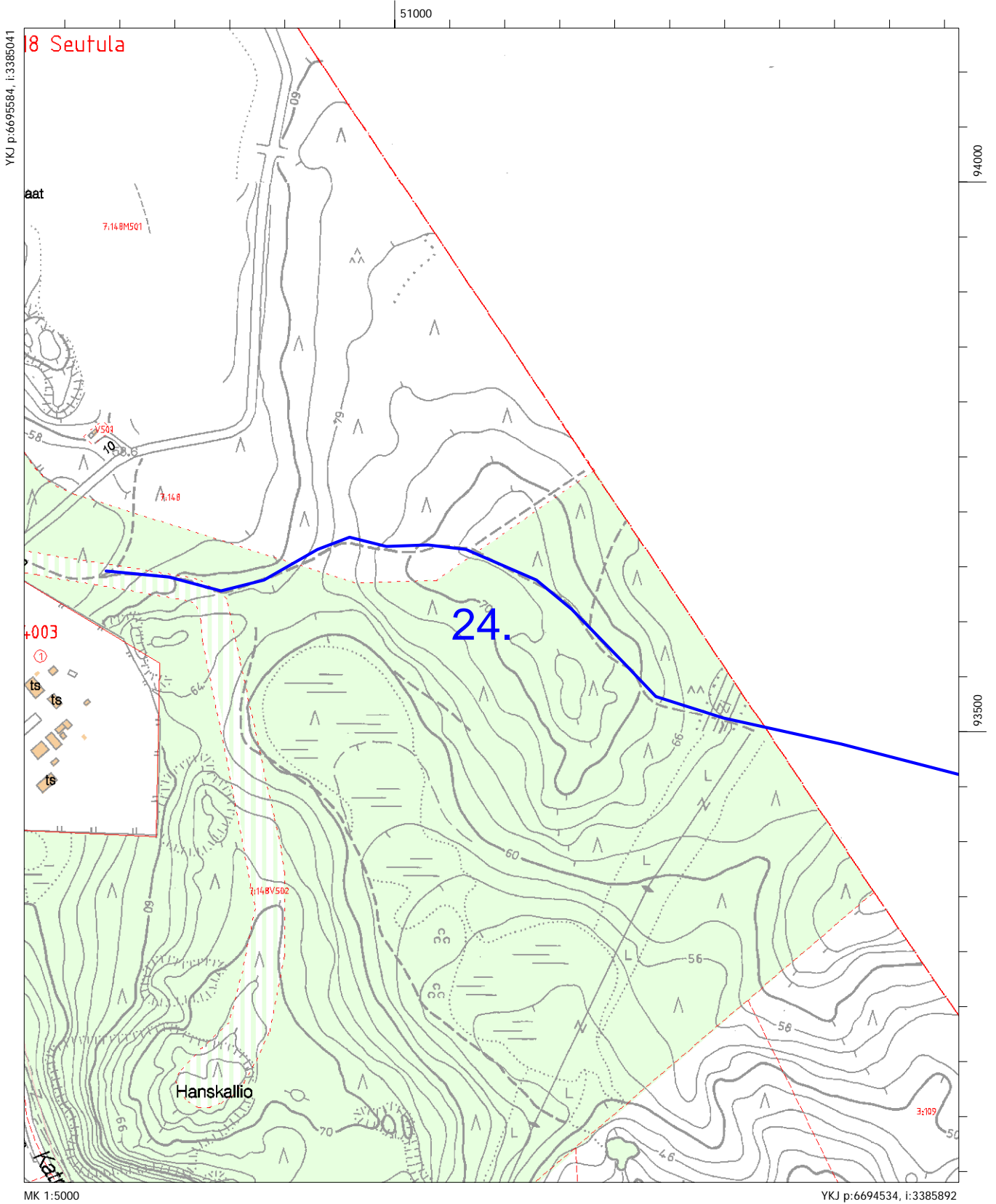

YKJ p:6695017, i:3380996

MK 1:5000

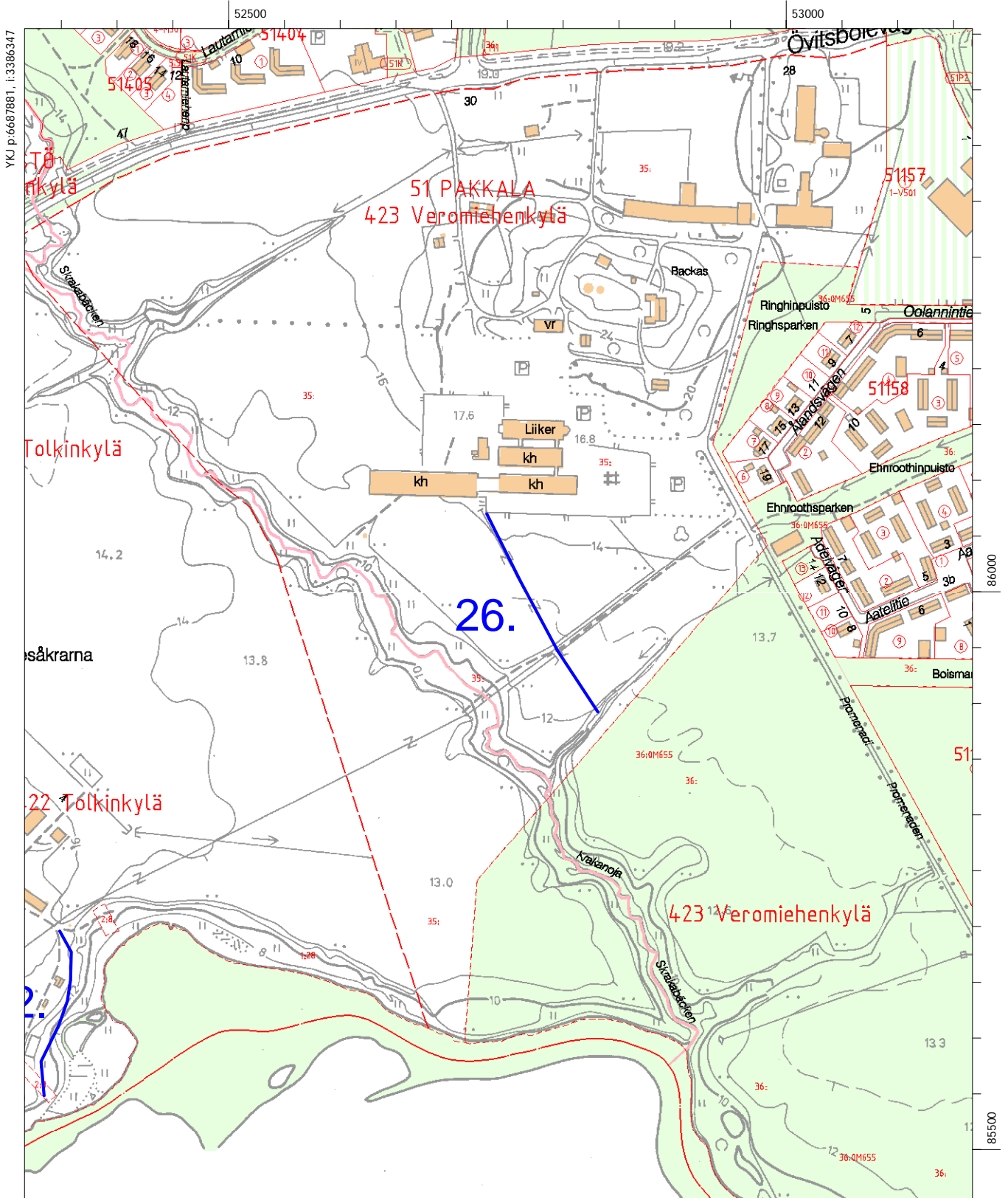
YKJ p:6693967, i:3381846

Kohde 24
Vantaa
Sjöskog (Seutula) - Tuusulan Myllykylä

Kohde 26
Vantaa
Skattmansby (Veromiehenkylä), Nedebyggarne - Backas

YKJ p:6687881, i:3386347

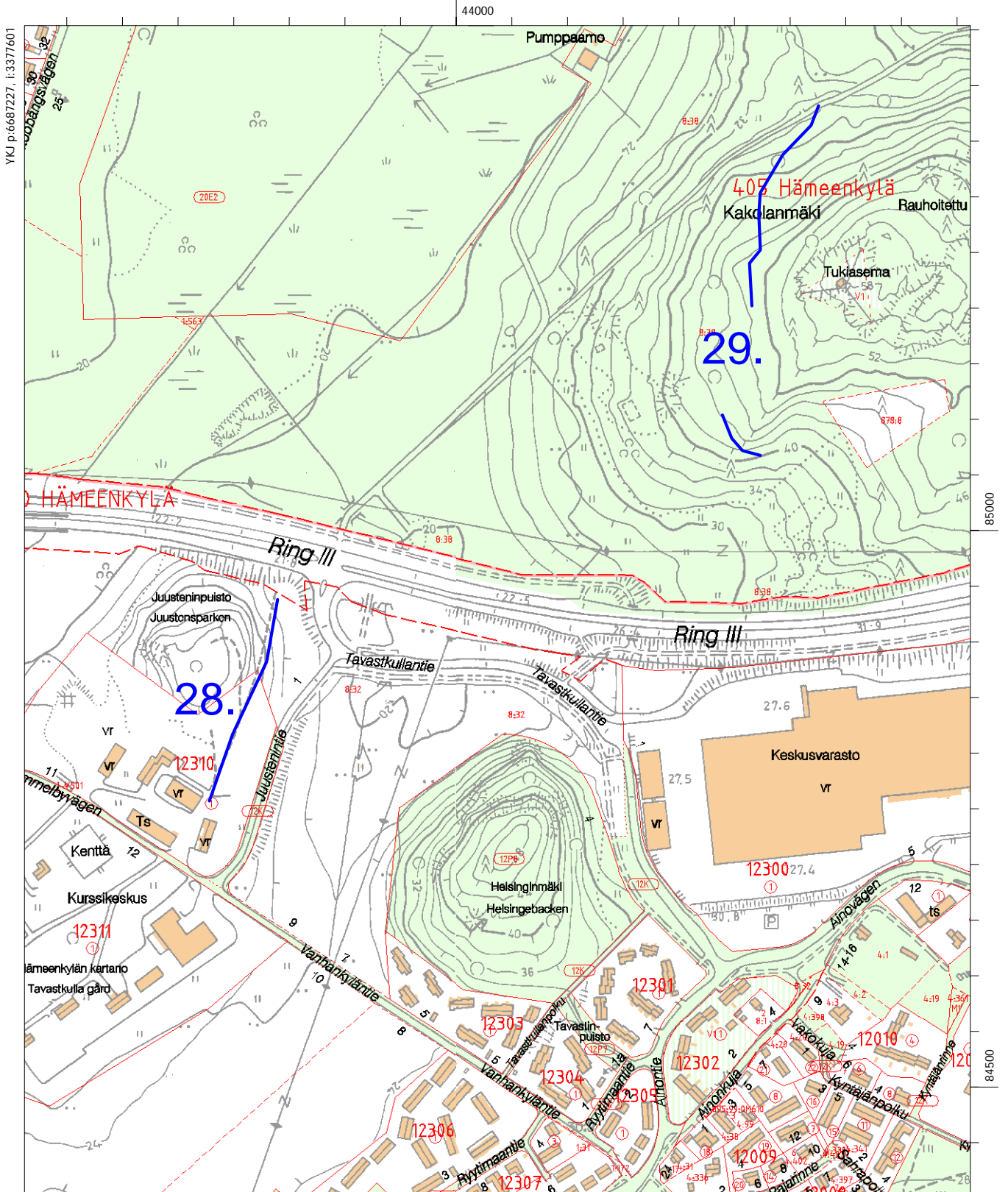

Kohteet 28 ja 29

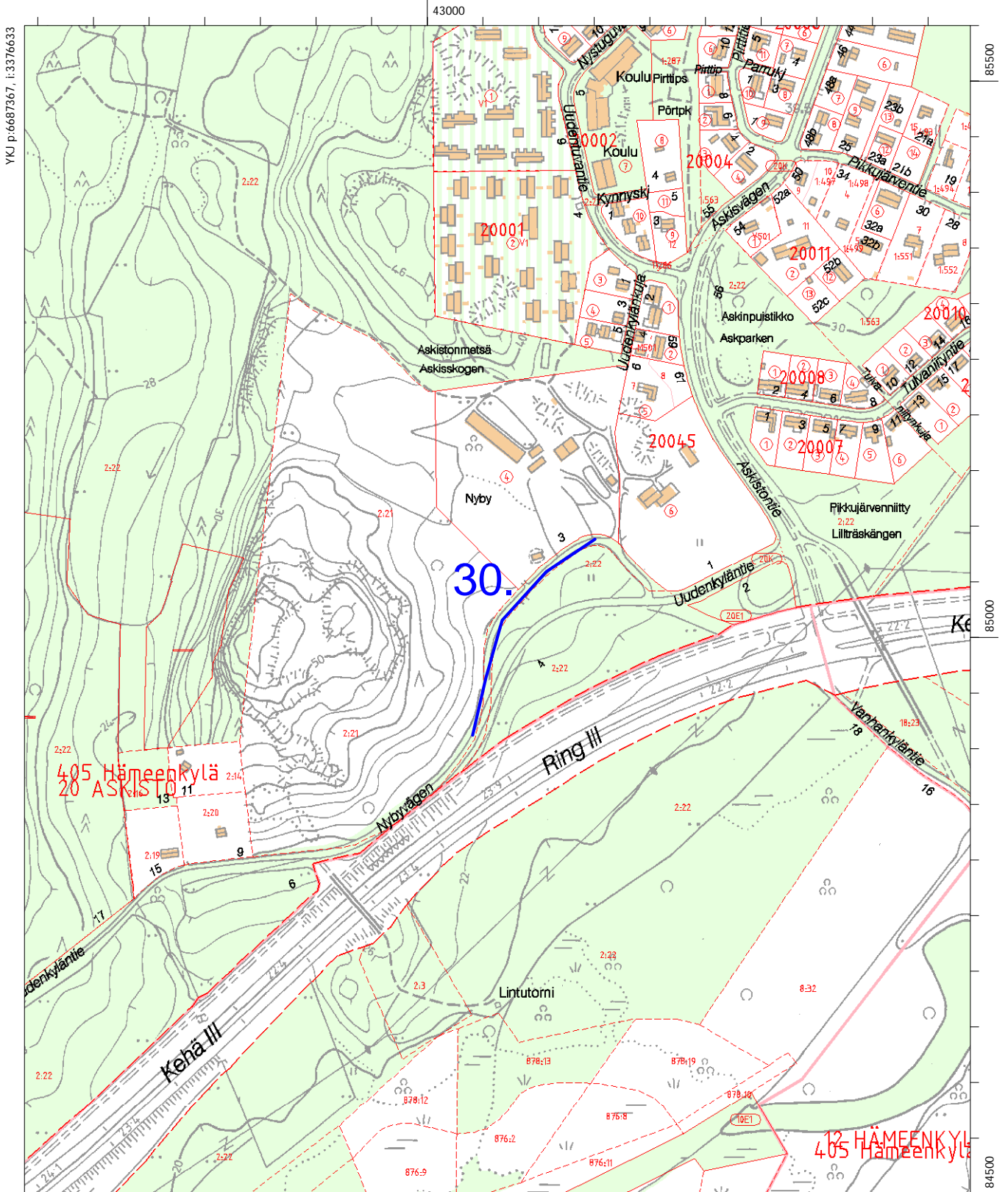
Vantaa

Tavastby (Hämeenkylä), Tavastbyn kartano - Tavastkulla

Tavastby (Hämeenkylä), Böle - Tavastkullan kartano

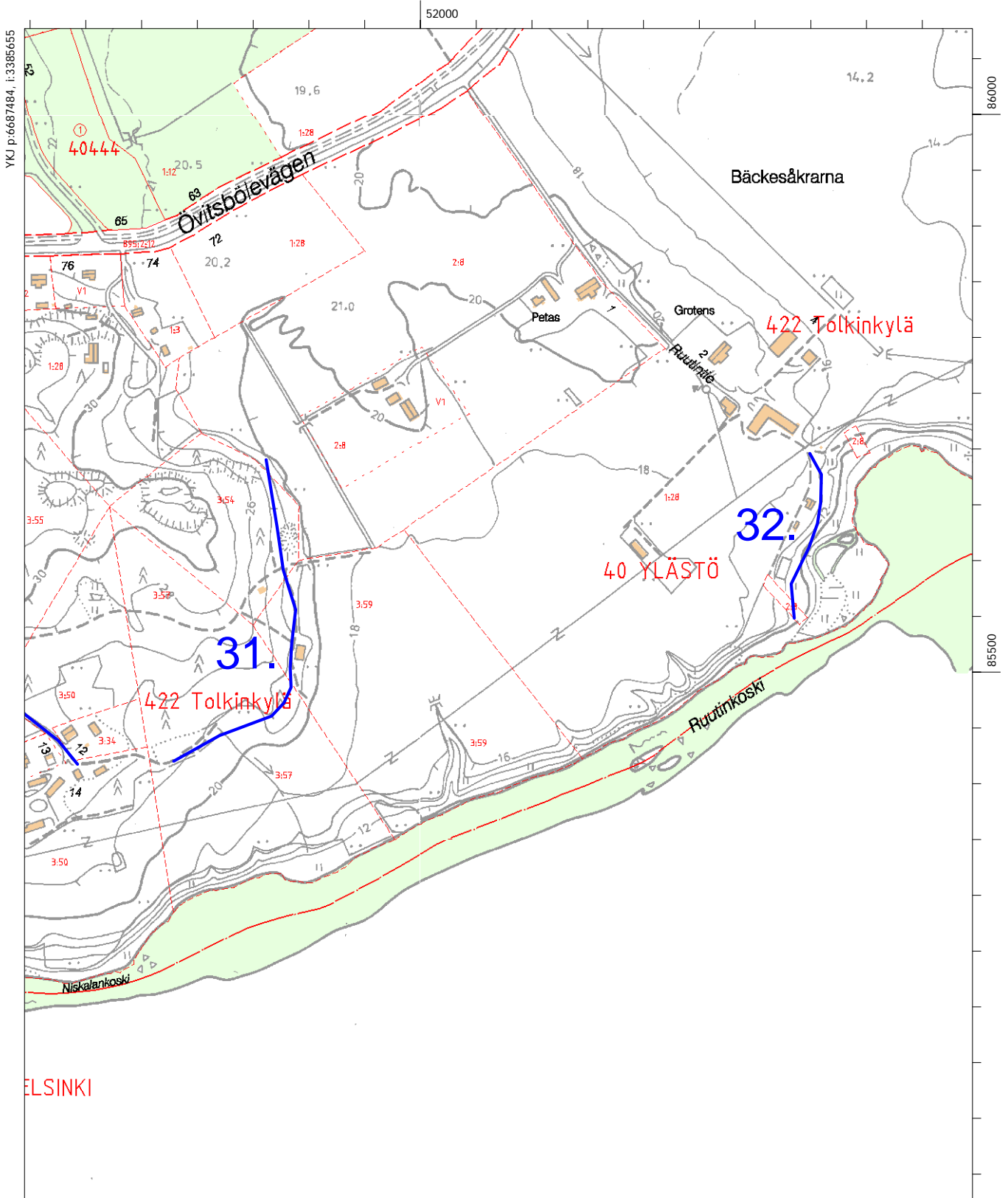

Kohde 30
Vantaa
Tavastby (Hämeenkylä), Skratböle

YKJ p:6687367, i:3376633

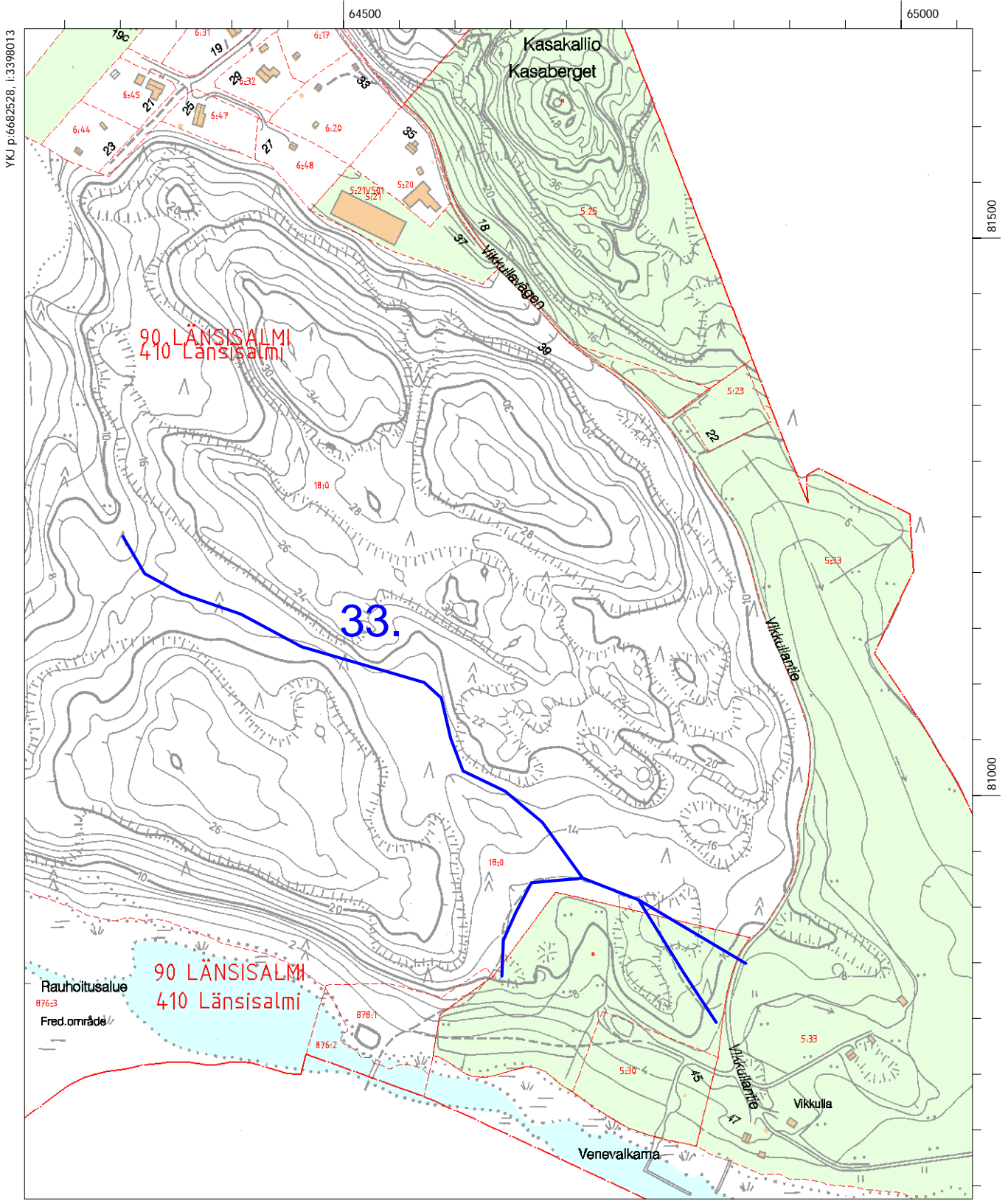
Kohteet 31 ja 32
Vantaa
Tolkby (Tolkinkylä), Bökars - Grotens & Petans
Tolkby (Tolkinkylä) - Nackböle (Niskala)

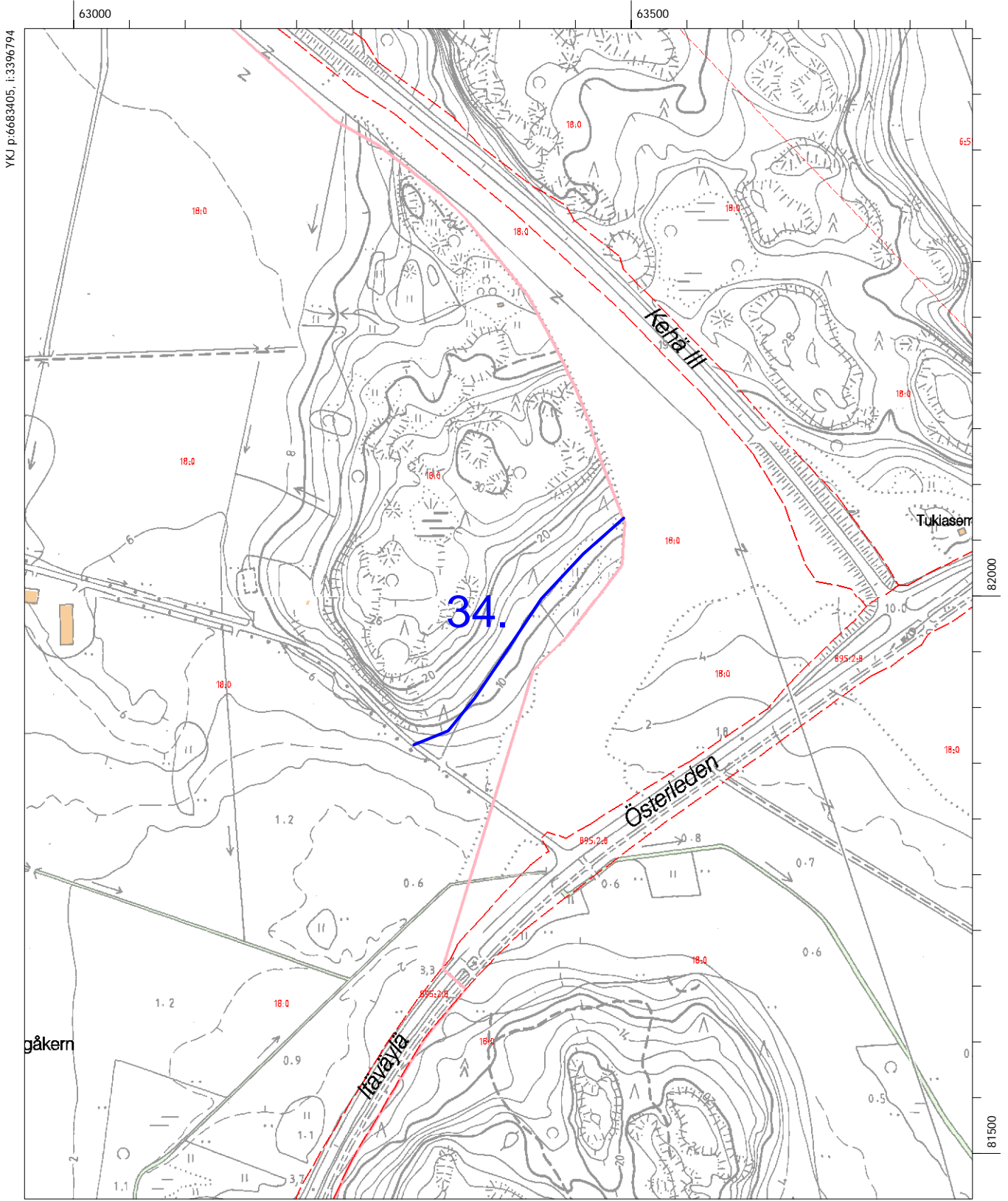
YKJ p:6687484, i:3385655

HELSINKI

Kohde 33
Vantaa
Västersundom (Länsisalmi), Porvarinlahti - Labbacka

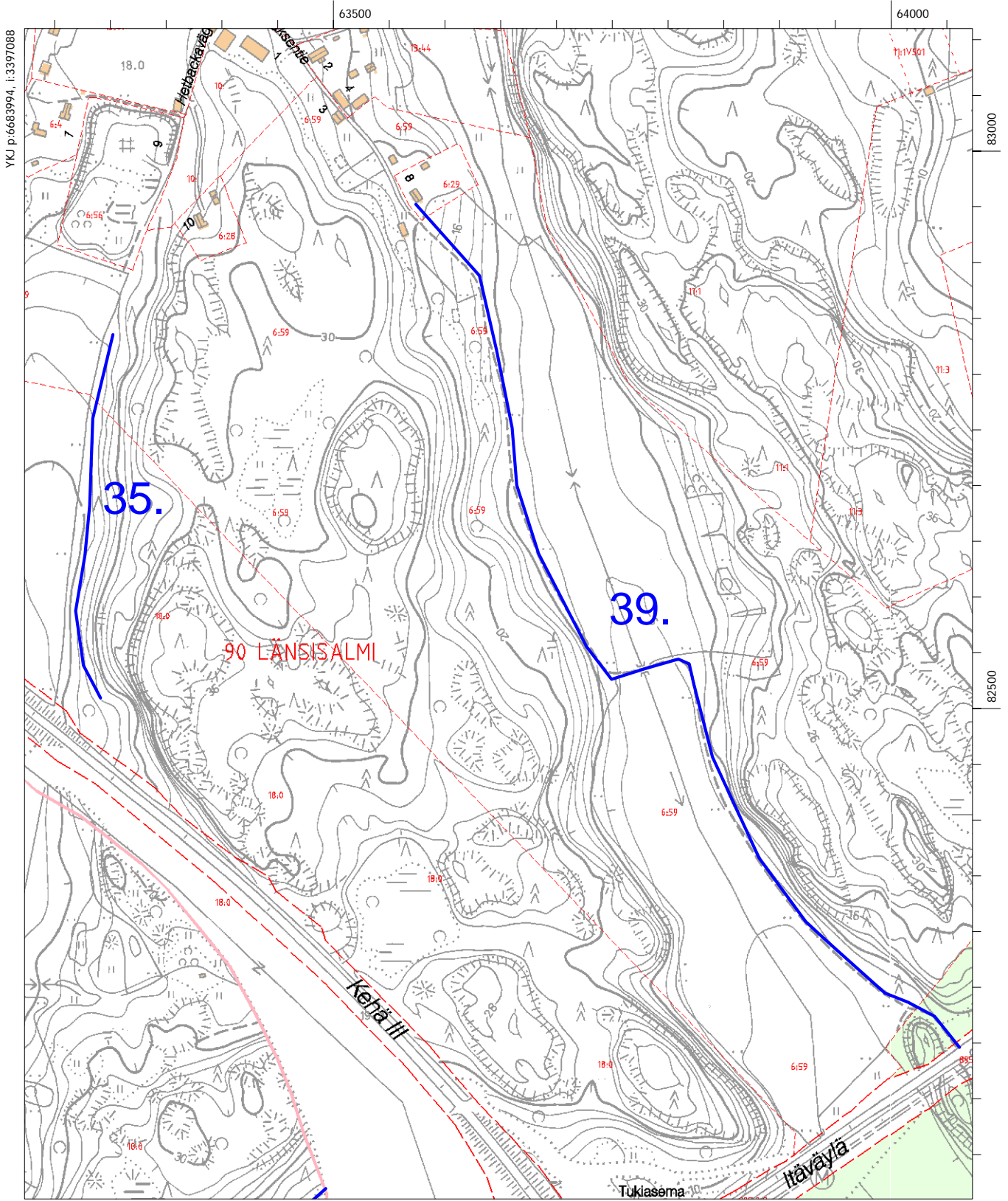

Kohde 34
Vantaa
Västersundom (Länsisalmi), Gubbacka - Labben

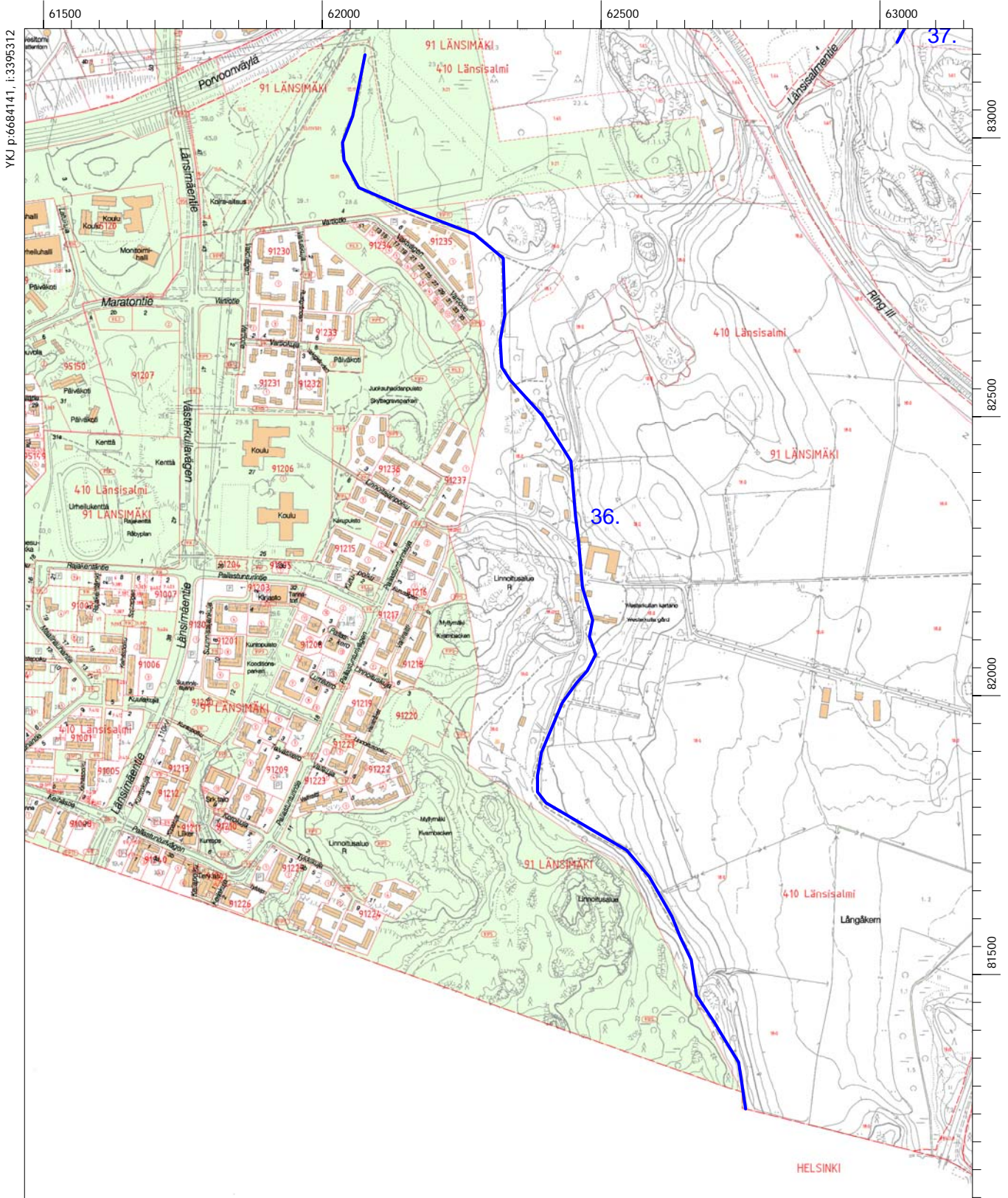

YKJ p:6683405, i:3396794

Kohteet 35 ja 39
Vantaa
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka - Labben
Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka - Vikkula

Kohde 36
Vantaa
Västersundom (Länsisalmi), Västerkulla - Mellungsby (Mellunkylä)

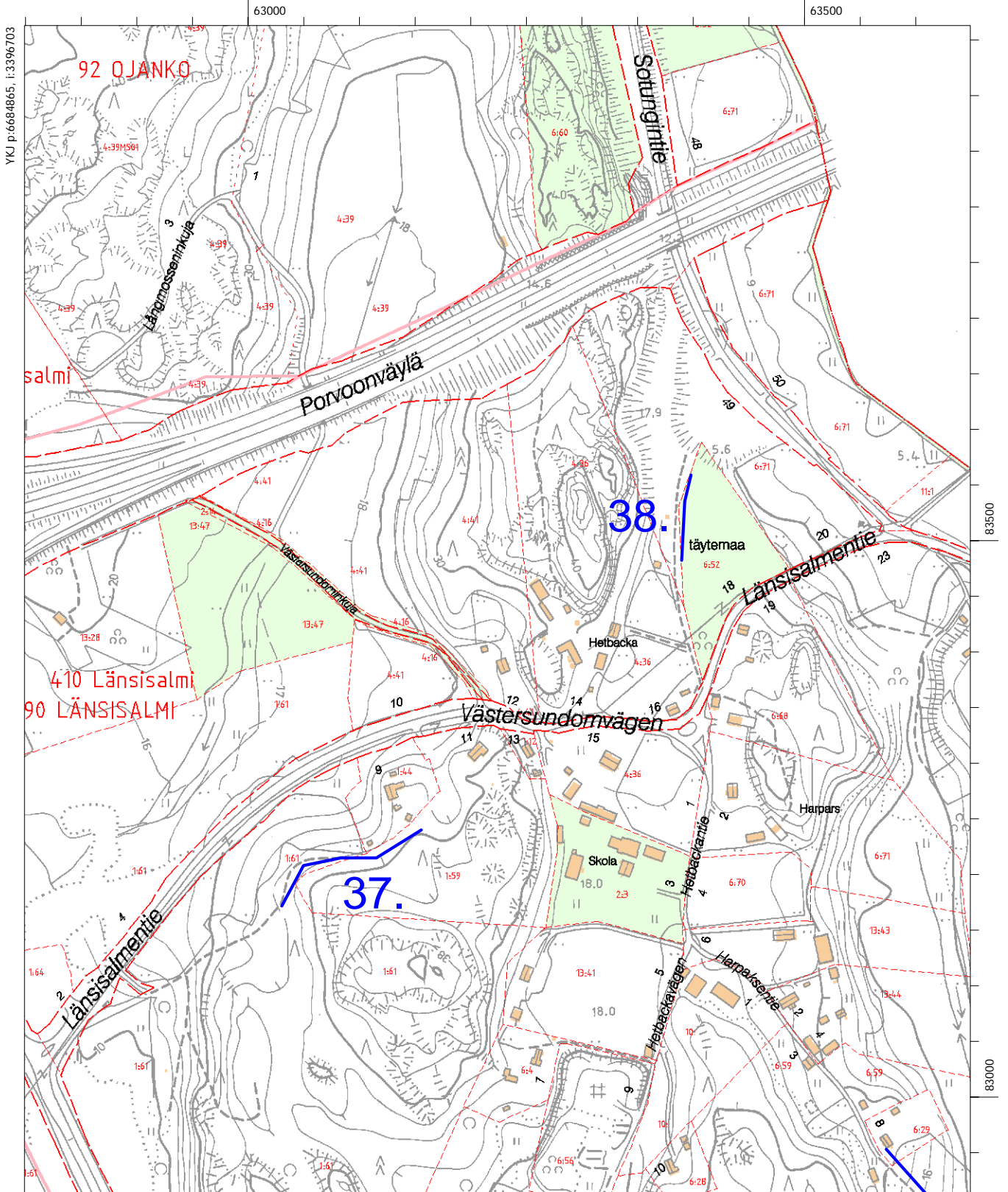
YKJ p:6684141, i:3395312

Kohteet 37 ja 38

Vantaa

Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka

Västersundom (Länsisalmi), Heikbacka - Häkansböle (Hakunila)

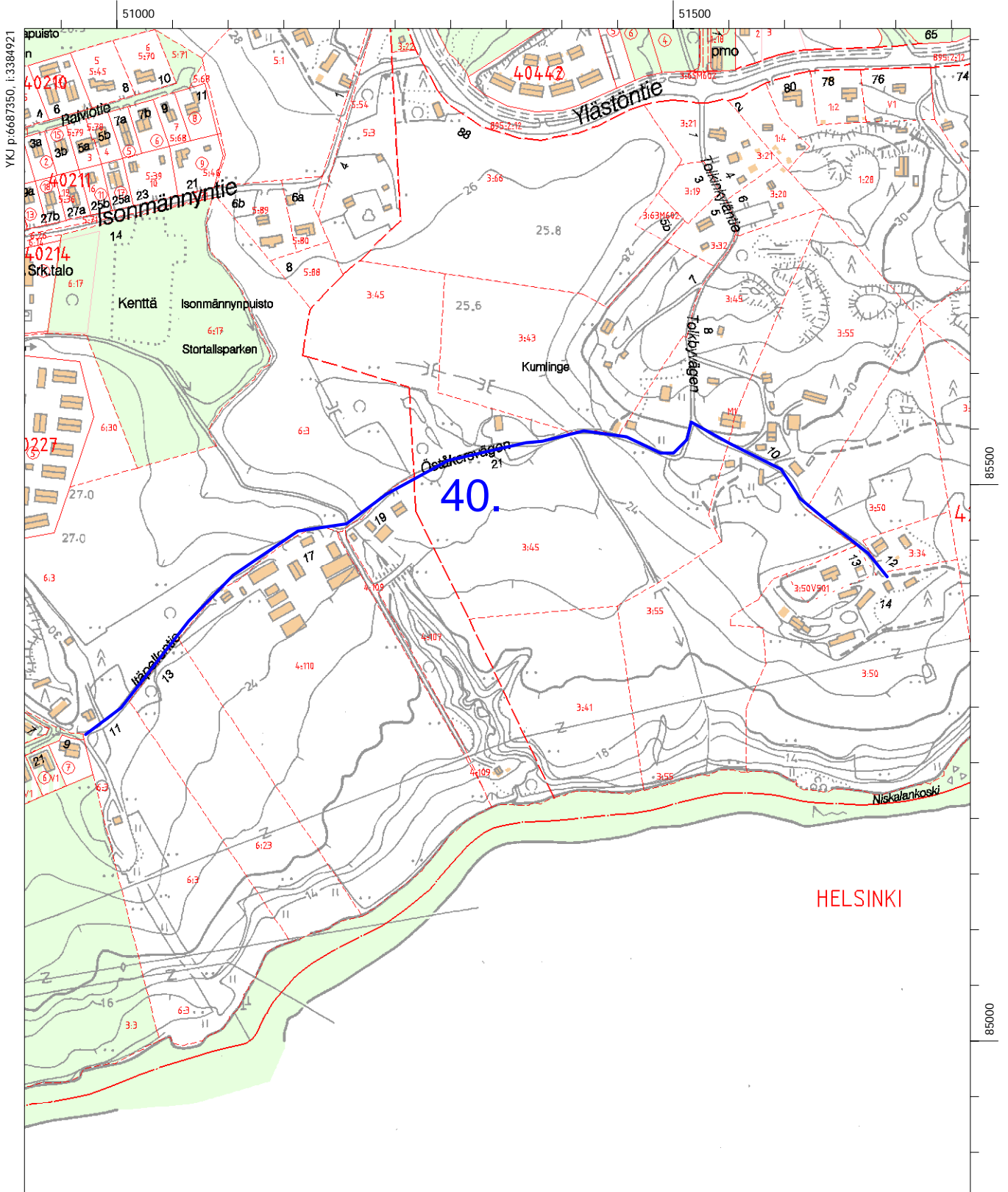
YKJ p:6684865, i:3396703

MK 1:5000

YKJ p:6683814, i:3397554

Kohde 40
Vantaa
Övitsböle (Ylästö) - Tolkby (Tolkinkylä)

Liite 3

Vantaan keskiaikaiset tiet vuonna 2007

Diat MV/RHO 125806: 1-112

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
1	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkyän länsiosassa	W
2	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkyän länsiosassa	W
3	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suuri Rantatie Hämeenkyän itäosassa	E
4	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	SE
5	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	NW
6	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Variston ja Martinlaakson välillä	W
7	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Variston ja Martinlaakson välillä	E
8	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Martinlaaksossa, Ison tammentien länsipää.	E
9	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Martinlaaksossa, Ison tammentien keskivaihetta	E
10	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Martinlaaksossa, Ison tammentien itäpää.	NW
11	1. Suuri Rantatie	Kyrkoby	Suurta Rantatietä Pitäjän kirkon luona, Tuusulanväylän länsipuolella	E
12	1. Suuri Rantatie	Kyrkoby	Helsingin pitäjän kirkko, kyläraitti.	E
13	1. Suuri Rantatie	Dickursby	Suuren Rantatien mutkan oikaisu Tikkurilassa. Vanha linja on käytössä kevyenliikenteenväylänä.	NW
14	1. Suuri Rantatie	Haxböle	Sillan paikka	W
15	1. Suuri Rantatie	Haxböle	Suurta rantatietä Honkanummella	NW
16	1. Suuri Rantatie	Haxböle	Suurta rantatietä Honkanummella	NE
17	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Tavastby	Vantaan ja Espoon raja	W
18	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Vinickby	Suurelta rantatietä Vinickbyhyn haarautuva tie.	NE

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
19	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Vinickby	Kylätontin lävistävä tielinja.	W
20	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Brutuby	Tontilta etelään suuntautuva tielinja.	N
21	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Brutuby	Tontilta etelään suuntautuva tielinja.	N
22	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Övitsböle	Kylätontin lävistävä tielinja.	E
23	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Övitsböle-Tolkby		W
24	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Fastböle	Kylätontilta itään suuntautuva tielinja.	E
25	2. Suuri Rantatie	Vinickby	Sillan paikka	NE
26	2. Suuri Rantatie	Vinickby	Sillan paikka	W
27	2. Suuri Rantatie	Vinickby		E
28	2. Suuri Rantatie	Vinickby		SW
29	2. Suuri Rantatie	Vinickby		SW
30	2. Suuri Rantatie	Vinickby		
31	2. Suuri Rantatie	Vinickby		
32	3. Suuri Rantatie	Koillis-Vantaa	Sillan paikka	W
33	3. Suuri Rantatie	Koillis-Vantaa	Linjausta metsässä	NW
34	4.	Fastböle	Tien penkka metsässä	W
35	4.	Fastböle	Tien penkka metsässä	S
36	5.	Fastböle	Tie metsässä.	W
37	5.	Fastböle	Tie metsässä.	E
38	6	Hanaböle	Metsäpolkuna käytössä oleva vanha tie.	NE
39	6	Hanaböle	Tielinjaa avohakkuualueella.	NE
40	7	Hanaböle	Tie autiotontilta pohjoiseen.	N

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
41	7	Hanaböle	Tie pohjoisesta autiotontille.	S
42	8	Haxböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	S
43	9	Håkansböle	Pelloksi raivattua tielinjaa.	SE
44	9	Håkansböle	Vanha peltotie nyky muodossaan.	NW
45	10	Håkansböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	SW
46	10	Håkansböle	Isojen kivien reunustamaa tielinjaa.	NE
47	11	Håkansböle	Vanha tie metsän laidassa ja nykyinen ulkoilupolku.	E
48	11	Håkansböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	E
49	12	Håkansböle	Vanha tie ja aitaus.	S
50	12	Håkansböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	E
51	14	Keimby	Tonttiteitä.	N
52	14	Keimby	Tonttiteitä.	W
53	15	Kyrkoby	Tien penkka metsässä	W
54	16	Lappböle	Tonttietä.	E
55	17	Lappböle	Tonttietä.	W
56	18	Linna-Keimby	Vanha tie pellon ja metsäreunalla.	SW
57	18	Linna-Keimby	Vanha tie pellolla.	NE
58	19	Mårtensby	Tie Lillasin autiotontille.	W
59	19	Mårtensby	Tie Guusiin, Smedsiin ja Buldersiin	W
60	19	Mårtensby	Näkymä Lillasista pohjoiseen Guusiin, Smedsiin ja Buldersiin	S
61	20	Qvarnby-Lappböle	Vanha tie peltotienä.	S
62	21	Sillböle, etelä-Övitsböle	Vanha tie metsäpolkuna.	NE
63	21	Sillböle, etelä-Övitsböle	Vanha tie metsäpolkuna.	NE
64	21	Sillböle, etelä-Övitsböle	Vanha tie ulkoilupolkuksi muutettuna.	NE

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
65	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Vanha tie avohakkuualueella.	NW
66	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Vanha tie avohakkuualueella.	NW
67	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tiepohjaa.	SE
68	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tiepohjaa.	SE
69	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tiepohjaa.	E
70	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tiepohjaa.	NW
71	23	Sjöskog-Ripuby	Pelloksi raivattua tietä.	E
72	23	Sjöskog-Ripuby	Tie linja metsikössä.	N
73	23	Sjöskog-Ripuby	Tieura rinteellä.	SW
74	23	Sjöskog-Ripuby	Aluskasvillisuuden peittämää tiepenkkaa.	E
75	23	Sjöskog-Ripuby	Pelloksi raivattua tietä.	W
76	24	Sjöskog-Kvarnby	Vanha tie enduromönkijäratana.	W
77	24	Sjöskog-Kvarnby	Vantaan ja Tuusulan raja.	E
78	25	Sjöskog-Linna	Tielinja pellon keskellä.	W
79	25	Sjöskog-Linna	Pelloksi raivattua tietä.	S
80	25	Sjöskog-Linna	Pelloksi raivattua tietä.	SW
81	26	Skattmansby	Pelloksi raivattua tietä.	S
82	27	Sottungsby	Pelloksi raivattua tietä.	NE
83	27	Sottungsby	Pelloksi raivattua tietä.	NE
84	27	Sottungsby	Vanha tie voimalinjan huoltotieksi muokattuna.	S
85	27	Sottungsby	Vanha tie Suuren rantatien luona.	N
86	28	Tavastby	Tiepenkka metsässä.	E

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
87	28	Tavastby	Tiepenkka metsässä.	NE
88	28	Tavastby	Tiepenkka metsän ja pellon välissä.	NE
89	29	Tavastby, Tavastkulla-Böle	Vanha tie metsäpolkuna. Tien reunalla on isoja kiviä.	NW
90	29	Tavastby, Tavastkulla-Böle	Vanha tie vesakossa.	NE
91	30	Tavastby, Skrattböle	Vanha tiepenkka.	NE
92	31	Tolkby, Bökars-Grotens & Petans	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	SW
93	31	Tolkby, Bökars-Grotens & Petans	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	E
94	32	Tolkby-Nackböle	Tontilta Vantaanjoelle suuntautuva linja.	S
95	32	Tolkby-Nackböle	Tielinjaa Vantaanjoen penkalla.	W
96	33	Västersundom, Labbacka-Porvarinlahti	Kivettyä tienpohjaa.	E
97	33	Västersundom, Labbacka-Porvarinlahti	Tielinjaa metsässä.	SE
98	34	Västersundom, Gubbacka	Tiepenkka rinteellä.	SE
99	34	Västersundom, Gubbacka	Tiepenkka rinteellä.	W
100	34	Västersundom, Gubbacka	Tiepenkka rinteellä.	W
101	35	Västersundom, Heikbacka-Labben	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	S
102	35	Västersundom, Heikbacka-Labben	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	N
103	36	Västersundom, Västerkulla-Mellungsby	Tykkitieksi muokattu vanha tie	S
104	36	Västersundom, Västerkulla-Mellungsby	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	S

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
105	36	Västersundom, Västerkulla-Mellungsby	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	S
106	36	Västersundom, Västerkulla-Mellungsby	Vanha tie puistossa.	N
107	36	Västersundom, Västerkulla-Mellungsby	Vanha tie ulkoilupolkuna.	N
108	37	Västersundom, Heikbacka	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	E
109	38	Västersundom, Heikbacka-Håkansböle	Vanha umpeenkasvamassa oleva tie.	N
110	39	Västersundom. Heibacka-Vikkulla	Vanha peltotie.	S
111	39	Västersundom. Heibacka-Vikkulla	Vanha peltotie.	S
112	39	Västersundom. Heibacka-Vikkulla	Vanha peltotie.	S

Liite 4

Vantaan keskiaikaiset tiet vuonna 2007

Mustavalkokuvat MV/RHO 125805: 1-158

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
1	1. Suuri Rantatie		Ison tamentietä Martinlaaksossa.	E
2	1. Suuri Rantatie		Ison tamentietä Martinlaaksossa.	W
3	1. Suuri Rantatie		Ison tamentietä Martinlaaksossa.	W
4	1. Suuri Rantatie		Ison tamentietä Martinlaaksossa.	E
5	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	SE
6	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	NW
7	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkylässä	E
8	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkylässä	W
9	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkylässä	NW
10	1. Suuri Rantatie	Tavastby	Suurta Rantatietä Hämeenkylässä	W
11	15	Kyrkoby	Tie Suurelta Rantatieltä Hämeen tielle	E
12	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	W
13	1. Suuri Rantatie		Suurta Rantatietä Petikossa	E
14	30	Tavastby	Tie Skrattbölestä lounaaseen	NE
15	28	Tavastby	Tie Tavastbyn kartanosta koilliseen	E
16	28	Tavastby	Tie Tavastbyn kartanosta koilliseen	SW
17	28	Tavastby	Tie Tavastbyn kartanosta koilliseen	NE
18	4	Fastböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	S
19	4	Fastböle	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	W
20	4	Fastböle	Tietä metsikössä.	S
21	28	Tavastby	Tie Tavastbyn kartanosta koilliseen	NE
22	29	Tavastby	Umpeen kasvanutta tietä metsikössä.	NE

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
23	28	Tavastby	Tie Tavastbyn kartanosta koilliseen	NE
24	29	Tavastby	Umpeen kasvanutta tietä metsikössä.	SW
25	29	Tavastby	Vanhaa tietä. Tien reunalle on koottu kiviä.	N
26	14	Keimby	Tonttiteitä.	W
27	14	Keimby	Tonttiteitä.	N
28	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Fastböle	Tie tontilta itään.	E
29	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Övitsböle	Tonttimaan halkaiseva tie.	E
30	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Övitsböle	Tonttimaan halkaiseva tie.	W
31	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Brutuby	Tie tontilta etelään.	N
32	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Brutuby	Tietä tontilla.	N
33	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Brutuby	Tie tontin pohjoispuolella.	N
34	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Vinickby	Tietä tontilla.	W
35	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Vinickby	Suurelta rantatieltä Vinickbyhyn kääntyvä tielinja.	NE
36	Böle	Tavastby		S
37	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Tavastby/Gammel gård	Tie Espoon ja Vantaan rajalla.	W
38	5	Fastböle	Tielinjaa metsikössä.	S
39	5	Fastböle	Tielinjaa metsikössä.	S
40	5	Fastböle	Tielinjaa metsikössä.	N
41	1. Suuri Rantatie			NE
42	1. Suuri Rantatie			NW
43	1. Suuri Rantatie			SW
44	1. Suuri Rantatie	Haxböle	Sillan paikka.	W
45	1. Suuri Rantatie	Dickursby	Rantatien mutkan oikaisu.	NE
46	1. Suuri Rantatie	Kyrkoby	Kyläraitia.	E
47	1. Suuri Rantatie	Kyrkoby	Rantatietä Kirkonkylän länsipuolella.	W

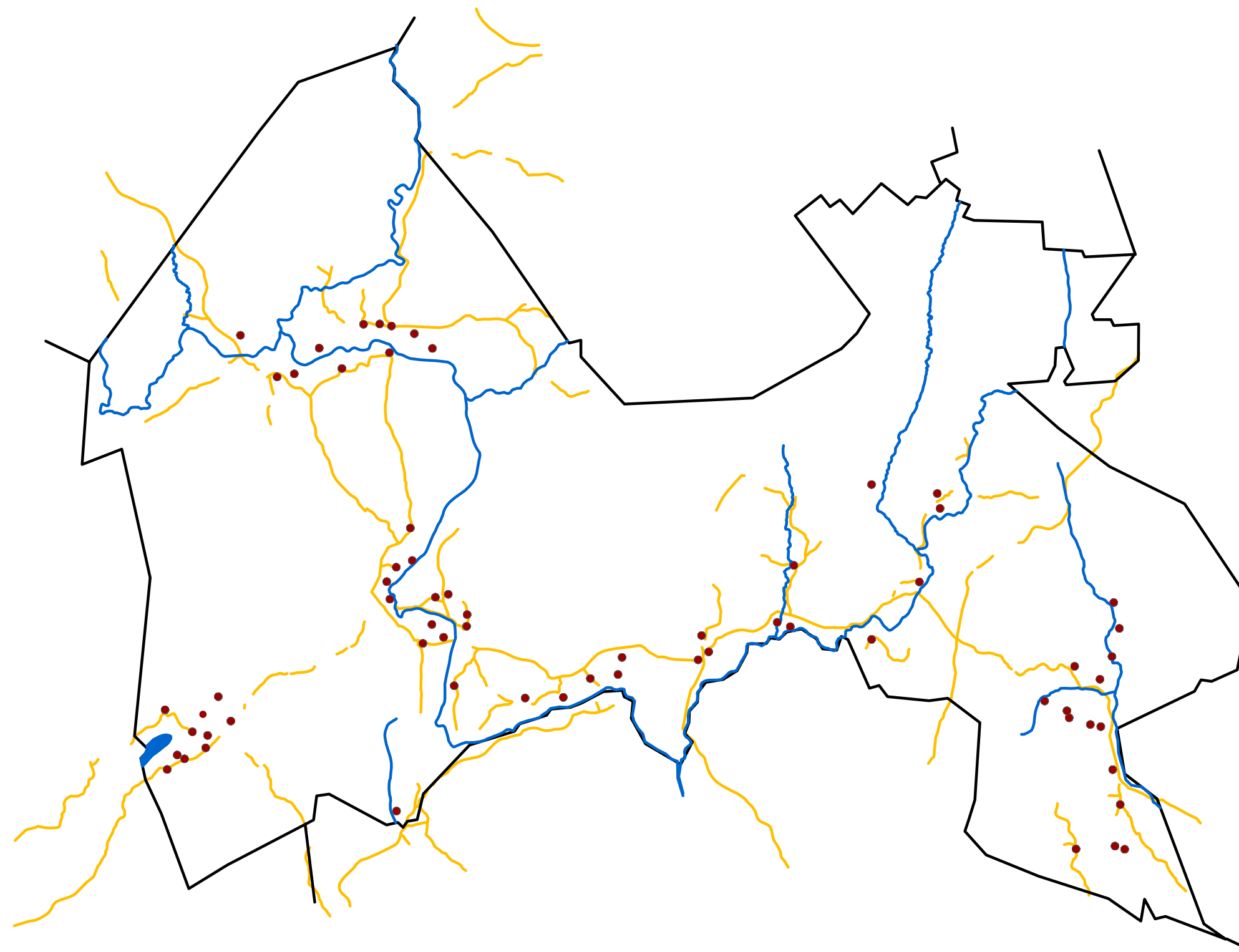
Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
48	1. Suuri Rantatie	Kyrkoby	Rantatietä Kirkonkylän länsipuolella.	E
49	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	W
50	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	SW
51	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	E
52	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	W
53	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	E
54	2	Vinickby	Rantatieltä Vinickbyhyn haarautuva linja.	S
55	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	E
56	2	Vinickby	Tietä Vantaanjoen rantaterassilla.	E
57	19	Mårtensby	Tie Lillasin autiotontille.	W
58	2	Vinickby	Rantatien vanhaa linjausta.	N
59	2	Vinickby	Rantatien vanhaa linjausta.	N
60	2	Vinickby	Tie sillalle.	S
61	2	Vinickby	Sillan paikka	NE
62	1. Suuri Rantatie, vanha linjaus	Övitsböle-Tolkby	Kylien välinen tie.	W
63	21	Sillböle-Övitsböle	Vanhaa tietä käytössä olevana hiekkatienä.	W
64	21	Sillböle-Övitsböle	Vanhaa tietä ulkoilupolkuna.	SW
65	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	NW
66	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	W
67	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	W
68	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tienpohjaa.	E
69	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tienpohjaa.	E
70	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tie nousee kalliolle.	E
71	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tienpohjaa.	W
72	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tienpohjaa.	S

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
73	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Kivettyä tienpohjaa.	S
74	21	Sillböle-Övitsböle	Tietä voimalinjan alla.	NE
75	21	Sillböle-Övitsböle	Tietä metsäpolkuna.	NE
76	21	Sillböle-Övitsböle	Tietä metsäpolkuna.	NE
77	21	Sillböle-Övitsböle	Vanhaa tietä ulkoilupolkuna.	NE
78	26	Skattmansby	Pelloksi raivattua tietä.	S
79	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	W
80	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	W
81	22	Sillböle, Brutuby-Övitsböle	Tietä avohakkuualueella.	W
82	3. Suuri Rantatie		Sillan paikka.	W
83	3. Suuri Rantatie		Sillan paikka.	E
84	3. Suuri Rantatie		Tiepenkka vesakossa.	N
85	3. Suuri Rantatie		Tiepenkka vesakossa.	NE
86	25	Sjöskog-Linna	Pelloksi raivattua tietä.	SW
87	25	Sjöskog-Linna	Tie pellon keskellä.	S
88	25	Sjöskog-Linna	Pelloksi raivattua tietä.	W
89	18	Keimby-Linna	Tietä metsässä.	NE
90	18	Keimby-Linna	Tie metsän ja pellon reunalla.	NW
91	18	Keimby-Linna	Tietä pellolla.	E
92	18	Keimby-Linna	Tietä pellolla.	W
93	24	Sjöskog-Kvarnby	Vanha tie enduro-mönkijäratana.	W
94	24	Sjöskog-Kvarnby	Vanha tie Vantaan ja Tuusulan rajalla.	E
95	23	Sjöskog-Ripuby	Pelloksi raivattua tietä.	W
96	23	Sjöskog-Ripuby	Tietä metsikössä.	N
97	23	Sjöskog-Ripuby	Pelloksi raivattua tietä.	E
98	23	Sjöskog-Ripuby	Tieura rinteellä.	SW
99	23	Sjöskog-Ripuby	Aluskasvillisuuden peittämä tiepenkka.	E

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
100	17	Lappböle	Tonttitie.	E
101	17	Lappböle	Tonttitie.	W
102	16	Lappböle	Tonttitie.	E
103	20	Qvarnby-Lappböle	Tiepenkka peltojen välissä.	S
104	16-17	Mårtensby	Autiotontteja yhdistäneen tien paikka pelloksi raivattuna	S
105	19	Mårtensby	Tielinja Guusiin, Smedsiin ja Buldersiin.	W
106	39	Västersundom, Heikbacka- Vikkulla	Peltotietä.	S
107	39	Västersundom, Heikbacka- Vikkulla	Peltotietä.	S
108	39	Västersundom, Heikbacka- Vikkulla	Peltotietä.	S
109	39	Västersundom, Heikbacka- Vikkulla	Peltotietä.	S
110	39	Västersundom, Heikbacka- Vikkulla	Peltotietä.	SW
111	32	Tolkby-Nackböle	Tie tonttimaalta etelään.	S
112	32	Tolkby-Nackböle	Tie Vantaanjoen rantaterassilla.	W
113	31	Tolkby, Bökars- Grotens&Petans	Tie metsässä.	SE
114	31	Tolkby, Bökars- Grotens&Petans	Tie metsän ja pellon välissä.	SW
115	37	Västersundom, Heikbacka	Tiepenkka metsän ja pellon laidalla.	NE
116	7	Hanaböle	Tie pohjoisesta autiotontille.	N
117	7	Hanaböle	Tie autiotontilta pohjoiseen.	S
118	12	Håkansböle	Tiepenkka metsän ja pellon laidalla.	E
119	12	Håkansböle	Aidattu vanhatie.	S
120	13	Håkansböle, Nissbacka- Sottungsby	Polkuja metsässä.	S

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
121	13	Håkansböle, Nissbacka- Sottungsby	Polkuja metsässä.	S
122	13	Håkansböle, Nissbacka- Sottungsby	Polkuja metsässä.	S
123	13	Håkansböle, Nissbacka- Sottungsby	Polkuja metsässä.	S
124	6	Hanaböle	Tie avohakkuualueella.	NE
125	27	Sottungsby	Tie metsän ja pellon laidalla.	S
126	27	Sottungsby	Pelloksi raivattua tietä.	S
127	27	Sottungsby	Pelloksi raivattua tietä.	S
128	27	Sottungsby	Pelloksi raivattua tietä.	NE
129	27	Sottungsby	Vanha tie muokattuna voimalinjan huoltotieksi.	S
130	27	Sottungsby	Vanhaa tietä pohjoisessa.	S
131	27	Sottungsby	Vanhaa tietä pohjoisessa.	N
132	11	Håkansböle. Sollbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	E
133	11	Håkansböle. Sollbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	E
134	10	Håkansböle, Storisåkern	Vanha tie ja uusi ulkoilutie.	NW
135	10	Håkansböle, Storisåkern	Vanha tie pellon ja metsän laidalla.	NE
136	9	Håkansböle. Kartano- Kormängesåkern	Tiepenkkaa metsässä.	SE
137	9	Håkansböle. Kartano- Kormängesåkern	Tietä metsässä. Tien reunalla on kiviä.	E
138	38	Västersundom, Heikbacka- Håkansböle	Tielinjaa metsässä.	NE
139	37	Västersundom, Heikbacka peltotie	Tiepenkkaa metsän ja pellon laidalla.	E
140	36	Västerkulla- Mellungsby	Vanhaa tietä ulkoilupolkuna.	SE

Alanumero	Kohde	Kylä	Aihe	Suunta
141	36	Västerkulla-Mellungsby	Vanha tie puistossa.	N
142	36	Västerkulla-Mellungsby	Tiepenkka metsän ja pellon laidalla.	S
143	36	Västerkulla-Mellungsby	Umpeen kasvanutta tielinjaa.	S
144	36	Västerkulla-Mellungsby	Suljettu vanha tie.	S
145	36	Västerkulla-Mellungsby	Vanhaa tykkitieksi muokattuna.	S
146	36	Västerkulla-Mellungsby	Vanhaa tykkitieksi muokattuna.	S
147	36	Västersundom, Heikbacka-Labben	Tiepenkka metsän ja pellon laidalla.	N
148	36	Västersundom, Heikbacka-Labben	Tiepenkka metsän ja pellon laidalla.	SW
149	34	Västersundom, Gubbacka-Labben	Tiepenkka rinteellä.	W
150	34	Västersundom, Gubbacka-Labben	Tiepenkka rinteellä.	SE
151	34	Västersundom, Gubbacka-Labben	Tiepenkka rinteellä.	W
152	34	Västersundom, Gubbacka-Labben	Tiepenkka rinteellä.	SE
153	34	Västersundom, Gubbacka-Labben	Tiepenkka rinteellä.	NE
154	33	Västersundom, Porvarinlahti-Labbacka	Kivipohjaista tietä.	SE
155	33	Västersundom, Porvarinlahti-Labbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	SE
156	33	Västersundom, Porvarinlahti-Labbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	SE
157	33	Västersundom, Porvarinlahti-Labbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	SE
158	33	Västersundom, Porvarinlahti-Labbacka	Vanha tie metsäpolkuna.	SE

- Kylätontti
- Tie
- Kunnanraja
- Joki

<p>VANTAA Vantaan keskiaikaiset tiet V.-P. Suhonen 2007</p>	<p>VANTAA Vantaan 1600- ja 1700-lukujen vaihteen tiestö nykyään Mk 1:100000</p>
<p>KARTTA-ANALYYSI V.-P. Suhonen & Andreas Koivisto 2007 Puht. piirt. Andreas Koivisto 2008</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Liite 5</p>